МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені П.І. ЧАЙКОВСЬКОГО
Проблемна науково-дослідна
лабораторія етномузикології
Кафедра історії української
музики і музичної фольклористики

MINISTRY OF CULTURE
AND INFORMATION POLICY OF UKRAINE
UKRAINIAN NATIONAL TCHAIKOVSKY
ACADEMY OF MUSIC
The Problematic Scientific Research Laboratory
of Music Ethnology
Department of Ukrainian Music History
and Music Ethnology

Ірина Клименко

ОБРЯДОВІ МЕЛОДІЇ УКРАЇНЦІВ У КОНТЕКСТІ СЛОВ'ЯНО-БАЛТСЬКОГО РАННЬОТРАДИЦІЙНОГО МЕЛОМАСИВУ: ТИПОЛОГІЯ І ГЕОГРАФІЯ

Том 2

Таблиці

Атлас

Київ, 2020

ЗМІСТ

Частина 1. ТАБЛИЦІ

Нумерація таблиць продовжує поточну нумерацію ілюстрацій у відповідних розділах першого (теоретичного) тому

До розділу 1. СПІВ ЯК САКРАЛЬНА МОВА РИТУАЛУ. КЛЮЧОВІ ОБРЯДОВІ ОБСТАВИНИ

Реєстр обрядових обставин з канонізованим пісенним супроводом (БОЖЦ).

1.1Д. Річний (календарний) цикл 3

1.2Д. Родинний цикл: Весілля. Народини (Хрестини) 5

1.3Д. Базові жанрові цикли обрядових пісень СБРМ: етнічна дистрибуція та статистика 6

До розділу 2. ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА. ПОЛЬОВА РОБОТА

Електронний реєстр обрядових мелодій українців та сусідніх етносів (РОМУ+). Проблеми логістики

2.1Д. Статистика видів джерел (фіксації інформації) у базі РОМУ+ 6

2.2Д. База даних РОМУ+: Устрій. Параметри реєстрації обрядових мелодій 7

2.3Д. Етнографічні регіони України 9

2.4Д. Короткі коди адміністративних областей / воєводств 9

2.5Д. Літерне кодування аналітичних параметрів в електронній таблиці РОМУ+ 9

До розділу 5. СИСТЕМАТИКА РИТМОСИЛАБІЧНИХ ФОРМ

Систематика первинних ритмосилабічних фігур. Варіювання ритмічних моделей. Компонування ритмоформул

5.1Д. Граматичний ритмофонд обрядових мелодій СБРМ. Імовірна генеза ритмофігур 11

5.2Д. Граматичний фонд первинних ритмосилабічних фігур: реєстрація за кількістю силаб 12

5.3Д. Алгоритм дроблення у тримірних ритмах (на прикладі весільних ритмотипів) 12

5.4Д. Режими дроблення ямбічного і спондеїчного 6-складника (на прикладі весільних пісень) 13

5.5Д. Алгоритм нормативного дроблення ямбічного 6-складника зі збереженням часу 13

5.6Д. Прийом додавання силабохрон до ямбічного 6-складника зі збільшенням часу 13

5.7Д. Реєстр похідних форм, отриманих ритмосилабічним дробленням 14

5.31Д. Комбінування складених (дводільних, тридільних) ритмоформул 15

До розділу 6. СИСТЕМАТИКА МЕЛОКОМПОЗИЦІЙ. ТИПОЛОГІЧНІ ГРУПИ / СІМ'Ї

6.40Д. Обрамлені (рамкові) композиції 15

6.44Д. Найвідоміші принципи компонування обрядових мелодій українців та білорусів 16

До розділу 7. БАЗОВІ ЖАНРОВІ ЦИКЛИ. ВНУТРІШНІЙ УСТРІЙ: ФУНКЦІЇ, МЕЛОСТИЛІСТИЧНІ ГРУПИ

7.1Д. Основні функційні групи пісень зимового циклу (К1) 18

7.2Д. Основні функційні групи пісень перехідного циклу ‹зима / весна›: Колодій, Масниця, Волочебні обходи / Ранцювання (К2) 21

7.13Д. Основні функційні групи пісень ранньовесняного циклу (К3) 23

7.14Д. Основні функційні групи пісень пізньовесняного циклу: Перехід ‹весна / літо›: Зелена неділя, Трійця (К4) 26

7.15Д. Основні функційні групи пісень середини літа: Купало, петрівка (К5) 27

7.16Д. Основні функційні групи пісень трудового літнього сезону: жнива, косовиця, збір ягід (К6) 28

7.17Д. Ключові обрядові акти українського та білоруського весілля, супроводжувані ритуальними піснями 29

7.19Д. Народинний (хрестильний) цикл (Р2) 30

До розділу 8. ВЕСІЛЬНИЙ ПІСЕННИЙ ЦИКЛ. ТИПОЛОГІЯ

8.1Д. Весільні ритмоформули українців та білорусів 31

Типи весільних мелокомпозицій

8.9Д. Весільні строфічні форми. Класична група (‹РФ^2›, ‹РФ^3›) 32

8.18Д. Класичні й некласичні (вільні) тиради 33

8.19Д. Схема класичної весільної тиради (на прикладі композицій з 6-дольною основою) 33

Типологічні сім'ї / групи: засади групування

8.33Д. Різновиди строфічних композицій із 7-складовою основою 33

8.34Д. Деякі особливості варіювання ритму ямбічних 6–7-складників 34

8.61Д. Весільні строфи моделі V557: різновиди ритмічних прочитань та компонування 34

8.62Д. Весільні строфи моделі V55: різновиди ритмічних прочитань та компонування 35

8.66Д. Весільна типологічна сім'я моделі V34. Основні ритмокомпозиційні різновиди 35

До розділу 9. ПІСНІ ЗИМОВИХ СВЯТ ЯК МАКРОТИПОЛОГІЧНА СИСТЕМА

9.1Д. Базові макрогрупи зимових мелодій за ритмічними основами 36

9.2Д. Типи пісенних композицій зимового циклу 37

9.5Д. Індексований реєстр зимових мелоформ 38

Ключові зимові макросім'ї

9.15Д. Зимова макросім'я ‹55,р4›. Семантичні формули «барокових» рефренів групи ‹Зм10-4› 46

9.21Д. Типологічні різновиди зимової ТМС ‹Зм04=V*44,р3› 46

До розділу 10. ПІСНІ РАННЬОВЕСНЯНОГО СЕЗОНУ. ТИПОЛОГІЯ

10.2Д. Типологічні макрогрупи строфічних веснянок 47

До розділу 11. ПІСНІ СЕРЕДИНИ ЛІТА (КУПАЛО). ТИПОЛОГІЯ

11.1Д. Основні типологічні групи пісень купальсько-петрівського сезону українців та білорусів 48

11.5Д. Купальські мелотипи на основі здвоєного диспондея 49

До розділу 12. ПІСНІ СЕЗОНУ ЖНИВ. АРЕАЛЬНІ МЕЛОМАСИВИ

12.2Д. Ритмокомпозиційні типи мелодій, приурочених до сезону жнив 50

12.12Д. Деснянський жнивний мелотип: повна форма та редукції, дроблення 52

12.13Д. Жнивні меломоделі волинсько-поліського ареалу V*43 49

12.20Д. Ритмокомпозиційні різновиди моделі V53 у жнивному циклі 52

До розділу 15. РИТМОТВОРЧІ МАКРОВЕКТОРИ СБРМ

15.1Д. Сумарний реєстр ритмосилабічних композицій обрядових пісень СБРМ 53

Частина 2. АТЛАС

СПИСОК КАРТ 54

1.1Д Реєстр обрядових обставин з канонізованим пісенним супроводом (БОЖЦ). Річний (календарний) цикл

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ОСНОВНІ СЕЗОНИ	період / дата за народним календарем	період / дата за християнським календарем (за старим (юліанським) та новим (григоріанським) стилями)	основні святкові дати, календарні терміни (адаптовані до християнських свят), час доби	основні ритуальні або виробничі сезонні дійства, супроводжувані співом (зрідка також грою на інструментах)	статистика записів (округл.)	кількість основних мелотипологічних груп (ТГ)	учасники дійств, основні виконавці пісень	основні етноси або субетнічні групи, які виконують обряд та відповідні традиційні пісні	етноси, які практикують обряд локально	периферія обрядового масиву
К1 Зима: поворот сонця на літо	Святки = Коляди: дні повороту сонця на літо та два тижні після цього Астрономічна дата повороту – 21–22.12 (залежно від року) Дата, закріплена у православному християнстві – ніч «народження Христа», з 24.12 на 25.12	Святвечір напередодні Різдва (24.12 → 6.01) Різдво Христове (25.12 → 7.01)	*Святвечір*, *Пісна кутя* (вечір 24.12), Різдво (25.12)	***Колядування*** напередодні увечері та / або на Різдво: обхід дворів зі співом (грою), збирання дарів Локально колядування відбувається протягом всіх Святок (Карпати, Полісся)	усього зимових записів ≈8900	20	чоловіки (перевага) гурт парубків гурт дівчат діти (рідко)	українці білоруси поляки (верхня Вісла) литовці (дзуки)	росіяни	християнські різдвяні канти (пасторалі), новотвори
		Вечір напередодні св. Василія Великого (31.12 → 13.01)	*Щедра кутя* = *Багата кутя* (вечір 31.12)	***Щедрування:*** обхід дворів зі співом, збирання дарів			гурт дівчат діти	українці білоруси	росіяни поляки	
				Водіння Кози: обхід дворів з театралізованою виставою, рядженими (зі співом, грою)	≈380	3	гурт парубків	українці білоруси (Полісся)	поляки	танцювальні приспівки
		Св. Меланії (31.12 → 13.01)	*Меланки*	***Меланкування***: обхід дворів з театралізованою виставою, рядженими (зі співом, грою)	≈420	1	гурт парубків	українці (Дністер, Буг) румуни, молдавани		різдв. канти, новотвори
		Св. Василія (1.01 → 14.01)	Новий рік (*Василя*) зранку	***Засівання / Посипання*** хати зерном (з приспівками або декламацією)	≈50	1	чоловіки малі хлопці	українці		—
	Період від Різдва до Водохреща (24.12–6.01 → 6.01–19.01)		увесь сезон	Ігрова традиція (***Цярешка, Ящур***, ін. танки)	100	3	молодь	білоруси (захід, північ БЕТ)		лірика
			увесь сезон	*Ворожіння долі* (з піснями / приспівками)	н/і*	н/і*	дівчата	росіяни	білоруси сх.	—
	Перед Святками	Пилипівський Піст (15.11–24.12 за ст. ст.)	*Пилипівка*, за 1–3 тижні до Різдва	репетиційний період	—	—	усі групи	українці, поліщуки		—
	Кінець Святок	Водохреща (6.01 → 19.01)		***Проводи Різдва («проганяють Святки»)***	—	—	жінки	поліщуки (локально)		русальні
К2 Перехід «зима / весна» (давнє новоліття, релікти)	Рання весна = Початок нового землеробського року (Нове літо): ***Ой віходьте люди на новеє лєто***	Тиждень перед Великим Постом (Сиропусний тиждень / Сирна седмиця)	*Масляна* / *Масниця* (весь тиждень), локально – Стрітення	***Проводи зими***: нищення опудала, старих речей	н/і	3	учасники: всі, спів: жінки, дівчата	поліщуки західні (Пінщина)		—
				«Креснянка»: діти об'їжджають село з коровaєм; установлення хвойного деревця, інші дії	н/і	3	жінки, дівчата, діти	поліщуки (Середнє Полісся: Туровщина)		—
				Колодка / Колодій: спільні вечері жінок, символічні дії з поліном / колодою, ін.	≈100	4	виключно жінки	українці (Волинь, Поділля, Карпати)		новотвори, приспівки
		Останній день: Сиропусна неділя = Прощена неділя	*Масляна* / *Масниця*, останній день тижня	***Масляна:*** нищення опудала *Масляної* / *Зими* та комплекс інших дій	≈200	≈10	учасники: всі, спів: жінки, дівчата	білоруси (схід БЕТ) поліщуки (Десна) росіяни захід. областей	українці (окремі локуси)	приспівки
				Відвідування баби-повитухи	10	2	діти, молодята	українці Волин. Полісся		—
		Воскресіння Христове, Великдень (пізнє перенесення обряду Новоліття)		***Волочебники / Ранцювання / Конопельки / Лалимки***: обхід дворів, збирання дарів	310	5	гурт парубків мішані групи	білоруси (крім Полісся), поляки (півн. схід) литовці	українці (локально: Надсяння, Волинь)	—

* Н/і – немає інформації, н/ст. інф. – немає статистичної інформації (підрахунки не виконувалися)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
К3 Весна	Рання весна (за кліматичними умовами місцевості) Весняне рівнодення (22.03)	Великий Піст	Період розтавання снігу, або пізнє приурочення до днів *Явдохи*, *Сороків*, Благовіщення	***Закликання весни*** на високих місцях, з ритуальним печивом, обрядовим деревцем	н/ст. інф.*	15–20	дівчата, жінки	поліщуки Поприп'ятття й Подесення	росіяни зах. обл. (лок.)	—
		Прмц. Євдокії (1.03 → 14.03)		***Закликання весни***	н/ст. інф.	н/і	дівчата, жінки	білоруси (захід БЕТ)		—
		Сорока мучеників Севастійських (9.03 → 22.03)		***Збірна субота***: закопування каші на перехресті	н/ст. інф.	н/і	виключно дівчата	Полісся (півд. Київщина, Подесення)		—
		Благовіщення (25.03 → 7.04)	Увесь сезон	***Спів-перегукування*** на відкритих високих місцях	н/ст. інф.	5–10	дівчата, жінки з сусідніх сіл	поліщуки, українці Лівобережжя		—
				Танки=хороводи, рухливі ігри зі співом на відкритих місцях	н/ст. інф.	понад 20	молодь, співають дівчата, молоді жінки	українці		—
								білоруси		—
		Св. Георгія (Юрія) (23.04 → 6.05)	на Юр'єві роси	***Закликання весни, вихід в поле***	н/ст. інф.	н/і		білоруси (захід БЕТ)		—
			Юрія / Зелена неділя	Перший вигін худоби: "***ладкання до худоби***"	н/і	н/і	жінки	регіон Карпат (бойки)		—
		сезон весняної оранки		***Спів на полі***	н/і	н/і	чоловіки (соло)	литовці (Дзукія, східна Аукштайтія)		—
	Пізня весна	Великдень (Пасха) Великодня (Світла) седмиця (тиждень)	Великдень	Волочебники / Ранцювання (див. К2 Перехід ‹зима / весна›)			гурт парубків			
			Великдень та 3 дні після нього	***Танки=хороводи=гаївки, рухливі ігри зі співом*** біля церкви та на відкритих місцях	н/ст. інф.	понад 20	молодь, співають всі	українці Галичини, Карпат, Поділля, Волині		новотвори
		Від Великодня до Вознесіння (40 днів після Великодня)	Певний день в означеному терміні (до Знесення / Ушестя)	Обряд "***Похорон Стріли***", одночасний спів (пісенна "борона")	≈200	1 основна ТГ + "борона"	жінки, дівчата	білоруси, поліщуки правобережжя Десни		—
К4 Перехід ‹весна / літо›	Від Великодня до Трійці		Увесь сезон	Сезонний спів весняно-троїцьких пісень	410	1	жінки, дівчата	поліщуки західні (пінчуки межиріччя Прип'яті та Ясельди)		—
	Пізня весна Червень, до літнього сонцестояння 23–24.06, Зелені святки = Гряна неділя = Зелена неділя = Русальний тиждень	Трійця (50 днів після Великодня) або понеділок після Трійці	Зелена неділя (або понеділок)	Обряд ***"Водіння Куста":*** обхід дворів зі співом, збирання дарів			виключно дівчата			—
				Обряд ***"Похорон кукушки"***	н/ст. інф.	н/ст. інф.	жінки, дівчата	росіяни західн. областей білоруси Подесення		—
				Обряд ***Кумлення дівчат*** (товаришок)	н/ст. інф.	н/ст. інф.	дівчата			—
		Трійця, Троїцький тиждень	Зелені святки (=Русальний тиждень =Гряна неділя)	Сезонний спів русальних / гряних / духовських / семицьких пісень	≈400	5	жінки, дівчата	білоруси східної зони БЕТ (Подніпров'я, Десна)	росіяни зах. областей	—
					≈50	1		поліщуки (Подесення)		—
			Понеділок після Русального тижня	Обряд ***"Проводи русалок на кладовище", Розигри (Розирги)***	≈100	3	все село, спів: жінки, дівчата	поліщуки (Десна; нижня частина Серед. Полісся)		—
		Вознесіння та ін. дати кінця весни	Знесення / Вшестя, Зелена неділя, ін.	***Пісенна "борона"*** – одночасний спів різних весняно-літніх пісень під час Проводів русалок, Стріли, інших свят	н/ст. інф.	н/ст. інф.	жінки, дівчата	поліщуки (Десна, нижня Прип'ять) білоруси (Поозер'я)		—
		Трійця / Св. Юрія	Зелена неділя / Юрій	Перший вигін худоби: "***ладкання до худоби***"	н/і	н/і	жінки, дівчата	регіон Карпат (бойки)		—
К5 Літнє сонце-стояння, середина літа	Поворот сонця на зиму: астрономічна дата – 20–21.06 (залежно від року), традиційно прийнята дата: ніч 23 на 24 червня (Купало = Собітка, 24.06) і ближчі тижні	Різдво Іоанна Предтечі (24.06 → 7.07)	Ніч напередодні *Купала*	Святкування ***Купала (Івана Купала):*** запалювання ритуальних вогнів (різні форми), виготовлення й руйнація ритуального дерева (Верба, Тополя, Віха, інше), ритуальне знищення «відьми» (опудала), ритуальні передирки, величання пар, інше	3540	≈20	учасники – всі жителі села, співають дівчата, жінки (зрідка, як виняток – хлопці)	українці (крім Західної Волині, Галичини, Карпат, Західного Поділля)		приурочена лірика раннього стилю
								поліщуки (Прип'ять, Десна)		
								українці-лемки та поляки (схід, р. Вепр)		
								білоруси (крім верхнього Дніпра)	литовці (дзуки)	—
		Петрівський піст (від понеділка після троїцького тижня до дня свв. апп. Петра і Павла (29.06 → 12.07)	*Петрівка* Увесь сезон	***сезонний спів*** *купальських*, *петрівських*, *іванських* (також *толочних*) пісень за будь-яких обставин праці й дозвілля			жінки, дівчата	українці Поділля, Лівобережжя		приурочена лірика раннього стилю
								поліщуки серед. Прип'яті		
								білоруси (Поозер'я)		

* Н/і – немає інформації, н/ст. інф. – немає статистичної інформації (підрахунки не виконувалися)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
К6 Літо: збір врожаю	Трудовий сезон (жнива, сінокіс, збір ягід)	Від дня свв. апп. Петра і Павла (29.06 → 12.07, *Петрів день*) до дня св. Іллі (20.07 → 2.08)	Початок жнив	***Зажинки*** – ритуал початку жнив	4600	≈25	заміжні жінки	поліщуки, білоруси (локально)	–	приурочена лірика раннього стилю
			Увесь сезон	***сезонний спів під час праці й дозвілля*** жнивних, косарських, ягідних пісень, при потребі – супровід цими ж мелодіями ***ритуалів відвертання дощу / хмари***			заміжні жінки (дівчата – як виняток) косарські співають і чоловіки	поліщуки (Прип'ять і Десна)	–	
								українці Лівобережжя	–	
								білоруси (крім верх. Дніпра)	–	
								литовці (дзуки)	–	
		День св. Іллі (20.07 → 2.08)	Свято закінчення жнив озимих культур (початок серпня, залежно від клімату)	родинний обряд ***дожинки / обжинки***: ритуали виготовлення «*бороди*» / «*діда*» на полі			заміжні жінки	українці (крім Наддніпрянщини, Карпат, півдня)	–	—
				толока: спільна праця по завершенню жнив і ритуал ***дожинки / обжинки*** у господаря / пана / голови совєтського господарства: вшанування господаря, спільна трапеза			заміжні жінки	білоруси (крім верх. Дніпра)	–	—
								поляки	–	—
								литовці	–	—
			Дожинки	***Колядування в жнива:*** *спів на полі зі снопом*	5	н/і	жінки, дівчата	українці (Поділля локально)	–	—
	Весілля: «цитування» обряду дожинок	–	–	***Обжинки на весіллі***: вшанування батьків, що поженили всіх дітей, співом обжинкових	10	н/і	жінки, дівчата	українці (Поділля локально)	–	—
	Кінець літа – осінь	–	–	Обжинки ярових культур	н/і	н/і	жінки, дівчата	білоруси Поозер'я	–	—
К7 Осінь	Осінні місяці (вересень, жовтень)	--	Сезон осінніх ярмарків	Локальні свідчення виконавців про приуроченість певних мелодій (*весільних* або ліричних) до осіннього часу	н/і	н/і	жінки, дівчата	поліщуки (верхня Прип'ять) білоруси	–	приурочена лірика раннього стилю

1.2Д Родинні обрядові обставини. Весілля. Народини (хрестини)

Р1 ВЕСІЛЛЯ (більш розгорнуто структура ритуалу представлена в табл. 7.17Д)	Сезони, вільні від праці та християнських постів	1 – М'ясоїд (від Водохреща до М'ясопусної неділі) 2 – через тиждень після Великодня – до Трійці (переважно на Троїцькому тижні) 3 -– після закінчення Успенського посту до початку Пилипівського посту	Громадський шлюбний обряд тривалістю 2-3-дні (локально – до тижня) має три основні етапи А – **ритуали підготовки до весілля** (передвесільні ритуали виготовлення короваю, обрядових хлібів, весільного деревця ("гільце / вільце"), вінків, інших аксесуарів) Б – **власне весілля**: – долання шляху весільним поїздом Молодого, долання перешкод від рідні Молодої, викуп Молодої, – злучення вогнів (свічок), змагання короваїв, – з'єднання Молодих рушником, вогнем (в останні століття включає також церковний шлюб), – застілля, танці; – прощання Молодої з ріднею, товаришками, – перевезення Молодої та її приданого до Молодого, – зустріч у свекрухи, – ритуал переміни головного убору Молодої; – поділ короваю, обдаровування Молодих; – ритуали шлюбної ночі ("комора") та ін.) В – **післявесільні ритуали** (понеділкове снідання, перезва / придани, жартівливі випробування Молодої як господині, візит до батьків Молодої через тиждень та ін.)	≈29 150	≈50	співають ***свахи*** (заміжні жінки): два хори від родів Молодої та Молодого; ***дружки*** (незаміжні подруги Молодої. Зрідка трапляється сольний спів Молодої (нижнє Погориння), сольний чоловічий спів ***весільного старости*** (Західне Полісся: Берестейщина)	українці	–	новотвори, застільні пісні		
								білоруси	росіяни західні	
								поляки верх. Вісли	литовці (дзуки)	
								Пісні обслуговують дві основних лінії шлюбної драми: 1 – лінію контактів родів Молодої та Молодого (розігрується як драма: війна та примирення двох родів); 2 – ініціаційну лінію (перехід Молодих у новий стан через ритуальну смерть). Найвиразніше ініціація Молодої проявляється у північних білорусів (Поозер'я), де в межах СБРМ починається культура ***весільних голосінь***, розвинена у росіян. В українців ініціація виражена малою мірою. Історично пізнішою є ще одна, третя лінія весільного обряду – лірико-драматичне оспівування емоцій Молодої та її матері. Ця лінія властива українцям середньої смуги УЕТ та Півдня, частково – полякам.		

Р3 НАРОДИНИ (ХРЕСТИНИ)	Після народження дитини	Після хрестин дитини	Після народження або хрестин дитини	Ритуали ***відвідування породіллі*** з дарами, розбивання каші, обдаровування баби-повитухи	≈320	н/і	жінки	білоруси	–	застільні пісні
						н/і		українці (локально: Волинь, Надсяння)	–	

* Н/і – немає інформації, н/ст. інф. – немає статистичної інформації (підрахунки не виконувалися)

1.3Д Базові жанрові цикли обрядових пісень СБРМ: етнічна дистрибуція та статистика

БОЖЦ	ключова подія, сезонний цикл (дати подаються за старим стилем)	кількість записів (одиниць)			етноси – носії традиції, регіони
		основний фонд	запасний фонд*	разом	
К1	зимовий поворот сонця (зимове сонцестояння) *Святки*: 24 грудня –5 січня, *Пилипівка* (репетиційний сезон перед Святками)	**8900**	**1220**	**10120**	українці, білоруси (крім верхнього Дніпра), поляки, литовці (Дзукія) росіяни (терени, прилеглі до УЕТ)
К2	зимово / весняний перехід =давнє новоліття, наближене до дня весняного рівнодення 22.03 (*Масляна / Колодій / Волочебники=Ранцювання*)	650	–	650	білоруси, литовці поляки північно-східних територій, локально – українці, росіяни територій, прилеглих до Білорусі
К3	ранньовесняний сезон (включно з Великоднім тижнем) У білорусів однією з обрядових дат сезону став день *Св. Юрія* (23 квітня)	8150	460	8610	українці (крім південних територій), білоруси
К4	пізньовесняний сезон, перехід весна / літо – термін від Великодня до літнього сонцевороту (у християнстві кінець сезону став обмежуватися *Троїцьким тижнем*)	910	30	940	білоруси (басейн Дніпра), українці та білоруси Деснянського Полісся, локально у Західному Поліссі (українці)
К5	літній поворот сонця (літнє сонцестояння) = Купало, 23–24 червня літній сезон (*Петрівка*, у християнстві кінець сезону став обмежуватися днем апостолів Петра і Павла, 29 червня)	3540	950	4490	українці (крім Галичини, Сер. Наддніпрянщини, півд. територій), білоруси (крім верхнього Дніпра і Десни), поляки (локально – Люблін)
К6	літній трудовий сезон (жнива / косовиця / збір ягід)	4600	430	5030	українці (окрім Сер. Наддніпрянщини та південних територій), білоруси (крім крайніх східних територій), поляки, литовці (Дзукія)
К7	«*осінні*» (умовний цикл)	80	40	120	білоруси, поліщуки
	Разом календарних:	**26 830**	3130	**29 960**	
Р1	громадський шлюбний обряд: весілля, перед- і післявесільні ритуали (відбуваються протягом тижня)	**29 150**	2500	**31 650**	українці, білоруси, поляки (східні терени), литовці: Дзукія, Аукштайтія (частково) росіяни (терени, прилеглі до УЕТ)
Р3	народження дитини (народинно-хрестильний комплекс)	320	30	350	білоруси (басейни Дніпра, Зах. Двіни), українці (локально або точкові релікти)
	Разом всіх:	**56 300**	5660	**61 840**	СБРМ в цілому

* Нетипові версії, іноетнічні форми, що не мають аналогів в українців, умовно приурочені до обрядових обставин мелодії інших жанрів або стилів тощо, а також відомості про ще неопрацьовані архівні записи

2.1Д Статистика видів джерел (фіксації інформації) у базі РОМУ+

(за відомостями станом на грудень 2018)

	типи інформації	К1 Зима			К2 Новоліття		К3–К6 Весна+літо			Р1 Весілля			Р2 Народини		Разом:		
		к-сть	%		к-сть	%	к-сть	%		к-сть	%		к-сть	%	к-сть	%	
Аудіо-записи	архівні	1980	24,5	33	69	34	5580	35,1	43	8850	34,2	38	46	27	16525	32,6	39
	у т.ч. внесок автора	706	8,7		3		2753	17,3		4192	16,2		15		7670	15,2	
	треки з аудіоальбомів	590	7,3		83		1125	7,1		1020	3,9		23		2841	5,6	
	записи з Інтернету, ілюстр. доповідей	90	1,1		13		72	0,5		75	0,3		8		258	0,5	
Нотації	з друкованих джерел	3080	38,2	45	222	55	6485	40,8	47	10700	41,3	47	194	71	20681	40,8	47
	з рукописних джерел	588	7,3		44		940	6		1360	5,2		13		2945	5,8	
Ритмо-типи	типологічні описи	935	11,6	22	51	11	962	5,8	10	2470	9,5	15	5	2	4428	8,7	14
	значки в картах	725	9		масиви			4,2		1415	5,5		–		2811	5,6	
	тексти без мелодій	84	1		5		90	0,6		–	–		–		179	0,3	
	Разом:	8072	100		487		15925	100		25900	100		290		50668	100	

2.2Д База даних «Реєстр обрядових ритмотипів українців та сусідніх етносів» (РОМУ+)

стовпчики	СИСТЕМА ПАРАМЕТРІВ ПАСПОРТНОГО, АРХІВНОГО ТА МЕЛОАНАЛІТИЧНОГО ОПИСУ В БАЗІ «РОМУ+»			
	розділ РОМУ+	заголовки стовпчиків	функція стовпчика, типові скорочення даних	
A–C	технічний блок (для поточних / робочих зауважень)			
D	вид фіксації даних	ТИП ДЖЕРЕЛА (одне або кілька, передаються через +)	Арх – аудіо з фонду установи (Архівний запис) АА – аудіо з опублікованого аудіоальбома АVФ – аудіо+відеозапис з фонду установи (Арх івний запис) АVА – аудіо+відеозапис з опублікованого диску Арх ОАЗ – аудіо з приватного фонду (особистого Арх іву збирача) ГА – графоАрх ів установи / приватний: НРС – нотації рукописні схематичні, з ГА установи чи приватного Архіву, НРФ – нотації рукописні фонологічні, з ГА установи чи приватного Архіву, НЕ(С/Ф) – нотації електронні, неопубліковані, з ГА установи чи приватного Архіву, НД – нотації з друкованого джерела НБ – нотації з джерел, що зберігаються у бібліотеках (дисертації, дипл. роботи тощо) РТ – ритмотип: відомості з типологічних таблиць або значкових мелогеографічних карт про ритмічну структуру без ладових характеристик (див. табл. 2.2) РТД – відомості з опублікованих типологічних таблиць, аналітичних описів РТР – відомості з рукописних типологічних таблиць, аналітичних описів РТБ – відомості з джерел, що зберігаються у бібліотеках (дисертації, дипломні роботи) РТК – відомості зі значкових мелогеографічних карт	
E	АРХІВИ	Код установи+тип фонду	АФ, ГА+код архіву/експедиції АФ ОАЗ^прізвище	ГА - графоархів (тільки нотація рукописна) ГА_рукопис.джерело
F		Код експедиції та номер сеансу		
G		Ідентифікаційний код твору: код аудіосеанса + номер твору у сеансі		
H	АУДІОПУБЛІКАЦІЇ	Аудіоальбом: назва або код за каталогом «Дискографія» (Клименко, 2010б)		
I		Трек	код альбому за каталогом+номер треку в альбомі	
J		Перевидання в іншому альбомі		
K	ДРУКОВАНІ ДЖЕРЕЛА	Публікація: назва друкованого / депонованого першоджерела		
L		Публікація: номер нотації		
M		Перевидання: назва джерела		
N		Перевидання: номер нотації		
O	КАРТИ	Регіональні	Покликання на друковані чи рукописні карти регіональних масштабів	
P		Атлас ОМУ	Позначка про внесення інформації у відповідну карту ОМУ	
Q	дата запису	дата запису	Точні чи приблизні відомості про час запису твору	
R	ЕТНОГРАФІЧНИЙ РЕГІОН	Макрорегіон	Макрорегіональний покажчик належності села	
S		Субрегіон	Локальний покажчик належності села	
T	ГЕОГРАФІЧНИЙ ПАСДОПТ ТВОРУ або ІНФОРМАЦІЇ	Область / воєводство	Адміністративна область (тризначний код) станом на 1987–2018 рр.	
U		Район / повіт	адміністративний район станом на 1987–2018 рр. та вказівка на інше	
V		Сільрада / ґміна		
W		Адмін. код 1987 для України	Обласний адміністративний код за довідником 1987 року (Гринюк (Ред.), 1987)	
X		стара / місцева назва села	відомості про перейменування, інше підпорядкування села	
Y		актуальна назва села	Сучасна назва села та варіант 1987 року	
Z		сеанси в селі	Номер сеансу для обстежень даного села	
AA		координати географічні		
AB		Місце запису	Може відрізнятися від місця побутування твору	
AC		Інформанти	Імена, роки народження, спеціалізація в сеансі, освіта, інше за шаблоном (див.: Клименко, 2008а, с. 61)	
AD		Збирач (керівник(и) групи)	Прізвище, посада	
AT	Тип інформації: спів, гра, розповідь, інше		Тип інформації: спів, гра, розповідь, інше	
AF	ОБСТАВИНИ ВИКОНАННЯ ТВОРІВ	Обставини-1: базовий обрядовий жанровий цикл (БОЖЦ)	К1 Зима=ЗИМ К2 Колодій / Масляна / Ранцювання / Волочебники К3 Весна=ВСН К4 Зелена неділя (Трійця) К5 Купало, Петрівка К6 Жнива / косовиця. К7 Осінь	К8 Оказія Р1 весілля Р2 родини / хрестини: обряд Р3 колискові Р4 родини: застілля Р5 похорон
AG		Обставини-2	Уточнені обставини, специфічні для кожного циклу. ВСЛ: обрядовий акт	
AH		Обставини-3	Уточнені обставини, специфічні для кожного циклу ВСЛ: час і місце прикріплення обряду: день, час, локус	
AI	Виконавці, регламентовані обрядом		Виконавці, регламентовані певним типом обряду	
			ВСЛ: Персонаж пісні	
AJ	Виконавці під час сеансу	Д – діти; ДВ – дівчата; ч – чоловік, ЧЧ – чоловіки; ж - жінка, ЖЖ – жінки (малою літерою – один співак, великими – кілька виконавців). гурти: ГС – гурт сусідський; ГЕ – гурт етнографічний (організований сценічний колектив); ГМ – гурт-майстрів;		

		ГП – гурт принагідний (випадковий, зібраний збирачами з порекомендованих інформантів) Дуети: родинний: ДРМД – мати / дочка; ДРСС – сестри; ч-ДРБС – брати / сестри; ДРЧЖ – чоловік / жінка Ч- (перед будь-яким типом виконавців) означає участь в гурті чоловіка	
AK	Характер виконання твору	співна співна заклична співна з виводом співна рубатна	приспівкова швидка, танцювального характеру голосіння декламація скандування розповідь награвання
AL	Етнічне походження мелодії	П - питома українська, Пбл - білоруська, Прс - російська, Пп - польська, Плт - литовська	
		Нв - напливова вітчизняна, Нр - російська, Нп - польська	
AM	Походження тексту	П - питомий український, Пбл - білоруський, Прс - російський, Пп - польський, Плт - литовський	
		Нв - напливовий вітчизняний (дворацький, літературного походження), Нр - російський, Нп - польський	
AN	Жанр поетичного тексту / інформація етномузикологічна / інформація етнографічна / інформація краєзнавча		
AO		Місцеві дефініції явищ (подаються в лапках)	
AP	Поетичний текст	Ключові слова	
AQ		Сюжет (вільний виклад, або класифікація балад за покажчиком О. Дея)	
AR		Рефрен: типовий канон	Кодифіковані типи обрядових рефренів
AS		Рефрен реальний	Індивідуальний варіант певного зразка
AT	Інципіт	Інципіт в аудіопублікаціях	Перший рядок тексту, поданий в анотаціях до звукоальбомів
AU		Інципіт за звучанням	Перший рядок тексту за аудіозаписом або нотацією
AV	АВТОРСЬКІ КОДИ МАКРОТИПІВ	МАКРОКОМПОЗИЦІЇ	Авторські коди певних жанрових макрогруп
AW		МАКРОТИП: ритміка	Ритмічні особливості в межах макрогрупи
AX		МАКРОТИП: композиція	Композиційні особливості в межах макрогрупи
AY	ЗИМОВІ ІНДЕКСИ	МАКРОТИП ЗИМОВОГО ЦИКЛУ: спеціальні цифрові індекси	
AZ	РИТМО-КОМПОЗИЦІЙНА СТРУКТУРА	Базові ритмофігури	Базові ритмофігури: див. табл. 2.5Д
BA		Базова РФ	типова модель (→ контамінації←)
BB		Композиція	типова композиційна схема та її особливості
BC		Типовий ритморисунок	цифрова схема за К. Квіткою (½½=нд, V – пауза замість частини силабохрони)
BD		Обсяг твору в цілому: типи та кількість строф словесного тексту. Тип: с – звичайні строфи (до 4 віршових рядків), т – тиради (багаторядкові). Значок „&” розмежовує відносно самостійні й одночасно невіддільні сюжетні одиниці	
BE	СТРУКТУРА ПОЕТИЧНОГО ТЕКСТУ	Обсяг строфи: кількість рядків у поетичній строфі / кількість семантично самостійних віршів у творі. Значок ∞ вказує на невизначену, змінну кількість мелорядків	
BF		Система віршування	
BG		Кількість складів (~ тонічних і силаботонічних стоп) у рядках	
BH		СФ	силабічна формула та її варіювання
BI		sV	Семантична форма вірша
BJ	ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗВУКОВИСОТНОСТІ	Акустичний матеріал ладу (обсяги):	формальний: амбітус (2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) / субзона: II(#). IV. moll / dur
BK			функційний: (обсяг тонів, що несуть ладово-функційне навантаження)
BL		звукоряд	d es e f fis G g a A h b c2 C2 d2 D2 e2 (великі літери означають опорну функцію тону)
BM		Мелічна система (тональність, модальність, пентатоніка)	
BN		Характерний мелотип (МТ): специфічна стала мелодія, властива певній групі	
BO		Система ладових констант (СЛК) або заключні тони побудов	
BP		Мелічнотематична форма (передається грецькими літерами: силабогрупи – αβγδεζηθ, мелорядки – ΑΒΓΔΕΖΗΘ)	
BQ		Фактура	
BR		Характеристика виконання	
BS		Технічна якість запису	
BT		Час звучання	
BU	ЗВУКОВИЙ АРХІВ ЛЕК	ТИПИ НОСІЇВ: **Аудіозаписи**: МК – АудіоКасета, Б – бобіна DAT – цифрова аудіокасета МД – аудіо-мінідиск	CF – компакт-флешкарта V-CF – відео на флешкарті фотоапарата Vnc – Вінчестер ноутбука **Відеозаписи**: V – касета VHS, Vd – цифровий запис: Vd-MiniDV, Vd-DVD, Vd-FkF – флеш-карта фотоапарата, Vd-FkT – флеш-карта телефона / смартфона
BV		Номер аудіокасети з фонду ЛЕК	
BW		Аудіо-оригінал аналогового запису: код архіву: № оК /оБ	
BX		Аналогова аудіокопія / дубль	
BY		ЦИФРОВІ ЗАПИСИ (MASTER):	на дат-касетах: архіви КОБ=Кобза, ОАЗ на вінчестерах / картах пам'яті:
BZ			копія на дат-касетах:архіви КОБ=Кобза, ОАЗ на вінчестерах/картах пам'яті:
BA		CD.АРХІВ (копії):	код архіву (ЛЕК/AVE), № CD, AVE=архів АртВелес
BB	ВІДЕО(ФОТО) АРХІВ ЛЕК	відеооригінал	архів: касета V №
BC		відеокопії:	CD-копії або архів на вінчестері
BD		фотоархів	Посилання на фотоархів ЛЕК
BE	ГРАФОАРХІВ	Реєстр до касет / бобін	р – рукописний, д – друкований, е – електронний, ч – чернетка, н – немає
BF		Опрацювання текстів	р – рукопис, д – друкований, е – електронний, ч – чернетка, н – немає
BG		Нотації	р – рукописна, д – друкована, е – електронна, ч – чернетка, н – немає

2.3Д Етнографічні регіони

у послідовності з заходу на схід та з півночі на південь

Пояснення до цього поділу викладено в статтях (Клименко, 2010г; Клименко, Гончаренко К., 2010 – карта на задній обкладинці)

I. ПОЛІССЯ ПРИП'ЯТСЬКЕ, ПІДЛЯШШЯ І ВОЛИНЬ

Підляшшя	Холмщина	Мале Полісся (Белзівщина)
Берестейщина	Волинське Полісся	Погориння
Пінщина	Деревлянська земля	Волинь східна
Туровщина	Волинь західна	

II. ПОЛІССЯ СХІДНЕ (ДЕСНЯНСЬКЕ)

Чернігівщина	Сіверщина	Посейм'я

III. КАРПАТИ І ПРИКАРПАТТЯ

Надсяння	Опілля	Підгір'я
Лемки	Гуцульщина	Покуття
Бойки	Буковина	
Закарпаття	Бесарабія (Хотинщина)	

IV. ПОДІЛЛЯ

Поділля (ядро)	Болохівська земля	Побужжя (Уманщина)
Поділля Західне	Брацлавщина	

V. НАДДНІПРЯНЩИНА І КУБАНЬ

Переяславщина	Поросся	Слобідщина	Кубань
Полтавщина	Посулля	Черкащина	

VI. ПІВДЕНЬ (СТЕП, ТАВРІЯ)

Запоріжжя	Приазов'я
Передстепове Правобережжя	Таврія

2.4Д Короткі коди адміністративних областей / воєводств

БЛС	Білостоцьке воєводство (Польща): *Підляшшя північне*: українська (на південь від Нарви) та білоруська (на північ) частини
БЛГ	Білгородська (Рос): *південно-російські традиції*
БРН	Брянська (Рос): *Подесення, Сіверщина*
БРС	Брестська (Блр): *Полісся Зах.: Берестейщина, Пінщина*
ВНЖ	Воронезька (Рос) : південно-російські традиції
ВЛН	Волинська: північ – *Полісся Зах.;* південь – *Волинь Зах.*
ВНЦ	Вінницька: *Поділля східне*
ГМЛ	Гомельська (Бєларусь): *Полісся Середнє, Посожжя*
ДНЦ	Донецька: *Степ*
ДНП	Дніпровська: *Степ*
ЖТМ	Житомирська (*Полісся Середнє; Волинь сх.*)
ЗКР	Закарпатська: *Лемки, Мараморош; Гуцули*
ЗПР	Запорізька: *Степ*
ІФР	Івано-Франківська: *Покуття*; *Прикарпаття*; *Гуцульщина*
КИЇ	Київська: Правобережжя: північ – *Полісся Середнє;* південний захід – *Поділля Східне (перехідна зона);* південний схід – *Середня Наддніпрянщина*
КИЇ	Київська: Лівобережжя: північ – *Полісся Сх. (Подесення);* південний схід – *Сер. Наддніпрянщина: Переяславщина*
КРВ	Кіровоградська: *Поділля сх.; Передстепове Правобережжя*
КУР	Курська (Рос): *південно-російські традиції*
ЛЬВ	Львівська: *Поділля зах. (Опілля); Карпати (бойки)*
ЛУГ	Луганська: *Степ*
МКЛ	Миколаївська: *Степ, Причорномор'я*
ОДЕ	Одеська: *Степ, Причорномор'я*
ПЛТ	Полтавська: *Сер. Наддніпрянщина, у т.ч. Переяславщина*
РВН	Рівненська: північ – *Полісся Зах.і Сер;* південь – *Волинь Сер., Погориння*
РОС	Росія (збірні матеріали)
СУМ	Сумська: *Сіверщина; Посейм'я; Слобідщина*
ТРН	Тернопільська: *Поділля західне*
ХРК	Харківська: *Слобідщина*
ХЛМ	Холмське воєводство (Польща)
ХМЛ	Хмельницька: *Поділля середнє*
ХРС	Херсонська: *Степ, Причорномор'я*
ЧРК	Черкаська (*Поділля; Поросся; Переяславщина*)
ЧНГ	Чернігівська (*Сіверщина; Переяславщина*)
ЧНЦ	Чернівецька: *Буковина; Бесарабія*

2.5Д Літерне кодування аналітичних параметрів у таблиці РОМУ

ХАРАКТЕР ВІДОМОСТЕЙ	
Арх	аудіозапис архівний (певної установи чи приватний, тоді зазначається ОАЗ – особистий архів збирача)
АА	аудіозапис опублікований (аудіоальбом: касета, платівка, компакт-диск, ін., інтернет-публікація)
НД	нотація друкована (публікація)
НР	нотація рукописна (у тому числі нотації з дипломів, дисертацій)
РТ	ритмотипологічні відомості різного роду:
РТО	– опис явища або реєстрація в типологічній таблиці з вказівкою на місце поширення (село)
РТТ	– тільки поетичний текст відомого ритмотипу
РТК	– значок у карті певного ритмотипу

ІДК – інформація до картографування: відомості про поширення певного РТ у певному локусі (на рівні району, його частини, без зазначення поселень); статистика текстів до певного РТ; відомості про відсутність РТ у певному локусі, ін.

Порядок слідування скорочень в описі ритмотипу

1 – тип (+похідна форма)
2 – вид дроблення (орнаментальне, довільне, чергування, ірраціональне, пунктирне, наддроблення)
3 – композиційні особливості (зачин, катен, рефрени, ПСТС тощо)
4 – виконавські особливості (темп, гукання, інше)

Уточнення ритмотипів у звукових файлах і типологічних таблицях виписуються через кому після основної характеристики без пробілу

ВИДИ РИТМІЧНИХ МАЛЮНКІВ (див. табл. 5.1Д–5.3Д)

вихідні ритмомалюнки «за замовчуванням»

4 (4д)	– монохронний 4-дольник = диспондей 2222
5 (5к)	– 5-складник 11112 («колядковий»)
3 (3я/3д)	– трактується залежно від контексту цілої формули
6 (6д)	– монохронний 6-складник = 6-дольник 222222

види ритмосилабічного дроблення, похідні ритмомалюнки

М	– модельна форма без дроблення
од	– орнаментальне дроблення
ч4=5	– в ямбічних формулах: закономірне чергування 4/5-складників
ч6=7	– в ямбічних формулах: закономірне чергування 6/7-складників
дд	– довільне дроблення
вт	– вторинна модель (формула другого покоління)
нд	– надлишкове (понаднормативне) дроблення вторинних формул у спондеях / орнаментація коротких силабохрон ямбів (§5.2.1.1)
вт-яя	– ямбізація вторинного малюнка
вт-яя-нд	– вторинний ямбізований малюнок з наддробленням
вт-руб	– вторинний рубатний малюнок
ід	– ірраціональне дроблення (Білик, 2008)
пд	– пунктирне дроблення (31 замість 22)
V6=(7,8)	– зразок варіювання віршового рядка: 6 – домінантна форма, цифри в дужках – статистично рідкісні варіанти

СПЕЦИФІЧНІ РИТМОМАЛЮНКИ

Уточнення видів ритмомалюнків виписуються після формул перед позначенням типу композиції, особливості ритміки даються у квадратних дужках

двомірні (паристі) ритми

3д	– 3-дольні формули (різні жанри)
4од	– диспондей орнаментального дроблення: $2_{11}2_{11}22$
4д-дд	– диспондей довільного дроблення: $2_{11}2_{11}2_{11}2_{11}$
4д-вт	– вторинний вид дроблення диспондея: $1111,112_{11}$
5д-од-дд-вт-яя-нд	– ті ж стадії дроблення 5-складника 22224
6д-од-дд-вт-яя-нд	– ті ж стадії дроблення 6-складника 222222
5с	– ритм ‹стріла› 11211
6зк	– 6-складник «заключний» з ферматуванням кадансу 222244
6дз	– дзеркальний з подовженими першими складами 442222
6д-ф6	– 6-складник з подовженою заключною силабохроною 222224
6д-ф2	– 6-складник з подовженою другою силабохроною 242224
6д-ф2,6	– 6-складник з подовженими 2 і 6 силабохронами 242224
6д-ф4,6	– 6-складник з подовженими 4 і 6 силабохронами 222424

тридольна підгрупа двомірної сім'ї

4хя	– хоріямб 2112 / 4224
4і	– висхідний іонік 1122 / 2244
4ін	– низхідний іонік 4422
4іп	– висхідний іонік пунктований 1131
4інп	– низхідний іонік пунктований 3111

тримірні (третні) ритми

я, 4я	– ямб 12, диямб 1212
6я	– «триямб» 121212
6ф/6фф	– спец. варіанти для РТ Зм16: 6ф – 121111, 6фф – 121112
4ас	– антиспаст 1221
5ас	– похідний від антиспасту 5-складник 11121
4еп	– епітрит 1222
4х	– дихорей 2121
3х, 5х	– хореїчні ритми: 213, 21213
6х/6ск	– «співаний краков'як» 112121
5к, 5ін	– 5-складник «колядковий» 11112 та його інверсія 21111
5яс!	– 5-складник супер-ямбічний 12123
6яф	– фератований триямб 121233
7я	– ямбічний 7-складник 1111212
7яф	– 7-складник фератований 1111233
7яд	– 7-складник фератований – двомірний варіант 1111242
7х	– 7-складник хореїчний 1112121
7д	– 7-складник 2242222

особливі ритмоформули, прийоми

[ап]	– апокопа: недоспівування останньої силабохрони строфи
±	– додавання силабохрони (трансформація)
[-ф]	– ферматування модельної фігури на 1 мору
[-бр]	– фігури з укороченими силабохронами (абревіації)
[-лнг]	– пролонгація силабохрон на довільну величину
ПСТС	– переритмізація семантично тотожних силабогруп
[-рд]	– фігури з редукованими (відсутніми) силабохронами
ОО	– оригінальні особливості, не описані українською наукою

ТИП КОМПОЗИЦІЇ

Vs	– семантична форма вірша, передається кирилицею
V34	– силабічна формула, передається цифрами
×1, -×2, -×3	– 1-рядкова строфа, 2-рядкова строфа, 3-рядкова строфа, пишеться після уточнень специфічних малюнків, наприклад, 44і×2
N	– нормативний тип строфи, наприклад колядка 553N
РФ×2)2	– специфічні двократні проведення РФ чи строфи
Т	– тирадна композиція
ТС	– тирада-строфа (мікстова форма)
n	– одноелементна композиція. Наприклад 4n
ПП	– пара періодичностей (строга, довільна)
ПБК	– поліблокова композиція (усталена, довільна)
КБК	– контрастноблокова композиція (усталена, довільна)

композиційні прийоми, особливості

аЦ	– «алогічне цезурування» (К. Квітка: парадоксальне фразування)
ВЦ	– вільна (мобільна) цезура
[тнв] –	риси тонічного віршування (руйнація цезур)
РЗФ	– весільна РЗФ + формула мелотипу, напр.: РЗФ44+Т6
вЗч	– форма з виділеним зачином
зП	– зачин з перехватом
Кт /кт	– катен як цілісна побудова (силабогрупа) / фрагмент
(Кт/кт)	– непостійний катен

рефрени

р	– з однієї групи або одно- двоскладовий (*Ой / гей-гей*)
Р	– з кількох груп та більш розпросторені форми
Ой	– односкладовий вставний Р, займає основний час
+Ой	– односкладовий вставний Р додає зайву долю
{+РП} {+РК}	– початковий або кінцевий Р, що виступає одноразово у щедрівках / колядках-примітивах
бПР	– без початкового рефрену (редукція початкового Р)
{Р-пр}	– рефрен-примітив: 4444=рсту=ааааа=$а^4$

нарощування / редукції

{нзр}	– нарощування композиції: додатковий змістовий рядок
{нрр}	– нарощування рефрен. рядка: додаткова група(пи) в Р
{пзр}	– повтор змістового рядка
{трж}	– тиражування мелоблоків
{рд}	– редукція (випадіння) силабогруп
{ДМС}	– дублювання малої силабічної групи
{ДОП}	– дубль останньої побудови / мелорядка (зі зв'язкою
& (-мк/)	– мікстова композиція: контамінація різних принципів
→(+мк/)	– те саме: перехід від одного принципу до іншого
(дф)	– дефектні (зіпсовані) зразки

Виконавські особливості

	[a/b] = [a=b] – чергування (взаємопідміна) фігур
[aZb]	– заступлення лівої (типової) фігури правою (специфічною)
rub	– рубатне відтворення ритмофігур
ПТ/ШТ	– повільний темп / швидкий темп
[ТКЧ]	– темпові контрасти частин форми
тТ / Тт	– збільшення / зменшення темпу вдвічі
[сп] ♥	– специфічні (рідкісні, оригінальні) риси, індив. особливість
at	– твір виконується без перерви між строфами, attaca

5.1Д Граматичний ритмофонд обрядових мелодій СБРМ. Імовірна генеза ритмофігур

А. Алгоритмічні форми, отримані стягуванням та пролонгацією силабохрон спондеїчних першомоделей та їх відповідники у паралельних тримірних композиціях (прамоделі позначені сірою заливкою)

вид вихідної схеми	спондеїчні ритмофігури: коди фігур	розміри мензур (акценти відсутні): M4♩	M6♩	M8♩	⇔ коди фігур	їх ямбічні (хореїчні*) відповідники: розміри мензур (акценти відсутні): M6♪	M9♪	M12♪
монохронні фігури								
	♩4	♩ ♩ ♩ ♩	–	–	♪4	♪♩ ♪♩	–	–
					↓♪5**	♪♪♪♪♩		
	♩6	–	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩	–	♪6	–	♪♩ ♪♩ ♪♩	–
					↓♪7**	–	♪♪♪♪♩ ♪♩	
заключні фігури								
	♩3	♩ ♩ 𝅗𝅥	–	–	♪3 ♪3̇	♪♩ ♩. або ♩ ♪♩.*	–	–
	♩4	–	♩ ♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥 ▲	–	♪4	–	♪♩ ♩. ♩.	–
	♩5	–	♩ ♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥	–	♪5	–	♪♩ ♪♩ ♩.	–
					♪5̇	–	♩ ♪ ♩ ♪ ♩.	–
	♩6	–	–	♩ ♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥	♪6	–	–	♪♩ ♪♩ ♩. ♩.
					↓♪7**	–	–	♪♪♪♪♩ ♩. ♩.
					↓♪7̄**		–	♪♪♪♪♩ 𝅗𝅥 ♩
					↓♪7̇**		–	♪♪♪♩ ♪♩. ♩.
інверсія (перестановка)								
	♩3̄	𝅗𝅥 ♩ ♩	–	–	♪3̄	♩. ♪♩*	–	–
	♩4̄	–	𝅗𝅥 𝅗𝅥 ♩ ♩*	–	–	–	–	–
	♩5̄	–	𝅗𝅥 ♩ ♩ ♩ ♩*	–	–	–	–	–
	♩6̄	–	–	𝅗𝅥 𝅗𝅥 ♩ ♩ ♩ ♩	–	–	–	–
симетричні (дзеркальні) фігури								
	♩4̿	–	𝅗𝅥 ♩ ♩ 𝅗𝅥 ▲	–	♪4̿	–	♩. ♪♩ ♩.	–
	♩5̿	–	♩ ♩ 𝅗𝅥 ♩ ♩	–	♪5̿	–	♪♩ ♩. ♪♩	–

Б. Неалгоритмічні форми різної природи, що не утворюють паралельних пар

(сірою заливкою позначені відносно поширені формоутворюючі ритми, без заливки – ферматування або редукції формул групи А)

		M5♩	M7♩	M8♩	M10♩		M6♪	M7♪	M8♪
4-5-складники	♩4̂	♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥	–	–	–	♪4̇	♪♩ ♩ ♪	–	–
		–	–	–	–	↓♪5̇	♪♪♪♩ ♪	♪5⁺ M7♪: ♪♪♩ ♪♩*	–
		–	–	–	–	♪4̂		♪♩ ♩ ♩	–
						♪4̈	♩ ♪ ♩ ♪	–	–
		–	–	–	–	♪5̈	–	–	♩ ♪♩ ♪♩
6 (5)-складники	♩6̄	–	–	♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥 ♩ ♩	***	↑♪5̄			♩ ♩ ♪♩ ♪
	♩6̂	–	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥	–	****	♪6̇	–	–	♪♪ ♩ ♪♩ ♪
	♩6̂	–	–	♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥 ♩ ♩	****				
	♩6̂	–	♩ 𝅗𝅥 ♩ ♩ ♩ ♩	–	–	♪6̈	–	♪♩ ♪♪♪♪	–
	♩6̂			♩ 𝅗𝅥 ♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥		♪6̈	–	–	♪♩ ♪♪♪ ♩
	♩6̄*	–	–		𝅗𝅥 𝅗𝅥 ♩ ♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥				

▲ Тридольні ритмофігури

↓↑ Похідні ритмофігури

* Рідко вживані фігури різних видів, типологічно несамостійні

** 5-ти та 7-складники, похідні від дроблення ямбічних 4- та 6-складників (табл. 5.3), у певних жанрах набули статусу самостійних фігур й утворили кілька сталих мелотипів (‹Всл / Жн_♪7$^{3/2}$›, ‹Зим_ПП♪7^{2};7^{2}-*Цярэшка*›, ‹Всн_♪7^{2}›, ‹Зим_♪553^{2}›, ‹Всл_♪57^{2}›, ‹Куп / Всн_♪54^{2}› та інші)

*** Локальна фігура, один з варіантів ритмічного вирішення композиції з ‹V66^{2}›, має риси акцентно-танцювального ритму («*карічка*»)

**** Моделі використовуються переважно як канва для вторинних ритмомалюнків

5.2Д Граматичний фонд первинних ритмосилабічних фігур: реєстрація за кількістю силаб

величина силабогрупи		ритмокод	двомірні ритмофігури (спондеїчні)				ритмокод	тримірні ритмофігури			
			алгоритмічні			видозмінені або несистемні		алгоритмічні ямбічні (хореїчні) відповідники			видозмінені або несистемні
			M4♩	M6♩	M8♩			M6♪	M9♪	M12♪	
МАЛІ ФІГУРИ	3- складн.	♩3	♩ ♩ ♩	–	–	–	♪3	♪♩ ♩.	–	–	♪3̈ M4♪: ♪♩ ♪
		♩3̄	♩ ♩♩	–	–	–	♪3̇	♩ ♪♩.*	–	–	♪3̇ M5♪: ♪♩ ♩
							♪3̄	♩. ♪♩*	–	–	♪3̂ M7♪: ♪♩ ♩
	4- складники	♩4	♩♩♩♩	–	–	♩4̂ M5♩: ♩♩♩♩	♪4	♪♩ ♪♩	–	–	♪4̂ M7♪: ♪♩ ♩ ♩
		♩4	–	♩♩♩ ♩	–	♩4̇ M5♩: ♩♩♩ ♩	♪4	–	♪♩ ♩. ♩.	–	–
		♩4	–	♩ ♩♩ ♩	–	♩4̈ M5♩: ♩♩♩♩	♪4	–	♩. ♪♩ ♩.	–	–
		♩4̄	–	♩ ♩ ♩♩*	–	–		–	–	–	–
							♪4̇	♪♩ ♩ ♪			
			–	–	–	–	♪4̈	♩ ♪ ♩ ♪	–	–	–
ВЕЛИКІ ФІГУРИ СЕРЕДНІ ФІГУРИ***	5-складники		–	–	–	–	↓♪5**	♪♪♪♪♩	–	–	♪5+ M7♪: ♪♪♩ ♪♩*
			–	–	–	–	↓♪5̇	♪♪♪♩ ♪	–	–	♪5i M7♪: ♪♩ ♪♪♩*
		♩5	–	♩♩♩♩♩	–	–	♪5	–	♪♩ ♪♩ ♩.	–	–
							♪5̈	–	♩ ♪ ♩ ♪ ♩.	–	♪5̈ M8♪: ♩ ♪♩ ♪♩
		♩5	–	♩♩♩ ♩♩	–	–	♪5	–	♪♩ ♩. ♪♩	–	–
		♩5̄	–	♩ ♩♩♩♩*	–	–		–	–	–	–
	6- складники	♩6	–	♩♩♩♩♩♩	–	♩6̂ M7♩: ♩♩♩♩♩♩ ♩6̂ M7♩: ♩♩♩♩♩♩ ♩6̂ M8♩: ♩♩♩♩♩♩ ♩6̂ M8♩: ♩♩♩♩♩♩	♪6	–	♪♩ ♪♩ ♪♩	–	♪6̈ M7♪: ♪♩ ♪♪♪♪ ♪6̇ M8♪: ♪♩ ♪♪♪♩
		♩6	–	–	♩♩♩♩♩ ♩	–	♪6	–	–	♪♩ ♪♩ ♩. ♩.	–
		♩6̄	–	–	♩ ♩ ♩♩♩♩	–		–	–	–	–
		♩6	–	–	♩♩♩ ♩ ♩♩	–	♪6̇	–	–	–	M8♪: ♪♪♩ ♪♩ ♪
		♩6̄	–			M10♩: ♩ ♩ ♩♩♩ ♩		–	–	–	–
	7- складники					–	↓♪7	–	♪♪♪♪♩ ♪♩	–	–
							↓♪7	–	–	♪♪♪♪♩ ♩. ♩.	–
						–	↓♪7̇	–	–	♪♪♪♩ ♪♩. ♩.	–
						–	↓♪7̄	–	–	–	M6♩: ♪♪♪♪♩ ♩ ♩

* Рідко вживані фігури, **- ↓ похідні фігури

*** Трактування вихідних ритмомалюнків за величиною залежно від правил їх компонування

↓♪7 Тріольне групування силабохрон почасти відчувається

↓♪7 Виконує роль зачину або заключення композиції. Мелодика виявляє нетрійкове групування силабохрон, реально M6♩

5.3Д Алгоритм дроблення у тримірних ритмах (на прикладі весільних ритмотипів)

режими дроблення	коливання силаб	M6♪	ливання силаб	M8♪ та варіант із пролонгаціями в кадансі (M12♪)	ритмотипи (РТ)	регіони побутування певного виду дроблення
первинні фігури	4	♪ ♩ ♪ ♩	6	♪ ♩ ♪ ♩ ♪. ♩.	♪553² ♪57²	Зах. Поозер'я Зах. Волинь
чергування первинних і похідних фігур	4₅	♪ ♩ ♪ ♩	6₇	♪ ♩ ♪ ♩ ♪. ♩.	♪553² ♪557² ♪T7 ♪53²;557	увесь ареал: зах. частина УЕТ і БЕТ Берестейщина, Зах. Полісся, Верх. Дніпро увесь ареал: Зах. Полісся+Волинь+Поділля увесь ареал: Правобережжя УЕТ
сталі вторинні фігури	5	♪ ♪ ♪ ♪ ♩	7	♪ ♪ ♪ ♪ ♩ ♪. ♩.	♪557² ♪57² ♪7³	центр. Україна, центр. Білорусь Поділля увесь ареал (УЕТ+Сх. Польща)
наддроблення	5₆	♪ ♪ ♪ ♪ ♩	7₈	♪ ♪ ♪ ¦ ♪ ♩ ♪. ♩.	♪557² ♪T7	Наддніпрянщина (Лівобережжя) Галичина, півд.-схід. Польща (табл. 5.4-в,г)
	5₆,₇(₈)	♪ ♪ ¦ ♪ ♩ ♪			♪5̇5̇²	Зах. Білорусь, Зах. Полісся

5.4Д Режими дроблення ямбічного і спондеїчного 6-складника (на прикладі весільних пісень)

тримірний (ямбічний) вид ритмоорганізації

силаби	♪ ♩ ♪ ♩ ♪ ♩	модифікації
6	А) ♪ ♩ ♪ ♩ ♪ ♩ *Ой де та- я по- шла,*	чергування 6/7
7	♪ ♪ ♪ ♪ ♩ ♪ ♩ *Шо в піч ко- ро- вай не- сла?..*	
7	Б) ♬ ♬ ♩ ♪ ♩ ♪ ♩ *Ой а де та- я по- шла,*	наддроблення моделі ♪6
7	♪ ♩ ♬ ♬ ♩ ♪ ♩ *Шо в піч ко-ро- вай не- сла?..*	
6	В) ♪ ♩ ♪ ♩ ♪ ♩ *Не ля- кай- са, сва- ту,*	чергування 6/7
6	♪ ♩ ♪ ♩ ♪ ♩ *Нас тут не- ба- га- то,*	
7= 3+4	♪ ♪ ♪ ♪ ♩ ♪ ♩ *Че- тве- ро да п'я- те- ро*	
8= 4+4	♬ ♬ ♪ ♪ ¦ ♪ ♩ ♪ ♩ *Ра- зом бу- де де- в'я- те- ро.*	наддроблення фігури ♪7, вторинні форми
7= 2+6	Г) ♪ ♩ ¦ ♬ ♬ ♪ ♪ ♪ ♩ *Ни- зом, ко-ни чень-ки, ни- зом*	
10= 4+6	♬ ♬ ♪ ♪ ¦ ♬ ♬ ♪ ♪ ♪ ♩ *За-ки- да- на до-рі- женька хми- зом*	
9= 4+5	♬ ♬ ♪ ♪ ¦ ♬ ♬ ♩ ♪ ♩ *А в І- ва- на кінь во- ро- нень- кий*	
8= 4+4	♬ ♬ ♪ ♪ ¦ ♪ ♩ ♪ ♩ *Пе-ре- ско- чив хмиз дріб- нень- кий*	

двомірний (спондеїчний) вид ритмоорганізації

силаби	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩	модифікації
6	Д) ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ *Роз- га- няй- са, ма- ті,*	довільне дроблення
7	♪ ♪ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ *Да по ве- лі- кой ха- ті,*	
8	♩ ♪ ♪ ¦ ♪ ♪ ♩ ♩ ♩ *Із ку- та до од- ви- ро- чок,*	
9	♪ ♪ ♪ ♪ ¦ ♪ ♪ ♩ ♩ ♩ *Го- ло- во- ю об ко- ми- но- чок.*	
8= 4+4	Е) ♪ ♪ ♪ ♪ ¦ ♩ ♩ ♩ ♩ *Зе- ле- на- я ду- бро- вонь- ка,*	вторинна форма
9= 4+5	♪ ♪ ♪ ♪ ¦ ♪ ♪ ♩ ♩ ♩ *Як на то- бі да пень-ков мно- го,*	
	♪ ♪ ♪ ♪ ¦ ♪ ♪ ♩ ♩ ♩ *Зе- ле- но- го да ні йод- но- го*	
10= 4+6	♪ ♪ ♪ ♪ ¦ ♪ ♪ ♪ ♪ ♩ ♩ *Ко- ли б ме- ні хоч о- дин зе- ле- ний…*	
11= 5+6	♬ ♬ ♪ ♪ ♪ ¦ ♪ ♪ ♪ ♪ ♩ ♩ *А ко-ли б ме-ні хоч о- дин да рід- ний…*	наддроблення

5.5Д Алгоритм нормативного дроблення ямбічного 6-складника зі збереженням часу

типові варіантні модифікації	розмір	силаби	типовий ритмомалюнок	сфера застосування (композиції, жанри, регіон)
♪6^{N} (нормативний) Вихідний ямбічний 6-складник	9♪	6	♪ ♩ ♪ ♩ ♪ ♩	модельний для композицій Зм16_♪6¹› (Меланка лівобережна), ‹ПП♪6;7-Всн›, Всл_‹♪T7₆› Правобережжя, ін.
♪7^{N} (нормативний) 7-складник, отриманий дробленням довгої силабохрони 1-ї ямбічної пари	9♪	7	♪ ♪ ♪ ♪ ♩ ♪ ♩	модельний для композицій Всл_‹♪7³›, Жн_‹♪7³›, Жн_‹♪7²›, Всн_‹ПП♪7;7› (Правобережжя)
♪7$^{N-нд}$ Надлишкове дроблення 7-складника з утворенням сталої внутрішньої цезури після першого ямба	9♪	8 9 10	♬ ♬ ♪ ♪ ¦ ♪ ♩ ♪ ♩ ♪ ♩ ¦ ♬ ♬ ♪ ♪ ♪ ♩ ♬ ♬ ♪ ♪ ¦ ♬ ♬ ♩ ♪ ♩ ♬ ♬ ♪ ♪ ¦ ♬ ♬ ♪ ♪ ♪ ♩	Всл_‹♪T7₆› (Лівобережжя: середня Наддніпрянщина)

5.6Д Прийом додавання силабохрон до ямбічного 6-складника зі збільшенням часу

типові варіантні модифікації	розмір	силаби	типовий ритмомалюнок	сфера застосування (композиції, жанри, регіон)
♪6^{N} Вихідний 6-складник	9♪	6	♪ ♩ ♪ ♩ ♪ ♩	
♪7^{+} 7-складник, утворений додаванням та його подальше «нарощування» (8++)	10♪	7	♪ ♪ ♩ ♪ ♩ ♪ ♩	композиції ‹♪7³› або ‹♪T7(⁴)›, ‹♪557²›_Всл / Жн у західній Галичині та суміжних регіонах Польщі
	11♪	8	♪ ♪ ♪ ♩ ¦ ♪ ♩ ♪ ♩	
♪7^{N} Нормативний 7-складник	9♪	7	♪ ♪ ♪ ♪ ♩ ♪ ♩	композиції ‹♪7³› або ‹♪T7(⁴)›
(8^{N+}) 8-складник, утворений додаванням і подальші ампліфікації	10♪	8	♪ ♪ ♪ ♪ ¦ ♪ ♩ ♪ ♩	композиції ‹♪7³› або ‹♪T7(⁴)›_Всл / Жн, ‹♪7²›_Всн (Галичина, схід Польщі) Зм18-*Цярэшка (БЕТ)*

5.7Д Реєстр похідних форм, отриманих ритмосилабічним дробленням

вихідні фігури

двомірні фігури (спондеїчної основи):
а) дроблення початкових (переважно) позицій формул
б) закріплення вторинних формул з новоутвореними цезурами
в) наддроблення: орнаментація початкових силабохрон вторинних формул
г) вторинна ямбізація пірихіїв →

відповідні тримірні фігури (ямбічної основи, зрідка хореїчні)

	ритмічний і силабічний код моделі та амплітуда варіювання силаб	M4	M6	силаб. код моделі та амплітуда варіювання силаб	M6	M9	M12
3-складники	3=V3$_{4–5}$			V3			
	3=V{4}						
	3=V{5}						
	3=V{5}						
	3=V3		фігура не має дроблень	V3 *			
4-складники	4=V4$_{5–8}$			V4$_5$ ↓V5			
	4=V{6}						
	4=V{7$_{=43}$}						
	4=V{44}						
	4=V{44}						
	4=V4$_{5–6}$			V4			
	4=V4$_5$						
	4=V4$_5$						
				V4$_5$ ↓V5$_6$			
5-складники	5=V5$_{6–8}$			V5$_6$			
	5=V{43$_4$}						
	5=V{44}						
	5=V{4$_5$4$_5$}						
	5=V5	не має дроблень	*				
	5=V5$_{6–7}$			V5$_6$			
6-складники	6=V6$_{7–10}$			V6$_{7(8)}$			
	6=V{44$_5$}			↓V7$_8$			
	6=V{4$_5$5$_7$}			V{3$_4$5$_6$}			
	6=V{44$_5$}						
	6=V6$_{7–10}$		M8:	V6$_7$		M12:	
	6̂= V{44$_5$}		M7:				
	6̂= V{44$_5$}		M8:				
	6=V6		M8:				
	6=V6		M10				

* Рідко вживані фігури

5.31Д Комбінування складених (дводільних, тридільних) ритмоформул

Прийом компонування	Базові фігури	доповнюючі фігури	Формула	Типи композицій, що використовують цю формулу	БОЖЦ, у якому використовується форма (етнос) * Рідко вживані фігури
Подвоєння базової фігури	♩4	–	♩44	РФ^{2}, примітив ♩44^{1}	Зим (У), Всн (У), Всл*
		♩3		♩44;33. ♩44;Р43. ♩44;Р3343.	Куп, Жн, Всн, Зим, Влч (УБ)
		♩4		♩44;44. рама ♩4;44;4	Зим (У), Куп-Всн-ДУХ (БЛР), Всл*
	♩4	–	♩44	РФ$^{2(4)}$, примітив ♩44^{1}	Зим (У)
	♩4	–	♩44	примітив ♩44^{1}	Зим (У)
	♪4	–	♪44	РФ^{2} ДОП	Зим (У,М)
	♩5	–	♩55	РФ^{2} (зрідка ♩555 з ПСТС)	Зим, Всн, Куп*, Всл
	♩5	–	♩55	РФ^{2} (зрідка ♩555 з ПСТС)	Зим*(Б), Всн(УБ), НР-ХР(УБ)
	♪5	–	♪55	РФ^{2} (зрідка ♪555 з ПСТС)	Зим*, Всн, Всл (УБ)
	V6: ♩6 / ♪6 / ♪6		V66	РФ^{2}	Всл, Жн (Польща, укр.-польське поміжжя)
	♩6 / ♩6	–	♩66	РФ^{2}	Всл (У – захід)
Дводільні форми: базова (середня) + мала	♩4	♩3	♩43	РФ^{2}, ПСТС	Всн, Жн, Всл, Зим*
	♩4	♩3	♩43	РФ^{2}	Всн (Полісся)
	♪4	♪3	♪43	РФ^{2}	Куп* (Б – північ)
	♩5	♩3	♩53	РФ^{2}	Всл, Всн, Рсл, Куп -Птр, Жн
	♪5	♪3	♪53	РФ^{2}	Всл
	♪5	♪3	♪53	РФ^{2}	Всл (УБ), Жн (У) – західні терени
	♪5	♪3	♪53	РФ^{2}	Всн
	♪5	♪4	♪54	РФ^{2}	Всн, Куп, Всл
Дводільні форми-інверсії: мала+середня	♩4	♩3	♩34	РФ^{2}	Всл, в ін. - одинично
	♪4	♪3	♪34	РФ$^{2(4)}$	Всл, в ін. - одинично
	♩5	♩3	♩35	РФ^{2}	Всл (острівні осередки)
інші дводільні моделі: мала+велика	♩6	♩4	♩46	РФ^{2}	Всн-Тр (Пінщина)
	♪7	♪5	♪57	РФ^{2}	Всл, Всн, Жн, ін. (УБЛ)
	♩6	♩3	♩36	РФ^{2}	Всн (У), Всл, НР-ХР (острівні осер.)
Тридільні форми: середня+середня+мала середня+мала+мала	♩4	♩3	♩443	РФ^{2}	Всл (УБР)
		♩3 і ♩3	♩433	РФ^{2}	Всн, Всл, Зим, Мсл, Нрд
	♪5	♪3	♪553	РФ^{2}	Зим, Всл (УБПЛ)
			♪533	РФ^{2}	Жн (УП)
Тридільні форми-інверсії: мала+мала+середня	♩4	♩3	♩334	РФ^{2}	Всл (Б)
	♪5	♪3	♪335	РФ^{2}	Всл (Б)
Тридільні форми: мала+мала+велика	♩4	♩6	♩446	РФ^{2}	Всн (У), Всл (УБР)
	♪4	♪6	♪446	РФ^{2}	Всн (У), Всл (Б, У –Полісся),
	♪5	♪7	♪557	РФ^{2}	Всл (УБПЛ), ін. жанри - рідко
Тридільні з ПСТС	♩4 / ♩4	–	♩444;444	РФ^{2} з ПСТС	Всл (УБ)
Гетероритмічна формула-строфа (ГФС)	♩4	♩3, ♩6	♩43^{2};446	ГФС (формула-строфа)	Всл, Всн* (У-Полісся)
	♪5	♪3, ♪7	♪53^{2};557	ГФС (формула-строфа)	Всл (У)

6.40Д Обрамлені (рамкові) композиції*

ритмомодель	V^{s}	БОЖЦ	стат*	локуси
♩р4;4;4	а;а;б.	Всн	42	Зах. Полісся: Дрогичин, Кобрин, Лунінець, Пінськ, Столін, Дубровиця, (+Дятлово) схід БЕТ: Славгород, Чауси, Стародуб, Красное, Монастирщина, Хиславичі, Рославль, Рудня, Смоленськ
	а;а;б.	Куп	6	Дубровно, Сенно, Кунья, Усвяти
♩р4;44;4	р;аб;р.	Всл	25	УЕТ: Ясельда. БЕТ: одинично
	р;аб;р.	Зим	135	УЕТ: Погоріння, Полтавщина
	а;аб;б.	Всн	16	схід БЕТ: Суземка, Веліж, Монастирщина, Ярцево, Рославль, Шумячі, Сер.-Буда. Поділля: точково
	а;аб;б.	Дух	3	схід БЕТ: Демидов
	а;аб;б.	Куп	48	Поозер'я: Полоцьк, Ушачі, Шуміліно, Вітебськ, Ліозно, Городок, Невель, Вел. Луки, Веліж, Демидов, Рудня, Холм-Жирк.
♩р3;44;р3	р;аб;р.	Зим	25	Сх. Польща
♩р33;44;р33 *Купала на Йвана*	рс;аб;рс.	Куп	185	УЕТ: Подесення, Полтавщина БЕТ: межиріччя Дніпра, Березини, Сожа
р3;*44;р3. р3;55,р3. (нестійкі ритми, часом рубатні)	р;аб;р р: *Калина* *То-то-то* *Боже наш* *Купайло* *Сонейко*	Всн (Тр)	16 1	Поозер'я: Швенчоніс, Міори, Браслав, Глибокає, Ошмяни, Сморгонь, Логойськ, Молодечно, Верхнєдвінськ, Бобруйськ, Ушачі, Постави
		Куп	51	БЕТ: Поозер'я: Верхнєдвінськ, Браслав, Глибоке, Докшиці, Міори, Постави Понімання: Берестовиця, Ів'є, Ошмяни, Свіслоч, Сморгонь, Вілєйка, Воложин, Крупки, Логойськ, Мядель, Швенчоніс. Польща: Білосток, Ленчна, Любартов, Люблін, Пулави
♩*3;44;3 та ін. форми (ямбічні, рубатні, редуковані)	а;аб;б.	Всл	15	Поозер'я: одинично
	р;аб;р. а;ар;б. а;аб;б/в. а;бв;а.	Жн	280	Поозер'я: Себеж, Веліж, Демидов, Духовщина, Рудня, Смоленськ, Ярцево, Жарковський, Зап. Двіна, Нелідово, Невель, , Пустошка, Вел. Луки, Кунья, Браслав, Верхнєдвінськ, Ліозно, Бешенковичі, Городок, Вітебськ, Глибоке, Докшиці, Лепель, Міори, Орша, Полоцьк, Ветрино, Постави, Россони, Сенно, Ушачі, Шарковщина, Шуміліно, Островець, Ошмяни, Борисов, **Литва**: Алитус, Варена, Іг-наліна, Кайшядоріс, Прєнай, Тракай, Швенчоніс, Шірвінтос, Сувалки

* Статистичні дані відображають стан даних на кін. 2019 року

6.44Д Найвідоміші принципи компонування обрядових мелодій українців та білорусів

Геометричні фігури з літерами позначають малі, середні й великі дво / тримірні первинні ритмофігури (ПФ), поєднання фігур – відповідно дво- тридільні ритмоформули (РФ), знак ‹+› вказує місця з'єднань ПФ і РФ у структурні блоки композиції

ТИРАДИ ВЕСІЛЬНІ. КЛАСИЧНА ГРУПА

♩T6♡⊠ ♪T7♡⊠ ♩T53̲♡⊠ ♪T53̲♡

(див. табл. 6.6, 8.19Д., 8.58)

Зачин* | Хід | контрастні вставки | Кінцівка | доповнення

A | A...

Зб + ** | T –"–

*** B + B Зб + B Зб | T –"–

або M M

Мелоблоки: A | B (B') | E (ee) | Г Д (респонсів) | Г Д (респонсів)

= подовження кінцівки

* Може з'являтися факультативно або бути відсутнім у певних мелотипах

** Використовуються великі фігури ♩6, ♪6/7, або ж формула V53 (дво-тримірна)

*** Місце факультативної вставки інтонаційно варіантних блоків, або пари малих фігур

ДОВІЛЬНА ГРУПА

(див. нот. 8.20 – 8.22)

♩T4♡

Зачин* | Хід | Кінцівка: вар. 1 | вар. 2

M M | C | C M | B Зб

T –"–

Формі властиві контамінації

♪T5ⁿ;7ⁿ ♡ | Зачин** | Хід 1 | Хід 2

T –"– | T –"–

** У виняткових зразках

ФОРМИ, ЗАЛЕЖНІ ВІД СЕМАНТИЧНОГО НАПОВНЕННЯ ВІРШОВОГО ПЕРІОДУ

АСИМЕТРИЧНІ ГЕТЕРОРИТМІЧНІ ФОРМУЛИ-СТРОФИ (ГФС)

I. ПРОСТІ ФОРМИ:

1 - ‹♩6̄›

2 - ізометричні 2-рядкові строфи

3 - рефренні форми схеми АР

II. СТАЛІ СКЛАДЕНІ ФОРМИ:

1 - весільні ГФС, МФК(м) *Болвом, Піч* ♡

2 - ранцювальні ‹♩4̄¹;P3̲343› ⊗

3 - зимові канти *Миколай, Лелія* ✱

приклади:

I.1 Зб + Зб з ПСТС (рідко АБ.) — дзеркальна строфа ‹♩6̄› ✱♠△

A | A.

II.1 C M + C M + C C | B — гетероритмічна формула-строфа (ГФС) ♡

8♩ 8♩ | 8♩ 8♩

12♪ 12♪ | ♡♪ 12♪

T –"–

(див. табл. 8.69)

СТРОФИ З РЕФРЕНАМИ

А - відмінні лише за семантикою - див. Строфи класичні

Б - ГЕТЕРОРИТМІЧНІ зі структуротворчими (виокремленими) рефренами (А=аб, Р=рс)

р,а. M C — ♩p3̄4. ✱ ♩p24. ✱

А,р C C M — ♪55,p4/p3. ✱ ♩44,p3. ✱

р,А M C C — ♪p4,55. ✱

АР C C + M M — ♩44;P33. △

C C + C M — ♩44;P43. ⊗

C C + C C — ♪55;P44/45/55/35. ✱⊗ ♩44;P44. ✱

M M + C C (4♩ 4♩ | 6♩ 6♩) — ♩44;P44. ✱

M C + M M — ♩36;33. *Ой як* ✱

РАР M + C C + M та інші варіанти (див. обрамлені)

А,р;А,р. C C M + C C M — ♪55,p4²✱ ♪55,p3²✱ ♩44,p3²✱ ♩44,p4²♡

а б, р | а б, р

А,р;Р;р а б, р | р с т — ♪55,p3;P553 ✱ ♩44,p3;P443 ✱

APP. C C + C C + C C — ♩44;P44;44. ✱

M M + C C + C C (4♩ 4♩ | 6♩ 6♩ | 6♩ 6♩) — ♩44;P44;44. ✱

C C + M M + C M — ♩44;P33;43. ⊗ ♩44;P33;53. △

APP;p C C + M C + M C + M — ♩55;P45;45;4. ✱

СТРОФИ З ПЕРЕРИТМІЗАЦІЄЮ ТОТОЖНИХ ВІРШІВ (ПСТС)

А - з повною переритмізацією віршового рядка $V^{s}AA{=}R^{m}AB$

приклади:

ВСН I - ♩43̲43̲=аб;аб ✱ (табл. 10.6)

а б | а б.

C M + C M

C M + C M

C M + C C M

а б | а а/р б.

C C + C C

а б а б

C C C + C C C

а б р а б р.

‹ - розширення / стиснення базових фігур

♩44;♫6 –Верба (табл. 6.37) ✱

Форми з рефренами: ♩44̲,4–*Рано* ♡

Б - з переритмізацією однієї силабогрупи

приклади:

♩43̲3̲=аб6‹просо› ✱♡✱♠

♩555̲=аб6–*Мачуха* ✱

а б б.

C M M

C C C

Форми з виділеними зачинами:

ВСН II- ♫33̲;44;5̲-*Кросна* ✱

а б аб вг.

M M + M + C

Поширене сполучення принципів ПСТС і обрамлення

(див. табл. 6.36–6.38)

ОБРАМЛЕНІ КОМПОЗИЦІЇ А;В;А (РИТМІЧНА РЕПРИЗНІСТЬ): перша й остання ритмофігури ідентичні, але відмінні від серединного мелорядка

(див. табл. 6.39–6.40)

Семантичні різновиди обрамлення:

А - з рефренами | P(pc) | а б | P(pc) (ту)

Б - з ПСТС | а | а б | б

I. велика (4-дільна) версія

M M (8♩) + C (6♩) + C C (4♩ 4♩) + M (4♩) | M M (8♩*) + C (6♩*) + M (4♩**)

II. мала (3-дільна) версія

а | а | б

C (6♩) + C (4♩) + C (8♩*)

* Ритмометричний контраст фігур рамок і віршового рядка

** Тільки ритмічний контраст, метр ідентичний

Композиції мають дво- й тримірні версії

ПОЛІБЛОКОВІ ФОРМИ (переважно весняні ігри, також одиничні весільні) ✱♡

Послідовне поєднання 2-х (рідше 3-х) самостійних форм або блоків. Поєднання бувають усталеними й довільними. Частина форм має ознаки ВКФ (кільцевої форми).

Частина форм мають ознаки редукції.

Приклад ПБК: ♩43̲3̲² + Р: + + | Р: Та вода по каменю тихо йде

Група ‹просо›

Поширені комбінації:

♩43̲3̲.

аб6

♩43̲3̲;43̲3̲.

аб6 вгг.

аб6 рст

аб6 вб6

♩443̲;3̲3̲.

аб6;ов.

Інші

КОНТРАСТНО-БЛОКОВІ ФОРМИ (КБК)

Складені форми, блоки яких є автономними за ритмом, формою

приклади: весняні заклички Полісся, що поєднують кличний та співний блоки: ♪4ⁿ → ♩4ⁿ ✱ ♪6ⁿ → ♩6ⁿ ✱

зимова *Коза* у Подесенні: ♪5ⁿ → ♩4ⁿ ✱

Група весняних "Човен": специфічна модель на 1-рядковій основі V446

7.1Д Основні функційні групи пісень зимового циклу (К1)

К1-І – репертуар дорослих, питомий давньої генези (ДСТ): *співний*

К1-І.1 – підгрупа «*епічної мелостилістики*» (переважно колядкова)

Локалізація: Україна, Білорусь (крім Верхнього Подніпров'я), прилеглі райони південних областей Росії, східна Польща, Литва (Дзукія)

функція, назви обряду	обходи дворів напередодні Різдва / на Різдво / перед Новим роком з віншуванням господарів під вікнами задля отримання ритуальних дарів, початково призначених для ритуального «годування дідів-предків»: *колядування* (домінує на правобережній Україні), *щедрування* (домінує на Лівобережжі)
хто виконує	– чоловічі гурти (західні зони УЕТ, Польща); – диференціація чоловічих і жіночих (дівочих) груп виконавців (Полісся); – мішаний склад гурту (українське Лівобережжя)
сюжети: призначення, кількість, характер (стилістика)	– твори загального привітального (урочистого) характеру; – спів на адресата: величання господаря, господині, подружньої пари, дівчини шлюбного віку, хлопця шлюбного віку (сюжети шлюбної або військової тематики), вдови, бабці, бортника, зрідка інше
	групове прикріплення текстів: десятки / сотні сюжетних мотивів до певних РТ
	визначальні мотиви: – релікти поганської праоснови обряду: опис прибульців з дальньої дороги, вимоги дарів, інше; – релікти міфологічних мотивів світотворення, космогонічних уявлень; – релікти військових мотивів князівської доби; – господарчий цикл (вшанування господарів, пророкування врожаю та приплоду тварин); – молодіжний цикл (пізнішого походження): пророкування шлюбу; – окремі християнські образи та легендарні мотиви, вплетені в канву світського сюжету; – ритуальна відокремлена від основного змісту кінцівка з проханням винагороди
	стилістика текстів: розвинені довгі сюжети-оповіді /описи з елементами епічного стилю (урочистість, розлогість, трикратні повтори, інше)
специфіка виконання	– виконання твору розпочинається звертанням до господарів, завершується декламацією-віншуванням (локально (Карпати, Полісся) зустрічається також серединне положення віншування); – як релікт зберігається спеціалізація функцій заспівувача («*берези*»), відповідального за викладення сюжету, і хору, який виконує спеціальний рефрен; – реліктове збереження інструментального (скрипка, духові) супроводу (Карпати, Полісся)
кількість типологічних груп	кілька розвинених типологічних сімей великої та середньої статистичної потужності (400–2000 одиниць), більшість з яких не має аналогів в інших жанрових циклах (‹♪55,р4›, ‹♪55,р3›, ‹♩44,р3›, ‹♩44;Р44›, ‹♩р4;44;р4›, ‹♩44;(Р)44›, ‹♪5̇5̇²›, ‹ПСТС♩5;44;5›, ‹♩44;Р33›та ін.)
мелостилістика	– власна мелостилістика: яскрава характерність мелодичних зворотів, не повторювана в інших жанрах; – рідкісна для обрядового шару регіональна група мелодій октавного діапазону (сім'я ‹♪55,р4›, карпатсько-центральноукраїнська підгрупа); – твори з впливом кантової стилістики
меломорфологічні особливості творів	– спеціальні жанрово визначальні рефрени (*Ой дай Боже, Святий вечір, Щедрий вечір, Коляда,* ін.) як майже обов'язковий жанровий атрибут, який пов'язують зі спеціалізацією функцій «*берези*» (заспівувача тексту, можливо, колишнього волхва) і громади (хорові рефрени); – специфічні розпросторені та асиметричні рефрени (наприклад, ‹аб;рстуф›, ‹абр;сту›); – одно-чотирирядкові композиції, ускладнені різноманітними переміщеннями рефренів різної довжини: з асиметрією, з обрамленням, з редукціями рефренів, з переміною рефренів протягом твору, ін.; – значно менша частина творів функціонує без рефренів (≈20%)

К1-І.2 – підгрупа спрощеної мелостилістики (переважно щедрівкова)

функція, назва	обходи дворів напередодні Нового року (переважно) з віншуванням господарів під вікнами задля отримання ритуальних дарів (щедрування)
хто виконує	немає відомостей про специфічних виконавців (можуть виконувати дорослі й діти)
виконання	виконання розпочинається звертанням до господарів, завершується декламацією-віншуванням
кількість ТГ	кілька типологічних груп / сімей середньої та малої потужності (до 100–150 одиниць): – лівобережна щедрівка-*Меланка* у варіантах ‹♪6ⁿ› та ‹♩ 6ⁿ›; – волинсько-поліські *гоготухи-кугутання* у простій ‹♩4ⁿ› або складніших формах (Лукашенко, 2016); – 4-складові типи: центральноукраїнський ‹♩ 44ⁿ›, лівобережний ‹♩ 44ⁿ› або ‹♩ 4ⁿ›; – міжжанрові твори: «*плєс*» ‹♪55²›, ‹*меланкова щедрівка*› ‹♩ 44;Р44› (див. ІІ.2) та ін.
мелостилістика, морфологічні особливості творів	– інтонаційно прості монoритмічні наспіви нескладних одно-двоелементних або строфічних форм; – відсутність структурних рефренів, за винятком локальної підгрупи *гоготух-кугутань*, де використано звуконаслідувальний початковий рефрен *Ку-гу-гу* та ‹меланкових щедрівок›; – використання специфічних вітальних фраз типу *Щедрий вечір, добрий вечір добрим людям на весь вечір / на здоров'я* як початкового (вступного) або прикінцевого епізоду розгортання сюжету (у функції розспіваного вітання або поколяді)
сюжети: кількість, характер	– групове прикріплення текстів до 4-складових РТ (до десятка сюжетних мотивів); – короткі сюжети привітального характеру з ритуальними побажаннями та проханням винагороди; – спеціалізовані тексти *кугутання* і *Меланки* (останні – з християнськими мотивами); – сюжети-погрози / прокльони скупим господарям (див. також групу К1-IV)

К1-І.3 – підгрупа сезонних колядок (не обхідної функції)

Локалізація: Білорусь: центр (Березина), схід (Дніпро)

функція	(а) сезонний спів протягом Святок, Пилипівського посту без певних ритуалів, наприклад, під час жіночої роботи «за куделею» або (б) жартівливе колядування для дітей (Мажейка, 1975, с. 43–45)
виконавці	жінки (? – немає певних даних)
сюжет, характер, морфол. особливості	Групу представляють два регіональні типи: (а) тип ‹♩ 55;P5$_4$5› з сюжетами оспівування святкового сезону коляд, рефрен *Люлі*, стилістика наближена до весняних закличок
	(б) тип ‹просо› ‹♩43̄3^1› (без рефрену) перехідної колядно-масляничної функції: у центральній Білорусі вони колядні з типовим інципітом «*Прыєхала каляда ўвечары, ўвечары*», у східних районах Поозер'я – масляничні «*А в нас сёння Маслєнка, Маслєнка*» та ін.

К1-ІІ – репертуар дорослих (виключно або переважно чоловіків), питомий (ДСТ): *обрядово-театральні дійства* (*вистави*), *ігри зі співом* та *інструментальним супроводом*

К1-ІІ-1. *Водіння Кози*

Локалізація: Поліський пояс: Україна, Білорусь та локальні осередки в Україні

функція	обходи хат напередодні Нового року з виставою «*Водіння Кози*» задля отримання ритуальних дарів
хто виконує	гурт ряджених хлопців / чоловіків у ролі «дідів» (предків) або у масках тварин (*Коза*, *Кінь*, *Ведмідь*, *Бусел*, інше) (Курочкін, 1995, 2005, 2013)
сюжет, специфіка виконання	– вистава має спеціалізований сюжет: полювання на *Козу*, її «смерть» та «воскресіння»; – на Лівобережжі України практикується драматична вставка – комічний епізод «лікування Кози»; – вистава завершується традиційними звертаннями до господарів з проханням про винагороду; – хід обряду супроводжує пісня, яка коментує дії виконавців; – спів може мати інструментальний супровід скрипки, гармоні (Полісся)
пісня: сюжет, характер, морфологічні особливості	– сюжет пісні принципово один (стрільці хочуть вбити Козу, але гине вона від палиці Діда, після «лікувальних заходів» оживає, після чого йде віншування з магічними формулами впливу Кози на врожай: *Де Коза ходить – там жито родить*), але реалізується у численних версіях, розпросторених чи стислих; – мелодія простого інтонаційного контуру виконується гуртом хлопців у приспівковій манері
	– домінують твори 5-складової ритмічної основи |♪♪♪♪♩ |, втіленої у кількох композиціях: одноелементні примітиви, однорядкові, дворядкові композиції, пара періодичностей (ПП) з довільним чергуванням мелоблоків, поліблокова форма (ПБК); – локально побутують 4-дольні форми, які можуть входити у поліблокові композиції з 5-складниками; – рефрени відсутні

К1-ІІ-2. *Меланкування* (правобережжя)

Локалізація: Українці: а) басейн Дністра, б) Південний Буг та придніпровська міграція. Молдова (північ), Румунія (?)

функція	обходи дворів / хат напередодні Нового року (за новим стилем – 13.01, Св. Меланії) з рядженими травестійними персонажами «*Меланка*» і «*Василь*», «*діди*», «*Ведмеді*», ін. (Курочкін, 1995), привітання господарів задля отримання ритуальних дарів (*щедрування*, *меланкування*)
хто виконує	– на Придністров'ї: гурт ряджених хлопців / чоловіків у ролі «дідів» (предків), *Ведмедів*, ін., травестійне перевдягання чоловіків і жінок, – на придніпровській території – мішані групи виконавців, останнім часом майже виключно жінки у переосмисленій «весільній» формі обряду (Терещенко, 2016)
кількість ТГ, стиль, специфіка виконання	– мелодія меланкування однакова у всьому ареалі: має оригінальну складоритміку |♪♩ ♩ ♪|♪♩ ♩ ♪ | (можливо, молдавського походження), рідкісну для СБРМ; – на придніпровській території ця ритмічна модель розспівується у місцевій традиції протяглого багатоголосого співу (подібно до локальних весільних пісень); – у Наддніпрянщині, на Лівобережжі є запозичення мелодій з інших стильових шарів (псальм)
морфологічні особливості	– використовується один тип композиції: дворядкова строфа з дублем останнього мелорядка (ДОП); – рефрен відсутній; – локальні перенесення типової меланкової мелодії у звичайний цикл щедрівних пісень (І.2) викликали появу щедрівного рефрену *Щедрий вечір, добрий вечір*
сюжети	– розвинені довгі сюжети про стосунки *Меланки* і *Василя* принципово можна реконструювати в одну сюжетну послідовність (Терещенко, 2016)

К1-ІІ-3. Гра «*Жаніцьба Цярэшкі*»

Локалізація: Білорусь: північний захід

функція	забава, що відбувається у період Святок: ритуальне парування учасників (Бярковіч, 2015)
хто виконує	молодь
сюжети	забава супроводиться піснею основного ігрового сюжету (*Цярэшка* (дідуля) і бабуля)
кількість ТГ, морфологічні особливості	– різні композиції на єдиній ритмічній основі ямбічного 7-складника |♪♪♪♪♩ ♪♩ |; – переважає композиція ‹пара періодичностей›, рідше зустрічається однорядковий примітив; – рефрени відсутні

К1-ІІ-4. Інші ігрові твори (*Ящер, Мак, Халімон*, ін.)*

Локалізація: Білорусь: північ, центр

функція	забави, що відбуваються у період Святок: *Ящер / Ящур, Мак, Халімон*, ін. (Бярковіч, 2015)
хто виконує	молодь
кількість ТГ, характерист.	– різні ігри та приспівування до них, сюжети відповідні кожній грі – частина забав відома українцям як весняні ігри, див. їх характеристики у підрозділі К3-Весна

* Заповнення періоду Святок ігровими творами характерне для традицій західної, північної та східної Білорусі. У нашій роботі вони не розглядаються, оскільки не входять у систему новорічних ритуалів, а є традиційною формою святкового дозвілля, властивою лише білорусам (див. (Бярковіч, 2015)).

К1-ІІІ – репертуар дорослих, напливовий: *християнізовані канти, новотвори*

Локалізація: Україна (у т.ч. маргінальні терени), Польща (схід)

функція	обходи хат з привітаннями господарів задля отримання дарів на користь церкви (*колядування*)
хто виконує	мішаний склад дорослих виконавців (чоловіки, жінки, парубки)
мелотипо-логічні групи	– канти християнської сюжетики (XVII–XVIII ст., частково зафіксовані у Богогласниках (1790, 1825); – стильові міксти на народній основі (твори традиційної ритмотипології з кантовими впливами); – канти, асимільовані сільською традицією (з традиційними світськими сюжетами); – новотвори християнської або світської сюжетики (XIX ст.)
сюжети	– можливе групове (до 5) прикріплення сюжетів до певних РТ
	– розвинені сюжети-оповіді (частково – апокрифи) християнської тематики
стиль, виконання	– кантова мелостилістика, можливе дво-триголосся, незалежно від локальної традиції; – зрідка зустрічаються поліфонічні прийоми
морфологічні особливості	– відсутність рефренів; – різноманітні композиції, у яких частково використаний фонд канонічних композицій ДСТ

К1-IV – репертуар дорослих*, різної генези: *пісні-погрози, пародійні твори*

*Також частково використовувався дитячими групами

Локалізація: Україна (у т.ч. маргінальні терени), Польща (схід)

функція	обходи дворів (колядування, щедрування): ситуації зі скупими господарями, які не дають дарів, за що отримують ритуальні погрози у відповідних піснях або декламаціях, нерідко з обсценною лексикою
хто виконує	мішаний склад виконавців / діти
кількість ТГ	– твори груп І.2 (традиційні, з простими мелоформами) або V (дитячі приспівки), поєднані зі спеціальними сюжетами; – твори різних ТГ з числа «епічних» (І.1) або кантових (IV), що пародіюють «високий стиль»
сюжети	– короткі сюжети-докори / прокльони / погрози / насмішки, часто з обсценною лексикою; – поодинокі сюжети-пародії на християнські теми
стиль	– приспівкова трактовка канонічних творів у сполученні з сюжетами-пародіями / погрозами – кантові твори у сполученні з сюжетами-пародіями
морфологічні особливості	– відсутність рефренів; – «знижений» приспівковий стиль, деформація канонічних мелоформ

К1-V – репертуар дітей, питомий, запозичений з дорослого репертуару: *приспівки-декламації*[1]

Локалізація: Україна (крім Галичини), Білорусь (поліський пояс)

функція	обходи дворів з привітаннями господарів під вікнами задля отримання ритуальних дарів (*колядування, щедрування*)
хто виконує	діти: хлопчики (*засівання*), тепер зрідка разом з дівчатками (*колядування, щедрування*)
стиль, специфіка виконання	– приспівкова стилістика: прості поспівки-примітиви на двох-трьох тонах з повторюваною елементарною фігурою 2-, 3-, 4-дольного ритму, нерідко з переходом у декламацію; – декламування без вокалу з рисами тонічного віршування; – твори групи І.2 (спрощеної мелостилістики), зокрема, лівобережні *Меланки, Кугутання*; – приспівкова трактовка канонічних творів у сполученні з сюжетами-пародіями / погрозами
кількість ТГ	всі примітивні композиції
сюжети: кількість, характер	– групове прикріплення текстів: загалом у традиції курсує біля 20-ти сюжетів, які можуть сполучатися з різними РТ «дитячої групи» – сюжети здебільшого компактні або короткі
	дитячі сюжети зберігають окремі найдавніші мотиви: – домінує випрошування дарів з коротким величанням господарів, побажанням врожаю / приплоду; – з-поміж персонажів часто виступає *дядько*, рідше *тітка* / *дядина* – дитячий репертуар зберігає реліктові ритуальні прокльони / погрози скупому господарю / насмішки (див. також групу К1-IV)
морфологічні особливості	– рефрени нерегулярні, спеціальні: тільки початкові / кінцеві до цілого твору, не входять до структури композиції, а заміщають вступну чи заключну строфу-примітив (рсту.+абв…+рсту), або ж відсутні – мелодії-примітиви, побудовані як тиражування (серіація) однієї поспівки

[1]Сюди не відношу твори дорослого репертуару, перейняті дітьми – відокремлення цієї жанрової підгрупи відбувається за мелостилістикою.

К1-VI: дівочі ворожіння

Локалізація: Київщина, білорусько-російське порубіжжя

функція	Ворожіння долі під пісні (різні способи)
хто виконує	дівчата
морфологічні особливості	(а) Київщина: пісні-приспівки на Андрія (Коропніченко, 2017) (б) білорусько-російське порубіжжя (захід Смоленської обл.): «*кольца трєсть*», мел. типу ‹♩55,р3› (Пашина, Винарчик (Ред.), 2003, с. 612–613, 620, 636 №№ 18–21). Традиція продовжується на російській території у верхньоокському регіоні, на Півночі (Пашина, 1998, с. 193)

К1-VII: *Проводи Різдва / Святок*

Локалізація: поліщуки Подесення і сусіди (локально: Чернігів, Трубчевськ, Чорнобиль)

функція	Завершення сезону колядування на Водохреща
хто виконує	жінки
морфологічні особливості	– локальні колядки *Ішла коляда с конца на конєц*... (БРН: Трубчевськ) – відомості про пісню *Проведу Різдво*... на русальний МТ ‹♩53²› (КИЇ: Чорнобиль, матеріалили Є. Єфремова)

К1 (оказіональна підгрупа): локальні водіння жіночих зимових хороводів: *пісні-приспівки*

Локалізація: Погориння (Сарненський р-н), Брянське Полісся

функція	оказіональні хороводи жінок, що водилися в зимовий час з метою розважитися від хатньої роботи
хто виконує	молоді жінки, дівчата
стиль, виконання	приспівковий супровід кругового танка з жартівливими текстами (аналогічні веснянкам-передиркам, див. К3-І.1) (Пашина, 1998, с. 216; архів авторки: ПРП: РВН: Сарни: Кам'яне-Случанське)

7.2Д Основні функційні групи пісень перехідного циклу зима / весна (К2)

К2а – Великодні обходи дворів

К2а-І – репертуар дорослих, питомий, поліетнічний: *волочебні, ранцівки, конопельки, velyku lalavimas*

Локалізація: Українці: локально (Яворівщина в Галичині),
Білоруси: Поозер'я, Верхнє Подніпров'я,
Поляки: північно-східні регіони. Литовці (Дзукія)

функція	обходи дворів на Великдень з привітаннями господарів / дівчат, отримання ритуальних дарів як релікт давнього весняного новоліття, перенесеного під впливом християнства з кліматичного початку весни (приблизно від дня весняного рівнодення) на Великдень
хто виконує	диференціація чоловічих і жіночих груп виконавців, домінування чоловічого співу
кількість ТГ	загалом близько півтора десятка мелоформ, переважно специфічних для кожного етносу.
сюжети: кількість, характер	Українські мелотипи характеризують такі ознаки: – групове прикріплення текстів до певних РТ; – невелика кількість сюжетів, поділ їх на світські та християнізовані у зв'язку з пізнішим перенесенням обряду на Великдень; – адресні сюжети на привітання господарів, дівчат тощо
мелостилістика, морфологічні особливості	– співні твори урочистого характеру; – спеціальні рефрени як обов'язковий жанровий атрибут: *Христос васкрес Син Божий*; – на Яворівщині зберігається давній рефрен «*Виноград зелений во три рядочки саджений*»; – переважає композиція АР
мелотипи	УЕТ: Яворівщина: 1, 2 – споріднені типи ‹♪*44;Р3343› і ‹♩*43²;Р3343› (нот. 6.28-29), 3, 4 – одиничні типи ‹♪55Р3;553›, ‹♪55²› (Мишанич, 2007; Чорноус, 2012) Білоруси: центр і північ БЕТ: 1 – поліетнічний тип ‹♩*44;Р43› 2 – тип ‹♪$5_4$$5_4$;Р$\dot{5}_4$3›, споріднений з українськими *колядками* групи ‹♪55,р4› (карти А15, А18), 3 – інші типи, характерні для традицій Поозер'я (Канстанцінава, 2013; Латышева, 2008, 2014) Поляки: Підляшшя (Juzala, 2009): 1 – тип ‹♩*44;Р44=V56;Р66›, 2 – поліетнічний тип ‹♩*44;Р43› (спільний з литовцями (Вільнюс), білорусами), 3 – тип ‹ПСТС ♩44;р2;44=аб,р,аб› у варіантах 4 – тип ‹♩*44;Р45=аб;рс› Спільним міжетнічним типом є ‹♩44;Р43› (білоруси, литовці, поляки). Одинично він зустрічається на УЕТ – с. Перелюб (ЧНГ: Семенівка), т. 1, с. 93, нот. 7.3, Пружанщина (Брестська обл.) (Можейко, 1983, №26)

К2а-ІІ – репертуар дитячий, напливовий: *христування / христослав*

Локалізація: Українці: локально (Наддніпрянщина, Лівобережжя)

функція	обходи дворів на Великдень з привітаннями господарів, отримання ритуальних дарів
хто виконує	діти молодшого віку, частіше хлопчики
сюжети	один-два короткі сюжетні мотиви: «*Я маленький хлопчик*», інші (Дубравін, 2005, с. 169–170)
морфологія, виконання	– дитячі твори-примітиви без рефрену: 4-дольні прості мелодії приспівкової стилістики ‹♩4ⁿ›; – напівдекламація (Терещенко, 2013) (карта А18)

К2б – *Масляна*: білорусько-російська традиція: репертуар дорослих, питомий*

Локалізація: Білоруси: східна зона етнічної території (Вітебська, Смоленська, Могильовська, Гомельська, Брянська обл.), Росія: прилеглі до Білорусі області (Брянськ, Калуга, Орел, Курськ)
Українці: сегмент, прилеглий до Брянської обл.

* Оскільки твори цього жанрового циклу майже не належать українській традиції, у книзі вони коментуються побіжно

функція	спів у дні святкування Масляної при різних обрядових обставинах
хто виконує	жіноче (дівоче) виконання
кількість ТГ	кілька типологічних груп з груповим прикріпленням текстів
стиль, виконання, морфологічні особливості	– співні закличного характеру (подібні до веснянок-закличок); – у певних мелотипах наявні спеціальні рефрени як атрибут жанру: *Масляная щаслівая*; – українці північного сходу (Середина-Буда) запозичили кілька мелотипів з сусідніх місцевостей РЕТ (Брянщина), у басейні Десни пісні супроводжуються спеціальними вигуками наприкінці співу
сюжети: кількість, характер	– групове прикріплення текстів спеціальної тематики; – звертання до Масляної як до антропоморфного персонажа; – відносно короткі сюжети
мелотипи	1 – Сіверщина: ‹♩*33;43›=аб;вг (т. 1, с. 93, нот. 7.4). Частіше це однострофні приспівки, які виконуються серіями (Дубравін, 1989, сс. 139, 141; 2005, с. 138–140). В інших випадках пісня має розгорнутий сюжет і, відповідно, багатострофну композицію (в російських і білоруських текстах можливі рефрени); 2 – у зоні Глухів – Середина-Буда – Ямпіль поширені наспіви типу ‹♪5̄6³› (т. 1, с. 94, нот. 7.5), з характерним хореїчним ритмом ‖: ♩ ♪♩(.) ♪♩ :‖ ♩ ♪♩ ♪♩. ‖ і текстом ‹ааб› (Гончаренко, 2010, с. 33)

К2в – *Масниця* / *Колодій*: українські острівні релікти: репертуар дорослих, напливовий

Локалізація: Українці: локальними островами у різних місцевостях центральної смуги (Волинь, Поділля) та Лівобережжя (окрім південного заходу УЕТ)

функція	– спів при обрядах у дні святкування *Масляної* / *Масниці* / *Колодія* (одиничні реліктові осередки); – спів-супровід пританцьовок з магічною метою покращення врожаю (Волинь); – спів при застіллі під час жіночих або просто сусідських (після повної втрати сенсу свята) зібрань (Іваннікова, 2006б; Кушлик, 1997; Чебанюк, 2006)
хто виконує	жіноче виконання
сюжети	– реліктові сюжети про тижневе життя і смерть *Колодія* (Уманщина) (Копил, 1991, № 16а); – адаптація образів «колодки» / *Колодія* / *Колодійки* у жартівливих сюжетах: *Ой упала колодойка з печі / з груби / з неба... // Побила плечі / зуби ...* та ін.; – сюжети з персоніфікованою Масляною (відносно короткі): *Ой щоб тебе сім неділь, а посту одна*
кількість ТГ стиль, морфологічні особливості, мелотипи	З-поміж 84 зареєстрованих записів можна виокремити кілька стильових груп *колодчаних* пісень: 1) ***група мелодій з V46²*** (≈30 од., Зах. Волинь, Волинське Полісся) у ритмічних версіях ♪♪♪♪ ♪♪♪♪ ♩ ♩ :‖ ♪6²⁽⁴⁾ (т. 1, с. 94, нот. 7.6), або ♪♪♩ ♩ ♪♪♩ ♩ ♩ ♩ :‖ ♪7²⁽²⁾ з наддробленням (Цехміструк, № 51), зрідка як ♪♩ ♪♩ ♪♩ ♪♩ ♪♩ :‖ ♪4₅6² (т. 1, с. 94, нот. 7.7): *1. Ой колодка, бабойки, колодка, // Тепер же нам горілка солодка.* *2. Збираймося, бабоньки, по грошу, // Та й почнемо колидку хорошу.* (Квітка, 1918, №50; 1922, № 597; Цехміструк, № 51) *Зберімося, родочку, справляти Колодочку...* (Олещук, 1991, с. 17); 2) ***заміщення*** майже зниклих обрядових мелодій напливовим репертуаром новішого походження: адаптація популярних жартівливих пісень 6-дольного метру (*Яків*, *Семен, Чоботи* ін.) під *колодійчані* / *масницькі* сюжети (Стельмащук, Медведик, 1989, с. 130–134); 3) локальні ***релікти*** поліблокових форм (ПБК), подібні до веснянок (т. 1, с. 94, нот. 7.9, 7.10); 4) ***приспівки*** або твори пізньої мелостилістики (30 од.), що не належать до класичних обрядових мелоформ, але можуть містити реліктові мотиви про життя і смерть Колодія, вплив на врожай (нот. 7.9); 5) новотвори типу ‹♪5̇5̇²› *Ой колодонько, Випиймо куме* (7 од.: Ковель (Квітка, 1918, № 51), Ланівці, Шумськ), які частіше прикріплюються до застілля з приводу *народин* (§7.9)

К2г – Відвідування баби-повитухи онуками, молодятами

Локалізація: точково: зах. Полісся (Потур'я), басейн сер. Прип'яті

функція	Пісні про візит молодят, онуків до баби-повитухи з дарами (див. т. 1, с. 95, нот. 7.11, 7.12)
хто виконує	жінки
сюжети	вшанування баби, характерний інципіт *Була у бабусі курочка рабейка*
кількість ТГ	мелотипи на основі здвоєного 4-дольника (нот. 7.11), локальні весняні форми (V4466=абвв, нот. 7.12) на території Білорусі – використання волочебних мелодій з характерними рефренами

К2ґ – I-*Проводи зими*, II-*зустріч весни*: українські острівні релікти: репертуар дорослих

Локалізація: Західне Полісся (Пінщина, українська мовна зона);
Середнє Полісся (Туровщина, українсько-білоруська перехідна зона)

функція	Пісенний супровід обрядових дій I – ***Проводи зими*** (Пінщина[2], приурочено до початку весни або до Великодня): видалення сміття, старих речей за межі села; локально – потоплення обрядженого хвойного деревця) II – ***Зустріч весни*** (Туровщина[3], приурочено до Стрітення або Масниці): обрядження хвойного деревця, прикріплення його на високому місці; запалювання вогнів; випікання короваю; локально – дитячі обходи села з «весільною парою» (с. Переброди (РВН: Дубровиця) (відеозапис О. Нагорнюка 2017 року)
хто виконує	жінки, дівчата / діти (с. Переброди)
сюжети	I – відповідний обряду сюжет з текстами випроводжання зими, інші місцеві весняні сюжети; II –місцеві весняні сюжети, зокрема, асимільована традицією пісня пізнішого походження з інципітом *Ой уже весна да й уже скресла, із стріх вода капле*, що дало обряду локальну назву *«Креснянка»*
кількість ТГ	місцеві весняні мелотипи (див. групу К3-I)

7.13Д Основні функційні групи пісень ранньовесняного циклу (К3)

К3-I – приспівки-примітиви до різних обставин весняного сезону: питомий дитячий репертуар*

* Відкритим є питання переходу колишніх «дорослих» обрядів у дитячий репертуар чи їх первинна дитяча спеціалізація

К3-I.1 – приспівки обрядового призначення: закликання пташок, сонця, дощу

Локалізація: Україна (крім Галичини);
Поліський пояс (Прип'ять, Десна)

функція	виконання приспівок-примітивів протягом весняно-літнього сезону за певних обрядових (*закликання весни, сонця*, обряд ‹*годування-запрошення птахів*›) або оказіональних (*викликання дощу*) обставин
хто виконує	діти молодшого віку, дівчата
сюжети	– короткі (4–5 рядків) сюжети з типовими інципітами *Вийди-вийди, сонечко...*, *Іди-іди, дощику...*; – звертання до птахів – короткі локально специфічні тексти (*Бузько-бузько, оньо твоя лапка...*, *У горобейка жінка маленька* / *Скаче воробейко*, *Кулики-жаворонушки*), виконуються напівдекламаційно (нот. 10.14); – початкові закличні формули (*Весна-красна, що винесла...* та інші) у поліблокових закличках (Середнє Полісся, див. К3-II)
стиль, специфіка виконання, морфологічні особливості	– приспівкова стилістика: дво-тритонові мелодії-примітиви, побудовані як тиражування однієї поспівки з елементарною 2-, 3- або 4-дольною ритмофігурою, нерідко з переходом у декламацію, або ж – декламування без вокалу з рисами тонічного віршування; – диямбічні приспівки (Середнє Полісся, точково у межиріччі Прип'яті та Дніпра)

К3-I.2 – приспівки для супроводу ігор, забав

функція	супровід ігор та забав в терміні весняного сезону
хто виконує	діти, молодь
сюжети	– сюжети ігор, найчастіше *Яворові люди* (*Мости*), *Плетінка*, *Журавель*, *Ворон* та ін.; – помилкові або дитячі стилістично «знижені» відтворення «співних» сюжетів (*Подоляночка*, *Зайчик*, *Кривий танець* та ін.; – одно-двострофні сюжети для супроводу хореографічних фігур (наприклад, «*дрибушки*» Погориння)
стиль, виконання	– 4- або 2-дольні мелодії здебільшого терцієвого діапазону з напівдекламаційним інтонуванням; – ритмізоване декламування під виконання хореографічних фігур («поліські дрибушки»)
морфологічні особливості	– приспівкова форма: строфа=куплет (монострофа); – приспівка як вставний елемент драматичної гри-п'єски

---

2 Відомості призбирано авторкою у Зарічненському районі Рівненської обл. у 1980–90-х роках.

3 За записами авторки (1980–1990-ті) та виконавською реконструкцією, відзнятою О. Нагорнюком навесні 2017 року (https://www.youtube.com/watch?v=XP1gQWgWGQ0, https://www.youtube.com/watch?v=XP1gQWgWGQ0&t=677s, https://www.youtube.com/watch?v=hUu9laTUQKg, https://www.facebook.com/oleksiy.nahornyuk/media_set?set=a.1360804450603825&type=3) у прикордонних селах Дубровицького р-ну Рівненської обл. (1980–1990-ті); відеозаписами М. Скаженик та О. Коробова у Лельчицькому р-ні Гомельської обл. та Олевському р-ні Житомирщини, див. коментовані у статтях (Скаженик, 2014, 2017).

К3-ІІ – мелодії-закликання весни: питомий дівочий / жіночий репертуар

Локалізація: Поліський пояс (Прип'ять, Десна);
схід БЕТ (Смоленщина)
Лівобережна Україна (Подесення, Полтавщина)

функція	– у сезон початку весни (танення снігу) закликання весни / літа на високих місцинах, над річкою – антифони-передирки між дівочими громадами сусідніх сіл / кутків села
хто виконує	дівочий / жіночий (молодиці, які ще не мають дітей) гурт
сюжети: кількість, характер	(а) біля 3 десятків сюжетів-«звертань / закликів» до персоніфікованих міфічних істот *Весни*, *Володаря* / *Воротаря, Св. Юрія*, птахів (жайворона, соловейка, сокола, гулі, ін.), твори невеликого обсягу (кілька строф)
	(б) у *передирках:* комбінування-нанизування автономних строф / пар строф (композиція-монострофа)
стиль, специфіка виконання	оригінальна мелостилістика, властива саме цій функційній групі творів: – спів-закликання на межі крику, у максимально високій теситурі (з огляду на можливості «відкритого» горлового звуковидобування, обмеженого для жіночих голосів першою октавою); високі теситури особливо характерні для традицій басейну Десни; – довгі кінцеві унісони; – у Подесенні й нижньому Поприп'ятті практикуються «гукання» наприкінці строфи / мелорядка (зрідка також всередині форми): викрики «Гу!» (та інші фонетичні версії) на відстань септими-октави вгору від основного тону (звуки другої октави), з переходом у головний («тонкий») регістр. Характер багатоголосся: – неупорядкована гетерофонія, ситуаційні кластерні звучання, – зберігаються релікти антифонного виконання-перегукування, – локально зустрічається фактура з бурдоном (Подесення, правобережжя середньої й нижньої Прип'яті), – локально фіксується включення елементів декламації (Пінщина, Туровщина).
кількість ТГ	Кожен регіон із зазначених має свій набір мелодій-закличок (здебільшого 1–3 наспіви), особливо поширені типи ‹V446^2› та ‹♪$\dot{5}4^2$›, локально відомі ‹♩44(P)^2›, ‹♩$4\bar{3}^2$/♪$4\bar{3}^2$-*Чирочка*›, ‹♩$\underline{55}^2$›, ‹♪$\dot{5}\dot{5}^2$›, ‹♪53^2› (§10.2)
морфологічні особливості	– переважають строфічні дворядкові композиції, – часто зустрічається комбінування диямбічного зачину з іншими РТ (поліблокові форми – ПБК) – нерідкісні рефрени (*Рано*, *Люлі*, ін.) за схемою ‹аб;рб›.

К3-ІІІ – мелодії до обряду «закопування каші» (збірня): питомий молодіжний репертуар

Локалізація: Україна: середня Наддніпрянщина (Київщина, Чернігівщина, Черкащина)

функція	супровід обряду закопування горщика каші на роздоріжжі, аби привабити хлопців на цю вулицю
хто виконує	дівчата (Іваннікова, 2006а)
кількість ТГ	мелотипи форм ‹V446^2›, ‹V53^2›, мелостилістика локальна (Коропніченко, 1919)

К3-IV – мелодії-танки (хороводи, гаївки): питомий молодіжний репертуар

Локалізація: Україна (особливо щільно – Галичина);
Білорусь (особливо щільно – верхнє Подніпров'я)

функція	пісні до танків (локальні назви: *хороводи* (центр, схід України, Білорусь), *гаївки* (півд. захід України)), що виконувалися протягом усього весняного сезону з метою сприяння пробудженню землі, росту рослин тощо (у новіші часи – майже виключно задля розваги). У Галичині під впливом церкви водіння гаївок обмежене кількома днями Великоднього тижня
хто виконує	у танках та іграх бере участь молодь обох статей, домінує дівочий (жіночий) спів
стиль, виконання	ритмічні, часто швидкі мелодії, пристосовані до руху-ходи (бігу) учасників танка у певному порядку, щоб утворити різні фігури (коло, лінія, змійка, «заплітання», «підкова» тощо)
кількість ТГ	Загалом зафіксовано кілька десятків танкових мелоформ. У певній локальній традиції може побутувати до півтора десятків різних типів весняних танків.
морфологічні особливості	а) Домінують двомірні ритми, які добре узгоджуються з хореографічними фігурами ходи / бігу, тому вагому частку займають 4- і 6-дольні танки строфічних і поліблокових форм (ПБК). В традиціях українців найпоширеніші весняні хороводи й пісні – 4-дольної організації (понад 1000 од.), зокрема, твори з ‹M44;44♩› (≈500 од.), *Шум* (150 од.), *Огірочки* (120 од.); у Галичині помітна частка новіших мелодій з ‹M44;44♩›, віршем ‹аб;рб› та рефреном на зразок «*У-ха-ха*» (≈100 од.; вони нерідко поєднуються з патріотичними сюжетами); – 6-дольної організації (≈1000 од.), зокрема, *Кривий танець* (180 од.), *Кладочка* (160 од.), *Просо* (140 од.), *Довга лоза (Кози)* (40 од.) та численні інші; – твори поліблокових форм (ПБК), де метрично відмінні частини мелодії (4- й 6-дольні, або 4-дольні з різними темпами) відповідають різним видам хореографічного руху. б) У Галичині побутують специфічні 3-дольні танки, відзначені польськими впливами («*Галя*», «*Голубка*»). в) Локально використовуються мелодії з основами V55, V53 у різних ритмах (§10.2.6, 10.2.8). г) У Галичині поширені танки з ямбічною основою V7 ♪♪♪♪♩ ♪♩ (варіант V8 ♪♪♪♪¦♪♩ ♪♩)
сюжети	багато відносно розгорнутих текстів (здебільшого любовної тематики (залицяння, парування), рідше – з елементами весняних реалій) з груповим прикріпленням до певних РТ і навпаки, той самий текст може розспівуватися на мелодії різних РТ (наприклад, *Кривий танець*)

	окремі сюжети «персоніфікованих» текстів (група К3-V) мають відносно стале прикріплення до певного РТ (наприклад, *Вербовая кладочка / дощечка*= РТ ‹просо›)

К3-V – мелодії-ігри (сюжетні, персоніфіковані): питомий молодіжний репертуар

Локалізація: Україна (крім Лівобережжя); Білорусь (локально, щільно – верхнє Подніпров'я)

функція	пісні до ігрових забав з певними персонажами (локальні назви ігр утворені здебільшого від імені головного або інципітного персонажу), що виконувалися протягом всього весняного сезону, а в Галичині (під загальною назвою *гаївки*) під впливом церкви були обмежені кількома днями Великоднього тижня
хто виконує	у танках та іграх бере участь молодь обох статей, домінує дівочий (жіночий) спів
сюжети	велика кількість «персоніфікованих» сюжетів, що не піддається обчисленню через розгалуженість варіантів (в Україні найбільшу статистику мають *Подоляночка* (190 од.), *Володар / Воротар* (160 од.), *Зайчик* (140 од.), *Мак* (120 од.), *Жук* (110 од.), *Кропець (Старий / Молодий)* (110 од.), *Мости* (*Пустіте нас*) (80 од.), *Жельман* (80 од.), *Жона* (60 од.), *Король* (50 од.), *Любий / Нелюбий (Ой як-як)* (50 од.), *Коструб* (30 од.), ін.)
	зміст багатьох сюжетів (аналіз їх проводиться ще з XIX ст.) має не до кінця розшифровані елементи давнього міфологічного світогляду, трактування смислу ігор часто має кілька альтернативних версій
	фольклористи-філологи виокремлюють групу ‹операційних сюжетів› (алгоритм вирощування певної рослини: *Мак*, *Льон*, *Хрін* тощо)
кількість ТГ	кілька десятків: «персоніфіковані» тексти бувають закріплені за певною мелодією (*Жельман, Жук, Ой як-як*, *Зайчик* (3 різновиди), *Мак* (2(?) різновиди)), або мають кілька варіантів розспіву (*Подоляночка*, *Володар, Кропець*, *Коструб,* ін.). Також певні ігри мають індивідуальний хореографічний малюнок або тип руху (§10.3)
стиль, виконання	ритмічні, часто швидкі мелодії, пристосовані до руху-ходи (бігу) групи учасників згідно з сюжетом гри або до супроводу драматичних / хореографічних дій персонажів
морфологічні особливості	домінують двомірні ритми, які легше узгоджуються з хореографічними фігурами ходи / бігу; вагому частку займають поліблокові форми (ПБК), де різні частини відповідають різним сюжетним епізодам гри

К3-VI – пісні, приурочені до Юрія (23.04)

Локалізація: Білоруси: Понімання (Щара, Німан, Вілія), Подвіння (Дісна, верхня Двіна). Українці: Прип'ятське Полісся (точково), межиріччя Десни і Снова (точково), Підляшшя

функція	Можливо, регіональний юріївський цикл утворився перенесенням на цей пізній термін ранньовесняних закличних функцій та хороводів (див. коментар у §7.4 внизу цієї сторінки). У Македонії юріївський цикл знаменує перехід весна / літо (Величковска, 2016)
сюжети	Звернення до Св. Юрія, як подателя благ: *Юрію, подай ключі* та ін.
хто виконує	дівочий (жіночий) репертуар
морфологія	кілька типів: ‹♩34²›, ‹♪44²›, інші локальні весняні (зрідка купальські) мелодії (карта А?)

К3-VII – мелодії співні, сезонні: питомий дівочий / жіночий репертуар

Локалізація: Україна (Полісся, Наддніпрянщина, Лівобережжя); Білорусь (поліський пояс)

функція	спів певної групи творів з типовими мелодіями за будь-яких обставин у термінах весняного сезону (терміни локально обмежені, зокрема, на Поліссі завершенням весни вважається Зелена неділя)
хто виконує	дівочі (жіночі) гурти
сюжети	численні сюжети любовно-шлюбної (зрідка – родинної) тематики
кількість ТГ	біля 20 мелоформ регіонального поширення: ‹♩55²›, ‹♪5̊5̊²›, ‹♪5̊̊5̊̊²›, ‹♩44;66̄б̄-*Човен*›, ‹V:4:66›, ‹♩44;33›, ‹♪57²›, макросім'я ‹♩44(P)²›, у т.ч. різновид V{66;446},‹♩43²›, ‹V53²› у різних ритмічних версіях, ‹♩6̄6›, ін.
стиль, виконання	мелодії загальної ранньотрадиційної стилістики (вузькооб'ємні з опорою на характерні ритмоформули), можуть переходити у літній (*купальсько-петрівський*) цикл
морфологічні особливості	– домінують строфічні форми (2-рядкові), – можливі рефрени (*Рано*, *Люлі*, ін.) за схемою аб;рб.

К3-VIII – мелодії співні сезонні: сольний спів чоловіків на полі при оранці (Дзукія)

функція	сольний спів чоловіків на полі при весняній оранці, під час відпочинку
хто виконує	сольний спів чоловіків
сюжети	любовно-шлюбна, побутова тематики
кількість ТГ	у поле зору потрапив один мелотип ‹♪57²› завдяки його міжетнічному ареалу

7.14Д Основні функційні групи пісень пізньовесняного циклу

Перехід весна / літо, Зелена неділя, Трійця (К4)

К4-І – пісні до обряду «*Водіння Куста*» та сезонні (пізня весна)

Локалізація: Україна (Зах. Полісся: Пінщина) (карти А39, D-IV-1, 2)

функція	(а) пісні до обряду «*Водіння Куста*»: обхід дворів з рясно загорнутою в зелені гілки дівчиною, що відбувається у початкові дні Троїцького тижня з метою збирання дарів на користь дівочої громади (можлива мета – викликання дощу); по завершенні обходу зелень з *Куста* розтрушується над житом / річкою; (б) сезонні пісні пізньої весни (від Великодня до Трійці), на цю ж мелодію; (в) локально ці ж пісні з відповідними текстами приурочуються до ранньовесняних закликань
хто виконує	дівочий (жіночий) репертуар, гуртовий спів
сюжети	110 з 410 зразків записаних текстів мають безпосереднє відношення до обряду або ж просто називають на початку сюжету день його проведення (Трійця). З них виокремлюються: (а) кілька варіантів розгортання сюжету про спорядження *Куста*, діалог з господарем з побажаннями врожаю, проханням винагороди (65 од.); (б) тексти з інципітом *Трійця, Пресвята Богородиця*, що містять побажання врожаю льону та з інципітом *Трійця, та холодная роса* (любовної тематики) (разом 44 од.); У цей же день та протягом усього весняного сезону від Паски до Трійці виконуються (в) численні (кілька десятків) сюжети любовно-шлюбної та побутової тематики, балади (290 од.); (г) як виняток, мелодії цієї групи поєднуються з текстами, призначеними для *проводів зими / закликання весни*: *Проведем зиму за двір, за долину, Весна-красна, що принесла?* (5 од.)
кількість ТГ, стиль, морфологічні особливості	– мелодії загальної ранньотрадиційної стилістики (кварто-квінтового обсягу, гетерофонічні); – єдина рідкісна для обрядових мелодій ритмічна форма ♩𝅗𝅥 ♩𝅗𝅥 ♩ ♩ ♩𝅗𝅥 ♩𝅗𝅥 ♩ ♩ ♩ ♩ :‖ (410 од.); – єдина композиція дворядкової строфи (див. нот. 4.5–4.6 на с. 48) (Клименко, 1988; 1995; 2014а)

К4-ІІ – пісні до обряду «*Проводи русалок*» та *русального* (*троїцького, гряного*) *тижня*

Локалізація: Білоруси: Східне Полісся (басейни Десни, Сожа, верх. Дніпро);
Українці: Київсько-Чернігівське Полісся (карти А38–А39)

функція	(а) пісні русального (троїцького, гряного) тижня (*русальні, майські, духівські, гряні, семицькі*); (б) пісні до локального обряду «*Проводи русалок*» (див. с. 107), що відбувався у понеділок після Троїцького (Русального) тижня (*Розигри*) на правобережжі нижньої Десни та нижній Прип'яті (Єфремов, 1996)
хто виконує	дівочий та жіночий репертуар
сюжети	спеціальні сюжети, пов'язані з обрядом та інші, де згадуються *русалки*
кількість ТГ	кілька мелотипів, найвідоміші: монотестовий *Проведу русалку до бору* ‹♩53²› ♩𝅗𝅥 ♩𝅗𝅥 ♩𝅗𝅥 ♩ ♩ ♩𝅗𝅥 ♩ ♩ :‖ (85 од.) [А-2001-01_Берви_06]; політекстовий ‹♪66;Р56›=аб;рб: ♪♪♩ ♪♩ ♪ ♪♪♩ ♪♩ ♪‖ Р: ♩ ♩ ♪♩ ♪ ♪♪♩ ♪♩ ♪:‖ (150 од.) *На гряной нєдєлє русалки сядєлі* Р: *Ой рано-рано, русалки сядє[лі]* (Барташэвіч, Салавей, Ялатаў (Ред.), 1979, №№ 275–279; Гайдай, 2010, №№ 24–26; Свитова, 1966, №№ 24–28; Пашина, Винарчик (Ред.), 2003, с. 369 і далі – 86 зразків)
стиль, виконання	мелодії за стилістикою й виконанням близькі до ранньовесняних закличок: спів-крик великих груп жінок і дівчат. Практикується антифонне накладання різних весняних мелодій («*борона*»)
морфологічні особливості	– домінують строфічні форми (дворядкові), можливі рефрени (Р: *Рано, Люлі*, ін.) у формі аб;рб; – як регіональна риса нижнього Подесення використовується бурдонна фактура, гукання

К4-ІІІ – пісні сезону пізньої весни, обрядів Троїцького тижня

Локалізація: Білоруси: Верхнє Подніпров'я
Росіяни (горюни): Посейм'я (карта А38)

функція	(а) як компонент обрядів *кумління / розкумлювання* дівчат, «*Похорони кукушки*», що відбувається у проміжку від Трійці (*Духова дня*) до кінця троїцького тижня (Петровські заговини); (б) група співних політекстових мелотипів пізньовесняно-троїцького сезону (від Великодня до кінця Троїцького тижня і пізніше (Винарчик, 1995; 2003; Дорохова, 2008; Гончаренко, 2010, карта К7-4)
сюжети	(а) спеціальні тексти, відповідні певним обрядодіям; (б) численні інші сюжети
стиль, виконання	мелодії ранньотрадиційної стилістики, голосний спів-крик великих груп жінок і дівчат
кількість ТГ	строфічні форми: ‹♩53²›, ‹♩66›, ‹♩4;44;4›, ‹♩43²›, хоровод з рефреном ‹♩66;Р56› (Р: *Рано, Люлі*, ін.), інші

К4-IV – пісні до обряду «*Похорони стріли (сули)*» та пізньовесняного сезону (Подесення)

Локалізація: Білоруси: Східне Полісся (басейн Десни, Сожа);
Українці: Київсько-Чернігівське Полісся, Сіверщина (карти А37–39, А70, D-III-5)

сюжети	(а) спеціальний текст про стрілу, що забила парубка (цей сюжет має досліджуватися окремо, оскільки він помандрував на захід і південь від вказаного деснянського ареалу, при цьому іноді втрачаючи типову мелодію та приєднуючись до інших весняних мелотипів – див. карту D-III-5). (б) численні інші сюжети
функція	Пісні з характерним ритмом ♩♩ ♩𝅗𝅥 ♩♩ ♩ ‹♩5-стріла› побутують у двох основних ролях: (а) як *монотекстовий* наспів регіонального (басейн Десни: українсько-білоруське пограниччя) обряду «*Похорони стріли (сули)*», що відбувається частіше на *Вознесіння* (*Знесення / Вшестя*). Під час обряду виконуються й інші *весняні* мелодії, а також *русальні (гряні)* пісні РТ ‹♪66;Р56›.

	(б) як *монотекстова веснянка*, що входить і в обряд «*Проводи русалок*» (Київське Полісся) (в) як *політекстовий* мелотип *весняно-троїцького сезону* (Верхнє Посожжя, Верхнє Подніпров'я)
стиль, виконання	мелодії за стилістикою й виконанням близькі до ранньовесняних закличок: спів-крик великих груп жінок і дівчат. Практикується антифонне накладання різних весняних мелодій («*борона*»)
морфологія	монoритмічна строфа з рефреном‹♩55;P55› (*Рано*, *Люлі*, ін.)

К4-V – пісні до обрядів локального значення

функція, сюжети	бойківські *ладкання* до корови на Юрія / Трійцю, мелотип ‹♪7³›-Жн
	берестейські традиції «*водити Креньку*», «*завивати березу*» (наспіви не опубліковані)
	царинні обходи, функція пісень – побажання-наворожування доброго врожаю та охорона його від буревіїв, граду, величальні мотиви (опубліковані тексти з V55 та єдиний звукозапис мелодії з Перемишльщини (Мишанич, 2010)
	лівобережна традиція установлення Віхи (одиничний запис з-над Десни *Ізвили ми віху* ‹♩66P›)
	лівобережний обряд *Водіння Тополі* (текст *Ой стояла тополя край поля*, мелотип ‹♩53²›-Птр)
хто виконує	дівочий (жіночий) репертуар
мелотипологія	різні локальні мелодії співного типу

К4-VI – сезонні пісні троїцького тижня без чіткої прив'язки до обрядів

Локалізація: басейни Десни, Сожа

функція	виконання у межах сезону троїцького тижня
сюжети	різні
хто виконує	дівочий (жіночий) репертуар
стиль	мелодії зі стилістикою *ранньовесняних закличок* / *ранньої лірики* / *танковою* (*хороводні*)
мелотипологія	локальні мелодії співного або танкового типу (*весняні*, *купальські*, *жниві*), що змінили основну приуроченість на сезон пізньої весни, або ж використовуються в усьому весняно-літньому діапазоні

7.15Д Основні функційні групи пісень середини літа: Купало, петрівка (К5)

К5-I – пісні до обряду «Купала» (карта А40)

К5-Іа – питомий репертуар

Локалізація: Українці: суцільно на Поділлі, у басейні Десни та на Лівобережжі; островами – на Поліссі, Волині та у Погоринні, автономно – на Лемківщині; повна відсутність – у Галичині та Середньому Подніпров'ї.
Білоруси: островами у басейні Дніпра (за винятком верхньої частини), Поніманні.
Поляки: острівна традиція у басейні Вепру

функція	спів під час обрядів Купальської ночі
хто виконує	дівочий (жіночий) репертуар
стиль, виконання	– мелодії ранньотрадиційної стилістики, голосний спів; – на білоруському Поозер'ї – антифонний спів
сюжети	– обрядові сюжети нечисленні (збір на Купала, ритуальний вогонь, відьми, завершення свята) – у межах певних мелоформ практикується принцип комбінування-нанизування автономних пар строф (приспівковий принцип монострофів) у функції пісень-передирок
морфологічні особливості	– домінують строфічні форми; – у певних мелотипах вживаються спеціалізовані обрядові рефрени (*Купала*, *Іване*, *Рано*, ін.)
кількість ТГ	біля десятка форм макрорегіонального та регіонального поширення, 10–20 локальних мелоформ

К5-Іб – напливовий репертуар

Локалізація: Українці: Полісся, Наддніпрянщина, Лівобережжя, Білорусь (поліський пояс)

функція	спів під час обрядів Купальської ночі
хто виконує	дівочий (жіночий) репертуар
стиль	мелодії пізнішого ліричного шару, пов'язані зі святом виключно особливими сюжетами (див. нижче)
виконання	голосний спів з сольним виводом
морфологія	строфічні форми, властиві ліричним пісням
кількість ТГ	кілька мелотипів новішої мелостилістики
сюжети	дівчина шукає чарівний корінь для шлюбного ворожіння: «*На Івана Купала цілу нічку не спала*», інші

К5-II – співні політекстові мелодії сезонного приурочення

Локалізація: Україна (Поділля, Полісся, Лівобережжя)

функція	спів певної групи творів з типовими мелодіями за будь-яких обставин у терміні петрівського посту (від завершення Русального (Троїцького) тижня до дня Св. Петра і Павла 12 липня за н.ст.)
хто виконує	дівочий (жіночий) репертуар
стиль, виконання	(а) мелодії ранньотрадиційної стилістики; (б) незначна група новотворів або переприурочування ліричних пісень
морфологія	домінують строфічні форми
сюжети	численні (сотні) сюжети любовно-шлюбної тематики або комбінування-нанизування автономних пар строф (приспівковий принцип) у функції пісень-передирок

7.16Д Основні функційні групи пісень трудового літнього сезону: жнива, косовиця, збір ягід (К6)

К6-І – мелодії співно-речитативні, поліфункційні (трудові / ритуальні / сезонні), політекстові (десятки сюжетів)

Локалізація: Україна (Полісся Прип'ятське), Білорусь (майже вся територія, окрім східних регіонів та крайнього заходу)

функція	(а) трудові, співані жницею під час роботи й перепочинку, групою жниць дорогою з поля додому; (б) сезонні, виконувані за будь-яких обставин у терміні літніх робіт (збір ягід, косовиця); (в) ритуальні, виконувані в дожинкових обрядах. Функції узагальнює народний термін «*літо*»
хто виконує	жіночий репертуар
виконання	переважає сольне виконання, але неоднократно зафіксоване й гуртове
стильові особливості	ритмічно рубатний спів у межах терції, нагадує голосіння (за свідченнями самих виконавиць), за що отримало назву ‹жниво-голосіння› (ЖГ) (§12.2)
морфологічні особливості	строфічні форми (2–3-рядкові) на основі довгого 7–8-складового вірша. Сформувалися усталені мелоблоки з характерними кадансами (3 різновиди), що групуються у кілька регіонально закріплених комбінацій
сюжети	– численні (десятки) сюжети виробничої тематики (жнива, збір ягід, косовиця); збереглися реліктові магічні сюжети відвертання хмари, прохання допомоги у предків (див. вище у коментарі); – сюжети родинно-побутової тематики (балади з розгорнутими текстами)

К6-ІІ – мелодії співні, поліфункційні (трудові / ритуальні / сезонні), політекстові (багато сюжетів)

Локалізація: Україна (Подесення та міграційні ручаї – Сож, Удай–Сула–Псел, Ірпінь)

функція	(а) трудові, співані жницями під час роботи й перепочинку, дорогою додому з поля; (б) сезонні, виконувані при інших видах літніх робіт, локальні назви: «*бородні*», «*польові*», «*в полоттє*», «*як підсипають*», «*як вибирають*»; (в) ритуальні, виконувані в дожинкових обрядах («*дожинальні*»)
хто виконує	жіночий репертуар
стиль	двоголосна фактура з елементами бурдонування, вузький амбітус (кварта+субзона)
морфологічні особливості	комбінована строфа ‹♫44;<u>33</u>›=‹V{$7_8 7_8$;55}› має редуковані версії ‹♫4;<u>33</u>› і ‹♫4;<u>3</u>›. Вірш завжди у формі другого покоління V$7_8 7_8$;55 з відповідним ритмосилабічним дробленням та наддробленням
сюжети	численні (сотні) сюжети виробничої тематики, невеликого обсягу (3–8 строф), відносно більша вага соціально-сатиричних текстів (докори господарю, управителю, наглядачу)

К6-ІІІ – мелодії співні, ритуальні, політекстові (багато сюжетів)

Локалізація: Україна (Зах. Полісся і Волинь, Погориння, Сер. Полісся (окрім сходу), Галичина, Поділля) Білорусь (поліський пояс), Польща (схід, центр, північ)

функція	дожинковий обряд на полі, похід до господаря з вінком зі збіжжя
хто виконує	жіночий репертуар
стиль, виконання	мелодії чіткого ритму (дво- й тримірні), піднесеного настрою (відносно швидкі темпи, частіше «мажорний» нахил)
морфологічні особливості	домінують строфічні 2–3-рядкові форми; на Поозер'ї – рамкові композиції. Для пісень польського масиву характерний рефрен *Plon niesiem, plon*
сюжети	численні (сотні) сюжети переважно виробничого змісту, з-поміж них жартівливі (невдала жниця, жадібний господар тощо). У РТ V*43 зустрічається комбінування-нанизування автономних пар строф (приспівковий принцип)
мелотипи	понад десяток мелоформ з великими (регіональними) ареалами. Локальні запозичення з весільного циклу

К6-IV – мелодії співні, сезонні, політекстові

Локалізація: Україна (Погориння, Полісся і Волинь), Білорусь (поліський пояс)

функція	супровід жнивних та інших гуртових сезонних робіт (толока), збору ягід; сезонний спів
хто виконує	жіночий репертуар
стиль	мелодії без спеціальної стилістики, часто наближені до ранньої лірики (квінтовий діапазон)
морфологія	домінують строфічні дворядкові форми
сюжети	сезонні, виробничі, ліричні (скарги на долю, сюжети любовно-шлюбної тематики)
мелотипи	біля двох десятків мелоформ з локальними ареалами. На Середньому Поліссі в якості ягідних (лісових) іноді виступають *весняні, петрівські, весільні* мелотипи (Єфремов, 1998; Можейко, 1983, № 114)

К6-V – мелодії приспівкові, ритуальні, політекстові (монострофи)

Локалізація: Україна (Полісся), Білорусь (поліський пояс)

функція	дожинковий обряд на полі, супровід ритуальних пританцьовок
хто виконує	жіночий репертуар
стиль	швидкі приспівкові куплети, іноді вигукування-декламація
сюжети	короткий сюжет-побажання / замовляння

7.17Д Ключові обрядові акти українського та білоруського весілля, супроводжувані піснями

ключові обрядові акти (для локальних обрядів вказані місцевості) Персонажі: М. – Молода, Мй – Молодий	день і час доби (найпоширеніші випадки)	локус проведення обряду			Учасники	Обрядова лінія: ініціація, контакти родів (КР)
		хата чи двір Молодої	хата чи двір Молодого	інші локуси		
Сватання (локально на Волині) **Заручини** (Запоїни)	за певний час до весілля	хата	–	–	близькі родичі Молодих	М.+Мй+рід
Відвідування Молодою-сиротою могили батька / матері (виконання пісні з відповідним сюжетом могло відбуватися також при застіллі)	за певний час до весілля або перед шлюбом	–	–	кладовище	М. і товаришки = дружки	М.+рід
Коровай: виготовлення варіант 1: два короваї – для М. і Мй варіант 2: коровай тільки у Мй , у М. – випікання малих хлібів, без пісенного супроводу	п'ятниця	хата	хата	–	коровайниці – заміжні родички Мй і М. відповідно (7, 9 або 12 осіб), мати, батько, «*кучерявий*» родич	М.+Мй+рід
	п'ятниця	–	хата	–		М.+Мй+рід
Вінкоплетини = **Дівич-вечір** = Вінки: збір подруг М. для виготовлення весільних аксесуарів	субота, вечір	хата	–	–	товаришки М. = дружки	М.+ товаришки
Вільце / гільце (обрядове деревце – самостійне, або як прикраса короваю): вирубування в лісі / саду, встановлення, прикрашання	субота, вечір	ліс / сад, хата	ліс / сад, хата	ліс / сад	товаришки М. = дружки	М.+рід Мй + рід
Збірна субота **Виготовлення шаблі** (Чернігівщина)	субота, вечір	–	хата, двір	–	товариші Мй = бояри	Мй+рід
Сукання весільних свічок (Полісся)	п'ятниця, субота	хата	хата	–	рідня	рід
Барвінковий обряд (Карпатська зона: бойки)	напередодні шлюбного дня	–	–	природний локус	рідня, музики	Мй+рід
Одягання Молодої: розчісування коси, посадження на посад (обхід стола), покладення голови на хліб/під рушник	неділя, ранок	хата (варіант – у хаті сусідів), діжа, покуть	–	–	дружки М. батьки М.	ініціація М.
Одягання Молодого: посадження на посад (обхід стола), благословіння / обдарування (*вспомагання*), виряджання, обряди з хлібною діжею	неділя, ранок	–	хата, стіл, покуть, двір	–	родина, батьки Мй, мати в кожусі	ініціація Мй
Весільний поїзд Молодого: переїзд до двору Молодої	неділя, перед церковним шлюбом або після шлюбу (Полісся)	–	–	дорогою від Мй до М.	Мй+рід (крім батьків): бояри (маршалки, хорунжий), дружби, свахи (заміжні жінки), світилки (дівчата, що несуть свічки, шаблю)	Мй+рід
Перейми поїзда Молодого	неділя, перед шлюбом або після шлюбу (Полісся)	–	–	вулиця	хлопці з вулиці Молодої, діти	громада села
Імітація збройного взяття двору Молодої (війна родів / громад), пісенне змагання (антифони-передирки 2-х хорів)		під ворітьми	–	–	дружки, дружби ↔ свахи, бояри	КР
Злучення свічок на порозі хати Молодої (Середнє Полісся, Погориння)	неділя	на порозі хати	–	–	хрещені матері М. і Мй (свахи)	КР
Змагання короваїв: чий вищий? (у традиціях, де печуться два короваї – М. і Мй)	неділя	двір, хата	–	–	бояри, дружки, світилки	КР
Пришивання квітки Молодому	неділя	хата	–	–	дружки, теща	ініціація Мй
Викуп Молодої (місця, коси) у брата, дружок, сватів		двір, хата, посад	–	–	брат М., дружки, дружби ↔ свахи, бояри	ініціація Мй
Зустріч Молодих, спільний посад варіант 1: передхристиянські общинні ритуали з'єднання Молодих спільним вогнем (припалювання волосся), зв'язуванням наміткою варіант 2: благословіння Молодих батьками Молодої до церковного шлюбу	неділя	хата, за столом, покуть, двір	–	–	всі учасники, розпоряджається староста / старший сват / старший боярин	КР
Обряд церковного шлюбу – переїзд Молодих до церкви (варіант – зустріч молодих біля церкви) і від церкви до Молодої	неділя	–	–	дорогою до церкви й назад до М.	всі учасники, крім батьків Молодих	–
Зустріч Молодих тещею (в кожусі) і тестем на порозі хати Молодої	неділя	на порозі хати	–	–	Теща, Тесть, Молоді	ініціація Мй
Гостина (застілля) у Молодої, пісенне змагання (антифони-передирки 2-х хорів), подяки куховарці	неділя	за столом	–	–	гості, батьки М., староста, куховарка, дружки↔свашки	КР
Танці обрядові й розважальні у Молодої	неділя, вечір	двір, хата	–	–	батьки, музики, гості	КР
Прощання Молодої з подругами, випроводжання нежонатих учасників	неділя, вечір	за столом	–	–	дружки, бояри	ініціація М.
Поділ короваю Молодої та **обдарування** Молодої ріднею	неділя, вечір	за столом	–	–	Старший дружок / Староста	М.+рід

Переміна головного убору Молодої (Покривання / Завивання / Очепини): варіант 1: Обряд з наміткою / хусткою виконує матір М. і свахи в хаті М.	неділя, вечір	хата	–	–	матір М., свахи	ініціація М.
Прощання Молодої з ріднею, від'їзд до Молодого, перевезення скрині	неділя, вечір	хата, двір	–	–	батьки М.	ініціація М.
Переїзд Молодої до Молодого	неділя, вечір	–	–	дорогою до Мй	поїзд Молодого	ініціація М.
Зустріч Молодих свекрухою (в кожусі) і свекром на порозі хати Молодого	неділя, ніч	–	на порозі хати	–	батьки Мй	ініціація М.
Переміна головного убору Молодої (Покривання / Завивання / Очепини): варіант 2: Обряд з наміткою / хусткою виконує свекруха і свахи в хаті Мй після переїзду	неділя, ніч	–	хата	–	свекруха, свахи	ініціація М.
Поділ короваю Молодого та обдарування Молодого ріднею	неділя, ніч	–	хата	–	Старший дружок/Староста	Мй+рід
Комора (Кліть): шлюбне ложе Молодих	неділя, ніч	–	хата	–	свахи Мй	ініціація М.
Відвідування Молодої: сніданок для М.	понеділок, ранок	–	хата	–	рідня М., дружки	КР
Відвідування М.: *перезва* / *придани* / *закосяни*	понеділок	–	двір, хата	–	рідня М., батьки	КР
Перевірки Молодої (жартівливі господарчі завдання)	понеділок, ранок	–	двір	–	рідня Мй	ініціація М.
Ряджені «Молоді» («*циганщина*»), купання їх у ставку, ін.	понеділок	–	двір, хата	вулиця, ставок	весільні гості	КР
Весільні **зажинки / обжинки** для батьків, які одружили першу / останню дитину	неділя / понеділок	+	+	–	батьки, гості	
Застілля-завершення весілля	понеділок	–	+	–	гості	КР
Відвідини батьків М. через тиждень («*Пироги*») (Полісся)	неділя через тиждень	+	–	–	Молодята, батьки	КР

7.20Д Народинний (хрестильний) цикл (Р2)

Усього записів		320
Р2-І – питомі твори жанрового циклу		
А – Ядро традиції: мелодії співні, політекстові, чіткої типології зі спеціалізованими сюжетами *Функція*: відвідини породіллі, супровід обрядів *Ключові сюжетні мотиви*: про породіллю, коваля / журавля, бабку-повитуху, кумів (окрім жартівливих)		
		230
Група А1: 155 одиниць з оригінальними або відомими типовими композиціями, представлені не менш як 10–30 зразками (*картографовані на поліжанрових картах відповідних ритмоформ)	‹♩55²› ‹стріла›*	40
	‹♩44:6=33:› «*Свуй*»	37
	група ‹♩43›*	24
	‹♪557. і 55:7: (55:6:) *	16
	‹♩446›. або ‹♩44:6:›	14
	‹♩ 36²› (БЕТ)	14
	‹♫33⁽²⁾;4⁽²⁾;3= V55⁽²⁾;44⁽²⁾;5›	10
Група А2: 73 одиниць твори чіткої типології, з відомими типовими композиціями, запозиченими з інших обрядових циклів, представлені одиничними зразками вузьколокальної або ж розпорошеної фіксації (*картографовані на поліжанрових картах відповідних ритмоформ)	‹♩55²⁽¹⁾› / ‹♪5̇5̇²›, ін.	12
	ПСТС ‹♩5;44;5›=а;аб;б*	9
	ПП 6;6. або ПП ♪77›	9
	‹♪53²› мікстова (яд)	7
	‹V44;44› різні ритми	7
	‹♪56²› *	6
	‹♪335›	5
	‹♪5̇4²›	4
	‹♪7³›, ‹♪7²›*	5+3
	МТ з ритмом ‹просо›*	4
	‹♪555›	2
	‹♪53²;557›	2
	‹♪6̇6̇²›	2
Б – Периферія традиції: пісні індивідуальної або розмитої типології (не картографовані)		40
Р2-ІІ – мелодії приспівкові (монострофи)		
Швидкі приспівкові мелодії в акцентному ритмі (4/4 (4-елементні 4-дольного ритму та коломийки), 6/4, 3/8). Політекстові сполучення за принципом сюжет=куплет (монострофи)		40
Р2-ІІІ – приурочені моносюжетні новотвори, асимільовані традицією родинного застілля – Характерна спеціальна група жартівливих сюжетів про кумів необрядової стилістики – Мелодії пізнього походження (18–19 ст.) в акцентному ритмі (2/4 (4/4), 3/8), не мають прив'язки до ритуалів – текстові зразки без мелодій (здогадних типів)		

8.1Д Весільні ритмоформули українців та білорусів

ФОРМУЛИ ДВОМІРНОЇ (СПОНДЕЇЧНОЇ) ОРГАНІЗАЦІЇ	КОДИ	ФОРМУЛИ ТРИМІРНОЇ (ЯМБІЧНОЇ) ОРГАНІЗАЦІЇ
Одноцільні формули, компонуються у різні типи форм: 2–3–4-рядкові строфи, тиради (Т), пари періодичностей (ПП)		
силабічні формули*		силабічні формули
(6-10)	♩♩,6	♪7₆ 7/6**
{4+4₅₊₆}	♫6	♪6 {4+5₆}
(6-10)	♩♩,6	♪7₆ 7/6**
Здвоєні формули, компонуються у 2-рядкові (локально – 4-рядкові) строфи		
(6-10)²	♩66	немає ямбічного відповідника
(5-8)²	♩55	♪55
		дроблення (5-7)²:
(4-8)²	♩44	немає ямбічного відповідника
Складені дводільні формули, компонуються у 2-рядкові строфи (модель ♩53 компонується ще й у 1-рядкові й тиражні форми)		
(4–6)+(3–5)	♩43	♪43
*** (3–5)+(4–6)	♩34	♪34
3+5₆	♩35 / 36	немає ямбічного відповідника
5₆₊₆+3₆₊₆	♩53	♪53 5/6₊
		♪53
		♪53
{4+3♩}+(3-5)	♫53	♪53 {4+4}+(3-5)
немає спондейчного відповідника		♪54
відповідник ♩46 реалізується поза межами весільного циклу		♪57
Складені тридільні формули, компонуються у дворядкові строфи (моделі ♩446 і ♪557 мають однорядкові різновиди ♩4466 і ♪5577)		
	♩334	♪334₅
	♩433	♪533
	♩433	немає ямбічного відповідника
	♩443	♪5₄5₄3
		варіант
	♩446	♪5₄5₄7₆

Гетерометричні формули-строфи (ГФС): спондеїчна та ямбічна версії

♩43²;446 ♪5₄3²;5₄5₄7

Формула-строфа з переритмізацією віршового рядка (семантична форма АА, принцип ПСТС)

♩44р4; 44р4 ♪44р4; 44р4

поетичний текст: а + б + рефрен а + б + рефрен

Формула-строфа з обрамленням і переритмізацією (семантична форма аАб та інші варіанти)

♩р4;44;р4 — немає ямбічного відповідника

поетичн. текст: а + а + б + б/а

* Силабічні формули подаються тільки до тих моделей, у яких відбувається інтенсивне розщеплення силабохрон. Формули в дужках – (6–10) та ін. – показують діапазон коливання кількості силаб у групі. У фігурні дужки взято похідні (вторинні) формули, отримані ритмосилабічним дробленням моделей і стабілізовані на певних рівнях розщеплення.

** Формули ямбічної групи функціонують переважно у режимі чергування ямбічних 4- та 6-складових прототипів і похідних від них 5- й 7-складників

*** Ця формула має ***вільну цезуру*** – у творах чергуються силабічні варіанти 3+4=4+3=5+2=4+4.

8.9Д Весільні строфічні форми. Класична група (‹РФ²›, ‹РФ³›)

силабічна модель	код ритмомоделі і семантична форма (через слеш (/) показані варіанти, в дужках – менш уживані версії, у подвійних дужках – рідкісні випадки)	етноси: Укранці Білоруси Поляки Литовці Росіяни	величина ареалу	ядро ареалу	число фіксацій (дані на поч. 2020)	% № кар-ти
	Спільний фонд класичних строф (одиниць запису):				**13800**	
Дворядкова строфа				Разом:	**9170**	65%
Дводільні (2-елементні) базові формули				усього	**5430**	39%
V*34	♩$\underline{3}4^2$=аб;вг. / аб;аб. / (аб;рс) / (ра;са)	УБР	макроареал	Білорусь східна, Полісся	357	A50
	♪34^2=аб;вг. / аб;аб.	УБР	макроареал	Білорусь західна	112	
V*35₆	♩$\underline{35}^2$= аб;вг. / (аб;аб).	УБ	локальні осередки	Берестейщина	15	–
	♪35^2=аб;аб.	У		точкові фіксації	7	–
	♩$\underline{3}6^2$=аб;вг.	УБ		Берестейщина	7	–
V*43	♩$4\underline{3}^2$=аб;вг. (вар. з ДМС: ‹♩4:$\underline{3}$:;4$\underline{3}$)	УБПЛ(Р)	регіон. ареал	Білорусь зах. (Понімання), р. Вепр	180	A51
V*44	♩44^2=аб;вг. / (аб;аб).	У(Б)ПЛ	лок. осередки	точкові фіксації	31	–
V*53				усього	**3630**	26%
	♩$\underline{53}^2$=аб;вг. ((аб;рб))	УБР(П)	макроареал	схід + центр СБРМ	3150	A54
	♪53^2 (різні ритми) аб;вг./ (аб;аб) / ((аб;рб))	УБ	макроареал	Прикарпаття, захід БЕТ, Поозер'я	500	
	♪$\dot{5}4^2$=аб;вг. / аб;аб.	УБ	регіон. ареал	Зах Берестейщина, Підляшшя	135	A56
V*55				усього	**1040**	A55
	♩$\underline{55}^2$=аб;вг. / аб;аб. / ((аб;рб))	УБР	макроареал	Десна, Полісся, Верх. Подніпров'я	485	
	♪$\dot{5}\dot{5}^2$=аб;вг. / аб;аб.	УБЛ	макроареал	Полісся зах., Білорусь зах., Дзукія	495	
	♪$\underline{55}^2$=аб;вг. / аб;аб.	УБЛ	лок. осередки	Білорусь зах.	45	
	♩$\underline{55}^2$=аб;вг. / аб;аб.	Б	регіон. ареал	Російське пограниччя	13	
V*46 / V57	♪57^2=аб;вг. / аб;аб. / ((ра;рб)).	УЛ	макроареал	Поділля центр. і схід., Волинь, Полісся зах., Дзукія	185	A56
	♩$4\underline{6}^2$=аб;вг. / (аб;аб).	Л	лок. осередки	Литва	5	–
V66				усього	**400**	
	♩$\underline{66}^2$=аб;вг / аб;аб / аб;рб. (+дзерк.вар.)	УП	регіон. ареал	Надбужжя, Польща	125+7	A47
	V66^2=аб;вг. Неалгоритмічні ритми (див. с. 9)	П(Б)(У)	макроареал	Польща, Галичина, Литва	270	
Тридільні (3-елементні) базові формули				усього	**3740**	27%
V*334	♩$\underline{3}34^2$=абв;абв.	Б	регіон. ареал	Північний схід БЕТ	290	A57
V*335	♪335^2=абв;абв. Сегментований ритм (ПСТС)	Б	регіон. ареал	Північний схід БЕТ	110	A57
V*433	♩$4\underline{33}^2$=абб;вгг.	БР(П)(Л)	локальні осередки	БЕТ, Литва	25	A57
V4$\bar{3}\underline{3}$	♩$4\bar{3}\underline{3}^2$=абв;где. / абб;рбб. / (абв;рвв/рсв).			Рос. пограниччя БЕТ, Вороніж		
V*443	♩$44\underline{3}^2$=абв;где. / (абв;рр'в) / (абв;рсв)	УБПР	макроареал	Полісся, схід БЕТ, Рос. пограниччя	450	A57
	♪553^2=абв;где. / (абв;абв) / (+ДОП)	УБ	макроареал	Зах. сегмент СБРМ	1200	A58
V*446	♩$44\underline{6}^2$=абв;где. / (абв;рр'в) / (абв;рсв)	УБР	макроареал	Полісся, схід БЕТ, Рос. пограниччя	250	A59
	♪$55\underline{7}^2$=абв;где. / (абв;абв), вар.: ♪Кт7;557=е;єжз.	УБПЛ(Р)	макроареал	Майже весь СБРМ з великими внутр. лакунами. у т. ч.	1245 13	A60
Одноцільні (суцільні) базові формули						
V6₆₋₁₀	♩6^2=АБ. (редукція форми ♩6^3)	УБ	–	точково в ареалі ♩6^3	45	A47
V6₇	♪7^2=АБ. (редукція ♪7^3 або лок. тип)	УБПЛ(Р)	–	точково в західному сегменті	39	A49
Трирядкова строфа				Разом:	**4810**	35%
V6₆₋₁₀	♩6^3=ААБ. (+ редукції ♩6^2) вар. з Кт 4;66.=6;БВ.	УБ	макроареал	Схід і центр УЕТ+БЕТ у т. ч.	3035 80	A47
V6₆₋₁₀	♩$\underline{6}^{3(4)}$=ААБ. або АА;ББ (комбінації з $\underline{6}$, $\bar{\underline{6}}$ і $\bar{\underline{6}}$).	Р	регіон. ареал	Рос. пограниччя БЕТ, півд-рос.	102	
V6₇	♪7^3=ААБ. (♪7^4 – мікстова форма)	УП	макроареал	Сх. Польща+Правобер. Україна	1670	A49

8.18Д Класичні й некласичні (вільні) тиради

Код	Ритмомоделі: 1–2 основні, 3 – факультативні	Структурні частини (мелоблоки): наявність (+, –, ±), ритмічне наповнення				Етноси, ареали	Статистика
		[Зачин]	**Хід**	[вставка]	**Кінцівка**		
Група класичних тирад		**А**	**В**	**Е / εε**	**ГΔ**		
♩**Т6**	1 – V6$_{7–10}$ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩6 2 – V6$_{7–10}$ ♩ ♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥 ♩6 3 – V4$_{5-6}$ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩4	± ♩6	+ ♩6$^{2–n}$	± вар.1: ♩66 вар.2: ♩44	+ ♩66.	У: макроареал: центр+схід УЕТ	5020
♩**ТС6^4**	1 – V6$_{7–10}$ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩6 2 – V6$_{7–10}$ ♩ ♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥 ♩6	± ♩6	± ♩6^2	–	+ ♩(6):6:.	Б: регіон. ареал: півн. схід БЕТ	310
♪**Т7**	1 – V6$_7$ ♪ ♩ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪6$_7$ 2 – V6$_7$ ♪ ♩ ♪ ♩ ♩. ♩. ♪6$_7$ 3 – V4$_5$ ♪ ♩ ♪ ♩ ♪4	± ♪6$_7$	+ ♪6$_7^{2–n}$	± вар.1: ♪44 вар.2: ♪55	+ ♪6$_7$6$_7$.	У: макроареал: Зах. Полісся + Волинь + Сх. Поділля	3040
♩**Т53**	1 – V5$_{6–8}$ ♩ ♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥 ♩5 2 – V3$_{4–5}$ ♩ ♩ 𝅗𝅥 ♩3	–	+ ♩53$^{2–n}$	–	+ ♩53;53.	У: макроареал: центр смуга УЕТ	1840
♪**Т53**	1 – V5 ♪ ♩ ♪ ♩ ♩. ♪5 2 – V3 ♪ ♩ ♩. ♪3	–	+ ♪53$^{2–n}$	–	+ ♩53;53.	У: лок. осередки у півд. частині ареалу ♩Т53	120
Група вільних тирад							
♩**Т4**	1 – V4$_{5–6}$ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩4 2а – V3$_4$ ♩ ♩ 𝅗𝅥 ♩3 2б – V3$_4$ 𝅗𝅥 ♩ ♩ ♩3 3а – V6$_{7–10}$ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩6 3б – V6$_{7–10}$ ♩ ♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥 ♩6	± вар.1: ♩3(3) вар.2: ♩33	+ ♩4^n	± ♩66...	+ вар.1: ♩3(3) вар.2: ♩66.	У: макроареал: центр УЕТ	317
ПБК♩4(6)	1 – V4$_{5–6}$ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩4	специфічна поліблокова композиція				УП: лок. осередки	30
♪**Т5;7**	1 – V5 ♪ ♪ ♪ ♪ ♩ ♪5 2 – V6$_7$ ♪ ♩ ♪ ♩ ♩. ♩. ♪6$_7$	–	+ ♪5^n;7^n	–	± ♪7	У: макроареал: правобережна Україна	68

8.19Д Схема класичної весільної тиради (на прикладі композицій з 6-дольною основою)

компоненти форми:	БАЗОВА МЕЛОКОНСТРУКЦІЯ			
	ЗАЧИН/ЗАСПІВ	**ХІД**		**КІНЦІВКА**-РЕСПОНСІЯ: питання + відповідь
		ОСНОВНА ЧАСТИНА	КОНТРАСТНІ ВСТАВКИ	
текст	**А**	**А Б В…**	(Г Д…) або (гд…)	**…Г Д**
ритмомодель	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ‖ щаблі: **(2 - 2$_1$)**	‖: ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ :‖	‖: ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ :‖ або ‖: ♩ ♩ ♩ ♩ :‖	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ‖ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ . [♩] ‖
мелоблоки	**А** ↘→	**В В В… (↘↘↘...)**	Е Е… або εε…	**Г Δ (↗↘)**

Темною заливкою та напівжирним шрифтом позначені сталі елементи композиції. Літерні коди цих частин є усталеними, використовуються при будь-яких варіантах форми.
Зачинний мелорядок кадансує на 2-му щаблі звукоряду, незалежно від виду ладової організації твору (за малими винятками)
Кінцівку творять два мелорядки, інтонаційно оформлені у хвилю респонсорного типу ↗↘.

Комірки без заливки – факультативні елементи (вставки, доповнення) або ж такі, що часто підлягають редукці (зачин).
Повну мелоформу з вставками і повторами позначаю: ‹А;:В$^{2-n}$:;εε;ГΔ;ГΔ›. тощо. При редукції зачину мелоформу позначаю як ‹:В$^{2-n}$:;ГΔ›.

МОЖЛИВІ ДОПОВНЕННЯ
ПОВТОР КІНЦІВКИ (1–3-кратний) З НОВИМ ТЕКСТОМ: ЕЄ. ЖЗ. ИІ
♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ‖ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ . [♩](:‖)
Г Δ (:‖)

ДОДАТКОВА ПОБУДОВА
… + (В);ВГ
+ (♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ‖) ‖: ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ :‖
… + (А):В:ГΔ

8.33Д Різновиди строфічних композицій із 7-складовою основою

різновиди композиції	тип ареалу, етноси	статистика		локуси
‹♪7^3=V^{s}ААБ›	макрорегіонал., поліетн. УП(БЛ)	1788	94,6%	Галицько-польське порубіжжя, Західна Волинь, Поділля
‹♪7^2=V^{s}АБ›	регіональний, моноетн. У(Р)	39	2%	УЕТ: маргінес. РЕТ: Балаклія, Короча, Н. Оскол
‹♪7^4=V^{s}А;А:Б:= М^{t}А;В:Г:›	регіональний, поліетн. УП	62	3,3%	Надсяння
‹♪7^4=V^{s}А;АББ=М^{t}А;ВГΔ›	регіональний, моноетн. У			Закарпаття
рухливі 3–4-рядк. комп-ї	точково	одиничні		
Усього (у т.ч. нетипові)		**1890**	100%	Південно-західний сегмент СБРМ

8.34Д Деякі особливості варіювання ритму ямбічних 6–7-складників

(видозміни, описані тут як окремі позиції, у виконавських версіях можуть зустрітися в одному зразку)

Вивчений фонд мелодій:		1280	100%	Ареали
зразки сталого ритму ♪7 N	♪♪♪ ♪♩ ♪♩	≈750	≈57%	Явище (а) *строгого* відтворення ритмомоделі (Полісся, Побужжя, Поділля, Дніпро), (б) *відносно строгого* та (в) *рубатного прочитання* у різних регіонах виявлене як проблема, наразі не картографоване
зразки відносно сталого ритму (відхилення спорадичні)				
рубатне трактування ритму (часткові дані)		220	17%	Картографовано частково лише явні прояви рубатності, зосереджені у польсько-галицькому порубіжжі (карта **D-VII-5**)
зразки зі сталим первинним ритмом ♪6	♪ ♩ ♪♩ ♪♩	29	2%	УЕТ: Холм; Рокитне (Рвн): 3 села; Бершадь. БЕТ: Лепель, Ушачі, Горки. РЕТ: Короча, Н. Оскол, Балаклія, Харків
зразки з чергуванням ♪6₇	♪♭ ♩♭ ♭ ♪♩ ♪♩	37	3%	БЕТ: Лепель, Ушачі УЕТ: ***Надбужжя***: Сокаль, Володимир-Вол., Любомль, Влодава, Холм. ***Галичина***: Перемишляни, Пустомити, Зборів, Тернопіль, Перемишль, Бещадський повіт. Індивід. прояви: Новоград-Вол., Кам'янка (Чрк)
прийом наддроблення ♪7, зрідка вживається як постійний прийом V{44₅,₆}	♪♪♪♪ ♪¦♪(♪♪)♩ ♪♩ ♪♪♪♪ ♪¦ …	120	9%	а) УЕТ+ПЕТ: польсько-галицьке порубіжжя (Вісла+Сян, Зах. Буг (верх. течія), верхній Дністер): часте вживання прийому, субзона його стабілізації (Люблін, Янув-Любел., Кросно, Бещади, ін.) б) УЕТ: точково у східноподільській та наддніпрянській зонах
прийом додавання ♪7±	♪+♪ ♩ ♪♩ ♪♩	230	18%	УЕТ+ПЕТ: польсько-галицьке порубіжжя (карта **D-VII-5**)
варіанти ритмічного виокремлення кадансу першого мелорядка (явище не картографоване)	а) ♪♪♪ ♪♩ ♩. ♩. б) ♪♪♪♪ ♩ ♩ ♩ в) ♪♪♪♪ ♩ ♩ ♩ г) різні версії	–	–	Виявлені варіанти ритмічного оформлення кадансів першого рядка як (а) виразно контрастного тримірного (Зах. Буг та прилеглі зони, ін.), (б) виразно контрастного двомірного (Полісся, Поділля, ін.), (в) відносно контрастного (більшість зразків, особливо в рубатних зонах) та (г) малоконтрастного або ідентичного середньому рядку.
мікшування ♪7 і ♩6	див. (Попович, 2013)	18(27)		Показані на карті **D-VII-2**

8.61Д Весільні строфи моделі V557: різновиди ритмічних прочитань та компонування

вид модифікації	домінантна регіональна схема	силабіка	ареал поширення
M1	6 ♪♩ ♪♩ | 6 ♪♩ ♪♩ | 12 ♪♩ ♪♩ ♩. ♩. 7v ♪♩ ♪♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥*	446	Берестейщина, Верхнє Подніпров'я
M1=M2(ч)	♪♩ ♪♩ | ♪♩ ♪♩ | ♪♩ ♪♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥	$4_5 4_5 6_7$	1. Берестейщина 2. Верх. Подніпров'я, Сіверщина
M2=M1(ч)	♪ ♪♪ ♪♩ | ♪ ♪♪ ♪♩ | ♪ ♪♪ ♪♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥	$5_4 5_4 7_6$	Білорусь, Прип'ятське Полісся
M2	♪♪♪♪♩ | ♪♪♪♪♩ | ♪♪♪♪♩ ♩. ♩. 7v ♪♪♪♪♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥*	557	Центральна Білорусь, Підляшшя, Зах. Полісся, Волинь, Прикарпаття, Поділля
поширені видозміни:	♪♪♪♪𝅗𝅥 | ♪♪♪♪𝅗𝅥 | 7п ♪♪♪♪♩ ♩ ♩		
локально характерні видозміни:	7і ♪♪♪♪♩ ♩ 𝅗𝅥		Поділля
	♪♪♪♩ ♪ | ♪♪♪♩ ♪ | ♪♪♪♪♪ ♩ 𝅗𝅥		Передкарпаття та ін.
	♪♪♪♪♩ | ♪♪♪♪♪♪ | … V567 – Литва		Німан, Західна Двіна, Розточчя (Польща)
M1-од	♪♪ (♩ ♪) ♪♩ | ♪♪ (♩ ♪) ♪♩ | ♪♪ (♩ ♪) ♪♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥	$5_{(6)} 5_{(6)} 7_{(8)}$	спорадично у південно-західній та східній зонах
M2-одс= =M1нд	♪♪♪♪♪♩ | ♪♪♪♪♪♩ | ♪♪♪♪¦♪ ♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥 ♪♪♪¦♪♪♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥	$6_5 6_5 8_{7,9}$	Середня Наддніпрянщина, Уманщина; Лівобережжя нижче Десни; басейн верх. Вісли
$M2^R$	індивідуальні рубатні малюнки з відносними пропорціями довгих і коротких силабохрон, повільні темпи, темпові контрасти частин	557	1. Посулля, 2. Кіровоградщина 3. Надсяння
M1+	♪♪♩ ♪♩ | ♪♪♩ ♪♩ | ♪♪♩ ♪♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥	557_8	Галичина, межиріччя Вісли і Вепру, Понемання, Подвіння (нижче Полоцька)
M2+	♪♪♪♪♪♩ | ♪♪♪♪♪♩ | ♪♪♪♪♪♩ 𝅗𝅥 𝅗𝅥	668	
$M1^{+R}$	індивідуальні малюнки	$5_{4,6} 5_{4,6} 7_{6,8}$	Надсяння (Жешовскє)

8.62Д Весільні строфи моделі V55: різновиди ритмічних прочитань та компонування

код	тип ритмомалюнка	особливості	кількість зразків, регіони фіксацій
ареалоутворюючі різновиди			
А – спондеїчна група			510 од.
♩55²	♩ ♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥	модель (домінує) + орнам. дроблення	Зах. Двіна, Верх. Дніпро
	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥	активне дроблення V5–8	Полісся (Прип'ять, Десна)
♫55²	♫ ♫ ♫ ♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥	сталий вторинний ритм V{44₅}	Погориння, Зах. Буг, Вепр
♫55¹	♫ ♫ ♫ ♩ ♩ ♩ 𝅗𝅥	вторинний ритм в однорядковій формі	Вісла, нижня Нарва
Зразки з рефреном V^S^аб;**рб**		Р: *Ой рано-рано*	Брн: Стародуб, Погар, західні р-ни Калузьк. обл.
видозміни композиції	♩55;|:55:|=аб;|:вг:|.	прийом ДОП	Лівобережжя Дніпра: Трубіж, Супій і Удай
	♩55²;55;5=аб;вг…	тиражування	
	♩555¹=5|:5:|=а|:б:|.	V^S^абб	
	V55;5₆5› локальна група «плєс»		Прикарпаття, Дністер
Б – хореїчна група			520 од.
♪5̇5̇²	♪ ♪ ♪ ♩ ♪	модель	Зах. Білорусь, Литва
Зразки з рефреном V^S^аб;**рб**	Р: *Ой рано-рано*		Верхнєдвінськ, Глибоке, Постави, Докшиці, Новогрудок, Островець, Ошмяни, Сморгонь, Моньки
	Р: *Ой ладо-ладо*		Краснистав
	Р: *Ой милий Боже*		Бещади
𝅘𝅥𝅯5̇5̇²	𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯 ♪ ♪ ♩ ♪	дроблення спорадичне	Дрогичин, Іваново, Пінськ, Столін, Любешів, Маневичі, Більськ, Гайнівка, Краснистав, Дятлово, Кореличі, Новогрудок, Вілейка, Клецьк, Копиль, Мар'їна Горка, Несвиж, Слуцьк, Солігорськ, Узда, Червень, Любань
	𝅘𝅥𝅯 𝅘𝅥𝅯 𝅘𝅥𝅯 ♩ ♪	дроблення активне	
	𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯 𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯 ♩ ♪	вторинні форми V7-8₄₄ (Солігорськ, Лунінець)	
♪5̇5̇² ДОП=А;:Б:.			БРС: Кам'янець, Литва
форма з катеном:55 .Кт2;55=аб. ½б;вг.			5 од.: Солігорськ : 2 села
	♪+♪ ♪ ♪ ♩ ♪	додавання	Мости, Мар'їна Горка, Ленчна
♪5̇5̇5̇¹=5|:5:|=а|:б:|.		V^S^абб	21 од.: верх. Німан, Вілія
♩/♪55²	мікстові сполучення ритмів		10 од.
В – локальні різновиди та міксти			93 од.
♩55²	♩ ♩ 𝅗𝅥 ♩ ♩	12 од.	межа БЕТ і РЕТ
♪55²	♪ ♩ ♪ ♩ ♩.	27 од.	межа УЕТ і ПЕТ, Литва
	𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯 ♩ ♪ ♩ ♩.	3 од.	
	𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯 ♪ ♪ ♪ ♩ ♩.	7 од.	українське Лівобережжя
♪⁺55²	♪ ♪ ♩ ♪ ♩.	8 од.	Понімання

8.66Д Весільна типологічна сім'я моделі V34. Основні ритмокомпозиційні різновиди

ритмічний різновид	ритмоформула	особливості	композиції	стат.	ареал
спондеїчний ♩34²	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ (♩ ♩) ♩ ♩ :‖ варіант закінчення строфи апокопою: … ♩ (♩ ♩) ♩. [♪] ‖	– пересувна цезура (майже всі зразки, за винятком Підляшшя) – довільне дроблення початкових позицій силабогруп в зоні Стовбці–Солігорськ–Столін – версії з апокопою та без неї – семантичні версії АА.=аб;аб. та АБ.=аб;вг.	♩34², зрідка ♩34¹ (Балаклія, Шебекіно), зрідка ♩34³, одинично ♩34⁴	327	верхня Прип'ять, нижнє Погориння, Холмщина, Підляшшя, Поозер'я, центр. Білорусь, російські райони (точково)
ямбічний ♪34²	♪ ♩ ♩(•) ♪ ♩ ♪ ♩ :‖ та варіант закінчення строфи апокопою	– пересувна цезура – версії з апокопою та без неї – семантичні версії АА.=аб;аб. та АБ.=аб;вг.	♪34²	73	Берестейщина, Верхнє Понімання, р. Вілія
мікстовий ♩/♪34²	♪ ♪ ♩ ♪ ♩ ♪ ♩ :‖		♩/♪34²	25	Поозер'я, Понімання, Ясельда
мікстовий 4-рядковий, приклад	♫ ♩ ♫ ♫ ♫ ♩ ♫ ♫ Вы ка-со- я сва-тавый через сыр бор е-ны-пи ♪♪ ♩ ♪ ♩ ♪ ♩ ♪♪ ♩ ♪ ♩ ♪ ♩ Вы ка-со- я сва-тавый через сыр бор е-ны-пи	див. (Белогурова, 2013)	34⁴=♩34²;♪34²	193	північно-східне пограниччя БЕТ і суміжні російські райони
тонічний ♩34²	різні ритмічні версії в тонічній системі	див. (Лапин, Васильева, 1989)	♩34², лок. ♩34⁴	58	російські райони
специфічні форми	різні нетипові, локальні ритмічні версії	див. (Ефименкова, 2001)		23	локально

9.1Д Базові макрогрупи зимових мелодій за ритмічними основами

рівень 1 (робочий)		рівень 2 (базовий)			силаборитмічна форма		етноси	статистика	
базові макрогрупи		характеристика базових макрогруп							
номер БМ	ключова ознака номери підгруп =БТГ/ТС /ТМС	базовий індекс БТГ/ ТС/ ТМС	назви підгруп=базових типологічних груп (БТГ), їх статус (група / сім'я / макросім'я= (ТГ/ТС/ТМС) та загальна характеристика ТМС – розгалужена система гіпотетично споріднених форм, значної статистики ТС – група споріднених форм (середня статистика, спільний ареал) ТГ – велика група формально подібних композицій (середня статистика) БТГ(зв) – зведена група форм малої статистики, за подібністю першоелементів		базові ритмічні фігури та їх алгоритмічні варіанти (в дужках)	фігури для комбінування	У – українці Б – білоруси П – поляки Р – росіяни Л – литовці Лш - латиші М – молдовани	кількість одиниць, округлено до 5	%
БМ1	**3-дольні ритми**	**макрогрупа тридольних 4-складників**							
		1а	Зм01	БТГ висхідних іоніків = типологічна макросім'я (ТМС) висхідних іоніків	1122	–	У	1110	13
		1б	Зм02	БТГ хоріямбів = типологічна група (ТГ) хоріямбів	2112(=11112)	–	У	350	4,2
БМ2	**4-дольні ритми**	**макрогрупа чотиридольних 4-складників** та їх комбінацій з іншими 4- або 6-дольними фігурами							
		2а	Зм03	БТГ «чистих» 4-дольників = типологічна сім'я (ТС) «чистих» 4-дольників	2222(=1111,1111)	–	У, (П)	1150	14
		2б	Зм04	БТГ комбінацій 4-дольників з 3-складниками = типологічна макросім'я (ТМС) ‹♩443›	2222|2222+	+224 (‹422›)	У, (П), (Б)	500	5,6
		2в	Зм05	БТГ комбінацій 4-дольників з 3-складниками = ТГ група форм різних типів (крім ‹♩443›)	2222(=111122)+	+224	У, П, Б, Р	230	2,9
		2г	Зм06	БТГ комбінацій 4-дольників з 3-складниками різних видів = ТГ білорус. та сусід. традицій	2222(=111122)+	+422, +224	Б, Р, Лш	75	0,9
		2д	Зм07	БТГ комбінацій 4-дольників з 6-дольними та іншими фігурами (рос. *Виноградьє*)	2222(=111122)+	+2244,22224	Р, (У)	25	0,3
		2е	Зм08	БТГ комбінацій 4-дольників з 6-дольними 4-складниками = типол. сім'я (ТС) з Р ‹♩4›	2222(=111122)|2222(=111122)+	+4224	У	590	6,9
БМ3	**5-складники «колядкового типу»**	**макрогрупа 5-складників «колядкового типу» без рефренів**							
		3а	Зм09а	БТГ(зв) 5-складників «колядкового типу» без рефренів у творах загальної функції	11112	–	У	140	1,3
		3б	Зм09б	БТГ 5-складників «колядкового типу» без рефренів в обрядовому дійстві *«Коза»* (ТС)	11112 (= 111111)	–	У, Б	390	4,6
БМ4		**макрогрупа 5-складників «колядкового типу» у поєднанні з 4-складовими рефренами та їх похідні**							
		4	Зм10	БТГ 10-складового вірша (V55) з рефренами = типологічна макросім'я (ТМС) ‹V55,р4›	11112|11112+	+Р1122, +2112, +1212, +1222, ін.	У, Б, Р	2250	25,5
БМ5		**макрогрупа 5-складників тримірних типів у поєднанні з 3-складовими групами / рефренами**							
		5	Зм11	БТГ 13-складового вірша (V553) = типологічна макросім'я (ТМС) ‹55,р3›	11121(=11112)|11112+	+ Р123, ін.	У, П, Б, (Л)	990	11,2
БМ6	**4/5-складники інших типів**	**макрогрупа 4/5-складників різних типів (крім «колядкового»)** та їх поєднань з 3-складниками							
		6а	Зм12	БТГ 5-складників «вальсоподібного» типу = ТГ 5-складників «вальсоподібного» типу	11121	–	У	80	1
		6б	Зм13	БТГ(зв) нечисленних форм з 4/5-складників ямбічного / хореїчного типів, у т.ч. V53, V43	1212, 2121, 11121, 21212, 12123	+11112, +123	У, Б	45	0,5
		6в	Зм14	БТГ 5-складників типу ‹стріла› = ТГ ‹стріла› (білоруська традиція: локальні осередки)	11211|11211	+112	Б	90	1
БМ7	**антиспаст**	**макрогрупа на базі антиспаста з чергуванням 4 і 5-складників**							
		7	Зм15	БТГ на базі антиспаста = типологічна сім'я (ТС) *«Меланка-Прб»* (обрядове дійство)	1221(=11121) |1221(=11121)	–	У, М	420	4,4
БМ8	**6-складники**	**макрогрупа 6-складників – двомірних і тримірних**							
		8а	Зм16	БТГ з тримірними (ямбічними) 6-складниками в основі = ТС *«Щ-Меланка-Лб»*	121212, 121111, 121112, (222222)	–	У	190	2,1
		8б	Зм17	БТГ(зв) нечисленних форм з двомірним (6-дольним) 6-складником в основі	222222	–	У, Б, (Л)	50	0,5
БМ9	**7-складники**	**макрогрупа тримірних (ямбічних) 7-складників**							
		9а	Зм18	БТГ форм з тримірним (ямбічним) 7-складником в основі = типологічна сім'я (ТС) в театралізованому обрядовому дійстві *«Цярэшка»* (білоруська традиція)	111 12 12	–	Б	100	1,1
		9б	Зм19	БТГ(зв) нечисленних форм з тримірним (ямбічним) 7-складником в основі	111 12 12	–	(У), (П)	15	0,1
БМ10	**переритмізація**	**макрогрупа форм з принципом переритмізації семантично тотожних силабогруп (ПСТС)**							
		10	Зм20	БТГ(зв) ПСТС – міжжанрова типологічна група форм (зима, весілля, родини), що використовує принцип переритмізації (ПСТС), співставляючи 6- і 4-дольні групи	М22224=1111,1124 → М2222=1111,1111	–	У, П, Б	70	0,8
						РАЗОМ:	У,Б,П,(Л),(Р)	**8860**	**100**

9.2Д Типи пісенних композицій зимового циклу

(Коди ритмічних макрогруп передано базовими двозначними числами, без поділів макросімей Зм01, Зм03, Зм04, Зм05, Зм10, Зм11 на підгрупи. У дужки взято рідкісні форми)

РИТМІКА: індекси базових типологічних груп (БТГ)	ключові силабічні характеристики БТГ	базові ритми, їх алгоритмічні варіанти та елементи для комбінування	ТИПИ КОМПОЗИЦІЙ*: основні види компонування	① примітиви: 1-елементні: як самостійні твори	① 1-елементні: як оформлення рефренів, у ПБК: одноразовий початковий / прикінцевий (РП/РК)	① 1-елементні: як оформлення рефренів, у ПБК: введений у структуру строфи або у ПБК	① 2-елементні	② композиції з рефренами: модель ‹вірш+рефрен›=АР: 1-елементний Р після 1-рядкового вірша	② строфа 2-рядк. симетрична: 2-елементний Р у 2-рядковій строфі	② строфа 2-рядк. симетрична: 2-рядкова мелострофа з асиметрією вірша і рефрену	② несиметричні композиції: з нарощенням частин: нарощення рефренного рядка (нрр)	② несиметричні композиції: з нарощенням частин: нарощення обох частин	② несиметричні композиції: з нарощенням частин: нарощення змістового рядка (нзр)	② несиметричні композиції: з редукцією рефрену	② двократне використання рефрену: строфа 2-рядкова симетрична Ар;Бр	② двократне використання рефрену: обрамлений вірш (і перекомпоновка)	принцип тиражування: вкраплення в різні форми	③ композиції без рефренів: 1-рядкова	③ строфа: 2-рядкова: повна	③ строфа: 2-рядкова: нарощена / редукована	③ 3-рядкова ААБ	③ пара періодичностей: строга періодизація	③ пара періодичностей: довільна періодизація	③ поліблокові (ПБК): сталі 3-блокові ‹ЗХК›=Зачин;Хід;Кінцівка (=ВКФ)	③ поліблокові (ПБК): рухливі / ситуативні 2-блокові композиції	③ поліблокові (ПБК): тиradні композиції (незакріплених видів)	③ строфа з переритмізацією семантично тотожних силабогруп (ПСТС)
			семантичні та відповідні мелотематичні форми (коли вони визначають тип композиції)	10 аб... α^n	11а рсту αααα= α^4	11б аб;рсту αβ,γγγγ та ін.	12 аб αβ. 13 ра αβ.	20 аб,р= αβ,γ	210,211 аб;рб αβ;γβ 221 аб;рс αβ;γδ. та ін. 222 аб;рр	31 аб,р;сту αβγ;δεζ. αβγ;βγδ. та ін.	23 аб;рст αβ;γβγ.	24 аб;рсту αβ;::γδ: 23+ аб;рсту αβ;::γδ: та інші МТ	25 аб;рстуф. αβ;γδγδε. 32 аб,р;стуф αβγ;δδεζ. 31/32+27 аб;вг.+ р;сту. або р;стуф(х).	20+26 аб,аб;р. αβ,γβ.δ 20+27(=623-) аб,вг; р(д) 22+27 аб,вг;рс αβ;γδ;γδ. 24+27 аб;вг.+рс;ту. αβ;γδ.+αβ;γδ.	301–303 аб,[р];сту аб,р;ст[у] аб,р;с[ту] 221- аб;р[с] 222- аб;р[р]	41 аб,р;аб,р 42 аб,р;аб,с 43 аб,р;вг,р 44 аб,р;бв,р 45 аб,р;вг,с; редукція: 40 аб,р;аб[р]; 50(=51-) [р];аб;р	51 р;аб;р α;_;β 52(=222) аб;рр _;βα		60 абв αβγ 60+27 аб;вгд αβ,γβ,δ 61 абб αββ	621 А;Б. 622 аб;вг. 623 абв; где.	623+ абв; гдеє 623- абв.		711 аб;вг αα;ββ 712 АБ;ВГ АА;ВВ	72 аб;вг α^{2-5}; β^{2-5}				
			ІНДЕКСИ КОМП-Й:	10	11		12 13	20	21, 22	31	23	23+, 24	25, 32	26, 27	30	41-45, 40	51, 52, 50	т	60-61	622/23	623±	63	71	72	81	82 83	90
Зм01	4	‹1122›		01.10	01.11-РП	01.11	01.12	–	01.221	–	–	01.24	–	01.22+27 / 24+27	–	–	–	–	–	01.622	–	–	–	–	–	01+03.82	–
Зм02	4_5	‹2112›, вар.: ‹11112›		02.10	02.11-РП	02.11	02.12	–	–	–	–	02.24	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	(02.71)	–	–	–	–
Зм03	4, 44	‹2222›=‹1111,112›, ‹2222,2222›		03.10	–	03.11	03.12 03.13	–	03.221	–	–	03.24	–	03.24+27	–	–	–	–	–	03.622	–	–	–	–	–	01+03.82 03.82/83	–
Зм04	44 +3	‹2222,2222›+Р‹224› (‹422›)		–	–	–	–	04.20	–	04.31	–	–	04.32(+27)	–	04.30	04.42	–	04.31 04.42	04.60	04.623	04.623±	–	–	–	–	–	04.42
Зм05	44 +3	‹2222,2222›+(Р)‹224›(‹2222›)		–	–	–	–	–	05.210 05.221	–	–	(05.24)	–	–	–	(05.42)	05.51	05.51	–	05.623	–	–	–	–	05.81	05.82/83	–
Зм06	44, 4+3	‹2222,2222›+(Р)‹422›/‹224›		–	–	–	06.13	–	06.221(2)	–	–	–	–	–	06.221-	–	–	–	06.60	06.623	–	–	–	–	–	–	–
Зм07	44+35	‹2222,2222›+Р‹224(4),22224›		–	–	–	–	–	07.221	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Зм08	44,44	‹2222,2222›+Р‹4224›		–	–	–	–	–	08.222	–	–	08.24	–	–	08.221(2)-	–	08.51 / 52 / 50	08.51	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Зм09	5, 55	‹11112_{11}›, ‹11112,11112›		09.10	–	09.11	09.12	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	(09.61)	09.622	–	–	09.71	09.72	–	09.82	–
Зм10	554	‹11112,11112;Р1122=1212= =2112=1222› та ін.		–	–	–	–	10.20	10.210 10.221	10.31	10.23	10.23+ 10.24	10.25	10.20+26 10.22+27 / 24+27	–	10.41–10.45 10.40	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Зм11	553	‹11112(вар.11121),11112,123›		–	–	–	–	11.20	–	11.31	–	–	11.32	11.32+27 / 31+27	11.30	11.41 / 11.42	–	11.32	11.60+27	11.623	11.623+	–	–	–	–	–	–
Зм12	55	‹11121,11121›		12.10	–	–	12.12	–	12.210 12.221	–	–	12.24	–	–	–	–	–	–	–	12.622	–	–	–	–	–	–	–
Зм13	4, 5, 3	‹1212›, ‹2121›, ‹21212›, ‹12123› +‹123›		13.10	–	13.11	13.12	–	13.210 13.221	–	–	13.24	–	–	–	–	–	–	13.61	13.622	–	–	–	–	–	–	–
Зм14	55, 553	‹11211,11211›+Р‹112›		–	–	–	–	14.20(+)	14.210(+)	–	–	–	–	(14.24(+27))	–	–	–	–	14.61	–	–	–	–	–	–	–	–
Зм15	$4_5 4_5$	‹1221,1221›, вар.: ‹11121›		–	–	–	–	–	15.210	–	–	(15.24(+27)	–	–	–	–	–	–	–	15.62	–	–	–	–	–	–	–
Зм16	6	‹121212›, ‹121111›, ‹121112›		16.10	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Зм17	6	‹222222›		–	–	(17.11)	–	–	17.221	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	17.621	–	17.63	–	–	–	–	–
Зм18	7	‹111 12 12›=‹111 111 12›		18.10	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–		18.71	–	–	–	–
Зм19	7	‹111 12 12›		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	19.621	–	19.63	19.71	–	–	–	–
Зм20	5	M22224=1111,1124 →M2222=1111,1111		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	20.90
ПРИБЛИЗНА СТАТИСТИКА КОМПОЗИЦІЙ				1600			415	1800	540	920	1580					240	165	50	40	1140		10	150		95	70	68

9.5Д Індексований реєстр зимових мелоформ українців і білорусів

поділ базових типологічних груп (БТГ) на ТГ/ТС: стильовий шар	групи / сім'ї (ТГ/ТС) і функційні підгрупи	характеристика (назва) ТГ/ТС і підгруп	вид компонування, характерні мелотипи (МТ), *сюжетні маркери* або *формульні рефрени* (скорочені за першими літерами типових слів)	схеми ритмічних композицій (моделі) та їх основних різновидів* = мелотематичні схеми (грецька абетка)	**реєстраційні індекси мелотипологічних груп: ‹основний код›, v – різновиди,** (рідкісні версії), а / б - варіанти	статистика записів v БТГ, у ТГ (сума) та підгрупах**	вид ареалу ***	етноси: Українці Білоруси Поляки Литовці Росіяни	**номери карт в Атласі** й типи значків

Примітки: * Двокрапки з двох боків групи цифр означають повтор цієї групи (репризу)
** Статистичні цифри в дужках не враховуються
*** МА – макроареал, РА / ЛА – регіональний / локальний масштаб ареалу, ОЛ / тл – острівна / точкова локалізація

1 – базова макрогрупа тридольних 4-складників

Зм01 Базова типологічна група = типологічна макросім'я висхідних іоніків | ≈1060 + 50 мікстів | У (Б, П) | A7, D-I-1, 2

традиційні твори давньої сільської традиції (ДСТ)		**ТС ‹Примітиви на базі висхідного іоніка ♩ 4›**				**≈135:**	**У**		
	Зм01-1_Д-Дт (дитячі, дорослі)	Одно-двоелементні форми (чисті та мікстові)	одноелементний ‹♩ 4ⁿ›	‹:1122:ⁿ› = ‹αⁿ›	‹Зм01-1.10›	66	ОЛ, тл	У	
			одноелементний ‹♩ 4ⁿ› як частина строфи: початковий або кінцевий рефрен (РП / РК)		‹Зм01-1.11=РП/РК›	8 + мікстів		У	
			поліблокова композиція (ПБК) ‹♩ 4ⁿ› → ‹♩ 4ⁿ›	‹:1122:ⁿ› → ‹:2222:ⁿ›	82:‹Зм01-1.10(11)›→‹Зм03-1.10-1(3)›	28	ЛА	У	
			двоелементний ‹♩ 44ⁿ›	‹:1122,1122:ⁿ› = ‹αβⁿ›	‹Зм01-1.12›	31	тл	У	
	Зм01-2_Д	**ТС ‹Строфи на базі висхідного іоніка ♩ 4›**				**≈820:**	**У**		
		строфа-примітив: поспівкова меліка у формальній структурі строфи (за поетичним текстом)				**86:**	**У**		
		Лівобережні різновиди з нарощеним Р	‹♩ 4²⁽⁴⁾;Р4⁴›=‹аб;(+вг);рсту› *Щвдвдлнвв / ...нзд*	‹:1122:²⁽⁴⁾;Р:1122:⁴› = ‹αα;Рαααα› (Лб-Остер, ін.)	‹Зм01-2.24(+27)›v1;МТ01-11(12)›	28	ЛА	У	
			із нарощеним Р-примітивом, наддробленнями	‹1122,1122;Р:1122:⁴› = ‹αβ;γγγγ› (Лб-Трубіж, ін.)	‹Зм01-2.24(+27)›v2;Р=МТ11; [нд]	29	ЛА	У	
	Зм01-3_Д-ЯД	інші	‹♩ 4²;Р4²⁽⁴⁾›=‹аб;рс(+ту)› (перехідна форма)	‹:1122:²;Р:1122:²⁽⁴⁾› = ‹αα;Рαα›, інші несистемні форми	‹Зм01-2(дф):221/24/622=МТ11/12›	29	тл	У	
	Зм01-4_Д	строфи симетричні: Зм01-3.221/622	‹♩ 44²› б/Р ‹аб;вг›	‹1122,1122;1122,1122› = ‹αβ;γδ›	‹Зм01-3.622›	**490:** 305	**РА**	У	
			те саме з видозмінами ритма:	наддроблення ½½ ½½ 22	‹Зм01-3.622›[нд]	(у т.ч.: 12)	тл	У	
				абревіація 1122 → 1121	‹Зм01-3.622›[4і-бр]	(у т.ч.: 9)	тл	У	
			‹♩ 44²› з Р: ‹♩ 44;Р44›=‹аб;рс› *Щвдв*, інші	‹1122,1122;Р1122,1122› = ‹αβ;γδ›	‹Зм01-3.221›	185	**РА**	У	
		Зм01-4.221/622	‹♩ 44²›: трансформації ритму, група спец. МТ: б/Р	‹1122,1122;(Р)1122,1122› = ‹αβ;γδ› з взаємозамінами ритмофігур 1122=11121=11122=11222=21122	‹Зм01-4.622›[трн]	**140:** 61	**РА**	У(Б)	
			те саме з Р ‹♩ 4₅4₅;Р4₅4₅›=‹аб;рс›		‹Зм01-4.221 (+27)›[трн]	70+4+5сп			
		мікст	мікст МТ *Меланки* ‹Зм15› і РТ ‹Зм01-4›	‹11121,11121;Р1122,1122› = ‹αβ;γδ› та ін. варіанти	‹Зм15.221›[трн] &‹Зм01-4.221/622›	(у т.ч.: 34)	ОЛ	У	–
		строфи з нарощеними Р {нрр} або змістовим рядком {нзр}	із нарощеним Р-примітивом ‹♩ 44;Р44²›=‹аб;рсту›	‹1122,1122;Р:1122:⁴› = ‹αβ;γγγγ›	‹Зм01-3.24›;Р-МТ11	**102:** 25	тл	У	
			із нарощеним віршем {нзр} ‹♩ 44²;Р44›=‹аб;вг;рс›	‹:1122,1122:;Р1122,1122› = ‹αβ;γδ;γδ›	‹Зм01-3.221+27›	33	тл	У	
			парна строфа {нзр}+{нрр} ‹♩ 44²;Р44²›=‹аб;вг;рсту›	‹:1122,1122:;; Р:1122,1122:› = ‹αβ;γδ;;αβ;γδ›	‹Зм01-3.24+27› (парна строфа)	44	тл	У	
твори з впливом кантів	Зм01-5_Д+КВ Зм01-6_Д+КВ	**ТС ‹Строфи-канти на базі висхідного іоніка ♩ 4›**				**53:**	**У (Лб)**		
		Лівобережні різновиди з нарощеним Р	‹♩ 44;Р44²›=‹аб;рсту› (руб. ритміка) *Щвдвдл…*	‹1122,1122;Р:1122,1122:› = ‹αβ;γδ²›, наддроблення	‹Зм01-5.24›_Д+КВ	25	**РА**	У-Лб	
			‹♩ 44;Р♩44²›=‹аб;рсту›, мікст з ♩4, руб., *Щвдвдл…*	‹1122,1122;Р:2222,2222:› =‹αβ;γδ;γδ›	‹Зм01-6.24›[мк:4д]_Д+КВ	28	**РА**	У-Лб	
ново-твори	Зм01-7_НН Зм01-8_НН Зм01-9_НН	**ТГ ‹Строфи-новотвори на базі висхідного іоніка ♩ 4 з нарощеним рефреном›**				**69:**	**У, П**		
		строфи з нарощеним Р (західні регіони УЕТ)	‹♩ 44;Р44²›=‹аб;рсту› МТ *Плужок*, *Щвдвдл…*	‹1122,1122;Р1122,1122,1122,1122›	‹Зм01-7.24›_НН	31	тл	У	
			‹♩ 44⁽²⁾;Р43⁽²⁾› = ‹аб(+вг);рс› МТ *Йордань*, *Рано*	‹1122,1122⁽²⁾;Р1122,114›	‹Зм01-8.221(+27)›_НН_(v1,2,3:нзр)	20	ОЛ, тл	У	
			інші строфи з нарощеним Р, ритмічними мікстами	‹1122,1122;Р1122,1122,1122,1122›, інші	‹Зм01-9.24›_НН_[мк]	18 (+10)	тл	У(П)	

стильо-вий шар	ТГ/ТС і функт. підгрупи	характеристика (назва) ТГ/ТС і підгруп	вид компонування, характерні мелотипи (МТ), *сюжетні маркери* або *формульні рефрени*	схеми ритмічних композицій (моделі) та їх основних різновидів, мелотематичні схеми	**реєстраційні індекси мелотипологічних груп**	статистика записів	ареали	етноси	карта і значки
Зм02	**Базова типологічна група хоріямбів**					**≈350**		**У**	**A8, D-I-3**
традиційні твори (ДСТ)	Зм02_Д-Дт (дитячі, дорослі)	**ТС ‹Примітиви на базі хоріямба ♩4›**				**≈350:**		**У (Лб)**	
		одноелементні примітиви	‹♩4ⁿ›, можливий початковий чи кінцевий Р	‹:2(11)112:ⁿ›=‹αⁿ›	‹Зм02.10(11)›	202	**РА**	У-Лб	
			‹♩4ⁿ› у ритмічних трансформаціях	абревіація ‹:2111:ⁿ›=‹αⁿ›	‹Зм02.10(11)›[4хя-бр]	20	ОЛ	У-лок	
		двоелементні примітиви	‹♩44ⁿ› спеціального МТ c-h-c-d;c-h-a-g	‹:2(11)112,2(11)112:ⁿ›=‹αβⁿ›	‹Зм02.12МТ›	109	**РА**	У-Лб	
			‹♩44ⁿ› інших мелотематичних видів	‹:2(11)112,2(11)112:ⁿ›=‹αβⁿ›	‹Зм02.12›	8	тл	У	
	Зм02_Мрг	**строфа на базі ♩4**	строфи з нарощ. Р ‹♩44;Р4444› *Щвдвдлнзд*	‹2112,2112(=1111,1111);Р2112,2112,2112,2112›	‹Зм02.24›_НІ(рос), (‹Зм02.71›)	12+2	тл	(У)Рос	

2 – базова макрогрупа диспондеїв та їх комбінацій з іншими 4-дольними або 6-дольними фігурами

Зм03	**Базова типологічна група диспондеїв**					**понад 1150**		**У, Б, (П)**	**A9, D-I-4**
традиційні твори (ДСТ)	Зм03-1_Д-Дт (дитячі)	**ТС ‹Дитячі примітиви на базі диспондея ♩4›**				**≈900** + ПБК:		**У, Б**	
		одноелементні примітиви	‹♩4ⁿ›: спів (з елементами мелодекламації)	‹:2222:ⁿ›=‹2(11) 2(11) 2(11) 2(11)› = ‹αⁿ›	‹Зм03-1.10-1›, ‹Зм03-1.11-1›	612+14	**МА**	УБ	
			‹♩4ⁿ = ♩22ⁿ›: мелодекламація на двох тонах	‹:22+22:ⁿ› на 2-х тонах (в інтервалі 2, м/б3, ч4)	‹Зм03-1.10-2›, ‹Зм03-1.11-2›	48+1	**РА**	У	
			‹♩4ⁿ›: скандування без вокалу	‹:2222:ⁿ›=‹2(11) 2(11) 2(11) 2(11)› без вокалу	‹Зм03-1.10-3›, ‹Зм03-1.11-3›	86+5	**РА**	У	
			‹♩44ⁿ›: тонічні вірші з порушенням цезури	‹:2222:ⁿ› у тонічній системі віршування	‹Зм03-1.10-1›[тнв]	20	тл	У	
		одноелементний примітив у складених композиціях	‹♩4ⁿ› з Р ‹♩р2(3)+4ⁿ› *Гоготуха=Кугутання*	‹:р2(3),4:ⁿ› = ‹αβⁿ› (нестійка, перехід на ‹4ⁿ›)	‹Зм03-1.13› (→ ‹Зм03-1.11›)	10	ОЛ	У	
			‹♩4ⁿ› у складі 2-блокової композиції ‹♩4ⁿ› → ‹♩4ⁿ›	‹:1122:ⁿ› → ‹:2222:ⁿ›	82:‹Зм03-1.11›←‹Зм01.11›	30	ЛА	У	
			‹♩4ⁿ› у складі 2-блокової композиції ‹♩4ⁿ› ↔ ‹♩4ⁿ›	‹:2222:ⁿ› ↔ ‹:2112:ⁿ› (або ‹:2112;2112:ⁿ›)	82:‹Зм03-1.10(12)›↔‹Зм02-1.10(12)›	28	ЛА	У	
			‹♩4ⁿ› у 2-блоковій композиції *Кози:* ‹55ⁿ› → ‹♩4ⁿ›	‹:11112:ⁿ› → ‹:2222:ⁿ› = ‹αⁿ› → ‹βⁿ›	‹Зм03-1.11›←‹Зм09.11(12) ›	10	тл	У	
новотвори		двоелементні	‹♩44ⁿ› та ‹♩44ⁿМТ› – група нової мелостилістики з впливом гармонічних функцій: ‹:2222,2222:ⁿ› = ‹αβⁿ›		‹Зм03-1.12›, ‹Зм03-1.12Н-МТ›	52 + 41	ОЛ	У	
традиційні твори (ДСТ)	Зм03-2_Д	**ТС ‹Строфи на базі диспондея ♩4›**				**≈250:**		**У, П, (Б)**	**A10, D-I-5**
		строфи симетричні з Р і б/Р	‹♩44²› б/Р ‹аб;вг›	‹:2222,2222:› = ‹αβ;γδ›	‹Зм03-2.622›	60	ЛА	УП	
			‹♩44²› б/Р, рідко з Р, з характерним МТ	‹:2222,2222:› =‹αβ;γδ› = МТ‹Зм01-3.23›	‹Зм03-2.622=МТ‹Зм01.22›	20+4	ЛА	У	
			‹♩44²› з Р ‹аб;рс› *Щвдв*	‹2222,2222;Р2222,2222› = ‹αβ;γδ›	‹Зм03-2.221› (+210)	72 (+3)	ОЛ	УП(Б)	
		строфи з нарощ. Р	‹♩44;Р4⁴› а-*Щвдвдлнвв* або б-*Щвдвдлнзд*	‹2222,2222;Р2222,2222;2222,2222›	‹Зм03-2.24›(va,б,в) (Зм03.24+27)	30	тл	У(Лб)	
	Зм03-3_Мрг	різні нечисленні типи	‹♩4› та ‹♩44› у складі несталих ПБК	‹2222› у різних композиціях, див. також Зм05-5.82	‹Зм03-3.82-83&‹Зм05.82-83›	34	тл	УП	
ново-твори	Зм03-4_Н	строфи з нарощ. Р нової мелостилістики	‹♩44;Р44...› *Чи є, чи нема* МТ	‹112112,112112;Р... (різні варіанти)›	‹Зм03-4.24,МТ-Н1›	39	тл	У	
			‹♩44;Р4⁴› *Зозуленька* МТ	‹2222,2222;Р3122,3122,3122,2222›	‹Зм03-5.24,МТ-Н2›	15	тл	У	

Базова типологічна група (БТГ) мішаних 4-дольних форм: комбінації диспондея з анапестом

Зм04 підгрупа А: макросім'я ‹♩443› ≈500 | У (БП) | А11, D-I-6

тради-ційні твори (ДСТ)	Зм04-1_Д-Я	1-рядкові композиції	‹♩443$^{1(n)}$› б/Р ‹абв›	‹2222,2222,224$^{(n)}$›	‹Зм04-1.60›, ‹Зм04-1.60+›{дмс}	11	тл	У	
			‹♩443$^{1(n)}$› б/Р ‹абв› *Теличка* (дитяча, нестійка форма)	‹2222,2222,224$^{(n)}$›, див. також Зм11, Зм05-5.82	‹Зм04-1.623-›_Д-Дт	7(+Зм11, Зм05)	тл	У	–
			‹♩443^{1}› з Р: ‹♩44р3^{1}›=‹аб,р›	‹2222,2222,р224›	‹Зм04-1.20›	10	тл	УБПЛ	
			з дублем силабогруп (ДМС): ‹♩44(р):3:^{1}›=‹аб,:р:›/‹аб:в:›	‹2222,2222,(р):224:› (ДМС)	‹Зм04-1.20+›_дмс (або Зм04-1.60+)	(5)	тл	(Б)(П)	–
		строфи симетричні	‹♩443^{2}› б/Р: ‹абв;где›, зрідка з редукціями силабогруп: ‹♩43;443› або з їх нарощуванням: ‹♩443;4443›; ДМС ‹♩443;:4:43›; ДОП	‹:2222,2222,224:›, ‹2222,224;2222,2222,224›, ‹2222,2222,224; :2222:2222,224›, інші варіанти	‹Зм04-1.623›, ‹Зм04-1.623-› ‹Зм04-1.623+›	48 5 10	ОЛ+тл	У(П)	
			строфи з Р: ‹♩44р3^{2}› = ‹аб,р;вг,р› або ‹аб,р;аб,р›	‹:2222,2222;р224:›, зрідка з тиражуванням, ПСТС	‹Зм04-1.41/42›	3+15	тл	У(БП)	
			‹♩443^{2}› б/Р і з Р: трансформовані ритми	заміна ‹2222› на ‹1122› або на ‹21111›, інші варіанти	‹Зм04-1.623›_[трн], ‹Зм04-1.42›_[трн]	7 9	тл		
		строфи з асиметричним Р	‹♩44р3;Р443› = ‹аб,р;сту›	‹2222,2222;р224;Р2222,2222,224›	‹Зм04-1.31›	76	ЛА+ОЛ	У(БП)	
			з редукцією силабогруп: ‹♩44;Р43443›, ‹♩44р3;Р43›, інші варіанти		‹Зм04-1.30›	10	тл		
			з нарощенням силабогруп: ‹♩44^{2},р3;Р443›, ‹♩444,р3;Р433›, ‹♩44,р3;Р4433› = абр;стуф, ін.		‹Зм04-1.32› (...32+27)	11	тл		
			‹♩44р3;Р433›=‹аб,р;сту›: *Радуйся*, 1 – традиц. меліка	‹2222,2222;р224;Р2222,224(=422),224›	‹Зм04-2.31›-*Радуйся*,v1	133	МА	У	у розр-ці
твори з впливом кантів (характерні мелодії)	Зм04-2_КА		2 – типовий кантовий МТ		‹Зм04-2.31›-*Радуйся*,v2_КА-МТ				
			версії з нарощеним Р: ‹абр;стуф› = ‹♩44р3;Р4433›, ‹♩44,р3;Р4343›, інші		‹Зм04-2.32›-*Радуйся*,v1/2				
	Зм04-3_КА		‹♩44р3;Р4433› = ‹абр;стуф›: *Рай розвивсь*, типовий МТ	‹2222,2222;р224;Р2222,2222,224,224›	‹Зм04-3.32›-*Рай*_КА	18	ОЛ	У	
	Зм04-4_КА		‹♩44р3;Р445› = ‹абр;абс›: *Алілуй*, типовий МТ	‹2222,2222;р224;2222,2222,р22224›	‹Зм04-4.31сп›_КА	7	тл	У	
	Зм04-5_КА	строфи симетр.	строфи б/Р ‹♩443^{2}›=‹абв;где› *Ордань*, типовий МТ	‹:2222,2222;224:›	‹Зм04-5.623›_КА-МТ-*Ордань*	128	МА	У	

Зм05 підгрупа Б: різні комбінації фігур ≈235 | Карти А10, А12, D-I-5, 8

тради-ційні твори (ДСТ)	Зм05-1_Д-Я	строфи з Р	‹♩44;Р33› = ‹аб;рс/рр› *Коляда*, ін.	‹2222,2222;Р(:)224,224(:)›	‹Зм05-1.221/222)›v1	50	РА	УП(Б)Л	
			‹♩44;Р34› = ‹аб;рб/рр'›	‹2222,2222;Р224,2222)›	‹Зм05-1.21/22рр›				
			‹♩44;Р43› = ‹аб;рс/рр'› *Рано на Ордань*, ін.	‹2222,2222;Р2222,224›, ін. варіанти	‹Зм05-1.22/22рр(24)›v2, v3(4)				
	Зм05-2_Д	обрамлені композиції рАр	‹♩р3;44;р3› (вар.: ‹♩р33;44;р33›)	‹р224;2222,2222;р224› (вар. Р224,224)	‹Зм05-2.51›v1, v2	23: 14+4	РА	(У) П	
			‹♩р4;44$^{(n)}$;р4 / р3› (можливе тиражування піввірша)	‹р2222;2222,2222;р2222(2114)›, вар.: ‹Р44;:Т44:;р4›	‹Зм05-2.51›v3,4{трж}	2+3	тл	(У) П	
канти новотвори	Зм05-3,4_КА	поліблокові форми (ПБК)	‹♩34^{2};4^{2};3›-*Миколай*, типовий МТ	‹^{Зч}:224,2222:;^{Хд}:2222:;^{К}(:)224(:)›, ін. варіанти	‹Зм05-3.81МТ-Миколай›_КА1	85	РА	У	М, D-I-23
			‹♩43^{2};4^{2};3›-*Лелія*, типовий МТ	‹^{Зч}:2222,224:;^{Хд}:2222:;^{К}224›, ін. варіанти	‹Зм05-4.81МТ-Лелія›_КА2	48	РА	У, П	–
маргінес зимового циклу	Зм05-5_Мрг	строфи з Р, б/Р, нечисленні	‹♩43^{2}› з Р і б/Р (див. також ‹♪43^{2}›=‹аб;вг›, б/Р)	‹:2222,224:›	‹Зм05-5.21/221(42), ‹Зм05-5.622›	20	тл	(УПЛ)	–
			несталі комбінації фігур ♩4 і ♩3 з їх несистемним тиражуванням	‹:2222:^{n}›+‹224› → комбінації з тиражуванням	‹Зм05-5.82-83?+ ‹Зм03.82-83?	7	тл	У, П	–

Зм06-07 Типологічні групи мішаних 4-дольних форм: комбінації диспондея з дактилем та інш. фігурами (неукраїнські традиції) ≈100 | Б, Р, Л, (У)

традиц. твори з-за меж української етнічної території	Зм06_Д-Мрг	комбінації диспондея з дактилем (біло-рус. традиції)	строфа ‹♩44;Р3̄3̄› *рс/рр Коліда Молада*	‹2222,2222;Р422,422›, можливі редукції ‹♩44;Р3̄›	‹Зм06.221(222)›, ‹Зм06.22-(рд)›	46	РА	Б, Лш	
			1-рядкова ‹♩р3̄,4› *Коледа*	‹р422,2222›	‹Зм06.13›	11	тл	Р	–
			строфа ‹♩43̄3̄^{2}› *Просо*	‹:2222,422,224:›	‹Зм06.60› / ‹Зм06.623›	15	тл	Б Л	карта А6
	Зм07_Д-Мрг	строфи з Р: АР (рос. традиції)	строфи з Р ‹♩44;Р4̄5› та ін. вар-ти, *Виноградьє*	‹2222,2222;Р2244,22224› та ін. варіанти	‹Зм07.221›	28	ОЛ+тл	(У) Р	–

стильо-вий шар	ТГ/ТС і функт. підгрупи	характеристика ТГ/ТС і підгруп	вид компонування, характерні МТ, *сюжети, формульні рефрени*	схеми ритмічних композицій (моделі) та їх основних різновидів, мелотематичні схеми	**реєстраційні індекси мелотипологічних груп**	статистика записів	аре-ал	етно-си	карта і значки
Зм08	**Базова типологічна група мішаних форм: комбінації 4-дольних і 6-дольних 4-складників (українська традиція)**					**≈590**		**У**	
традиційні твори (ДСТ) та твори з впливом кантів	Зм08.22_ДЯ (+КВ)	**Строфи базової композиції АР**				**445:**		Карти A10, D-I-7	
		строфи з Р симетричні: АР	‹♩44;P44›=аб;рс *Щвдв*, зрідка *ЩвСвв*	‹2222,2222;P4224,4224›	‹Зм08.221›v1{P44=рс}	261	**РА(2)**	У	
			‹♩44;P44›=аб;рр *ЩвЩв*	‹2222,2222;P4224,4224›	‹Зм08.222›v1{P44=рр}	5	тл	У	–
			‹♩44;P45›=аб;рс. а – *Щввдв*, б –*Щвддв*, в – *ЩвщСвв*	‹2222,2222;P4224,22224›	‹Зм08.221›v2{P45}а,б,в	28	**РА**	У	
			версії з редукцією Р: Ар ‹♩44;р4_› або ‹♩44;р24›	‹2222,2222;р4224› або ‹2222,2222;р44,4224›	‹Зм08.221(222)-›v3рд{P24}/(р4)	12	тл	У	
		строфи з Р нарощені: АРС	‹♩44;P4444› а – *Щвдвдлнвв*	‹2222,2222;P4224,4224,4224,4224›	‹Зм08.24›v1а{P44×2}	101	**РА**	У	
			‹♩44;P4444› б – *Щвдвдлнзд*	‹2222,2222;P4224,4224,4224,4224›	‹Зм08.24›v1б{P44×2}	+5 мікстових			
			‹♩44;P4545› б – *Щвддвдлднзд*	‹2222,2222;P4224,22224,4224,22224›	‹Зм08.24›v2б{P45×2}	16	**РА**	У	
традиційні твори (ДСТ)	Зм08.50_ДЯ	**Строфи «обрамленої» композиції РАР**				**147:**		Карти A12, D-I-8	
		строфа з обрамленням рАр	рАр ‹♩р4;44;р4›. Семантичні варіанти рефренів: а – *Свят вечор, свят (СввСв)*, б – *Коляда*, в – *Рожество*, д – *Лелія / Глаголю*, г – *Щв*, інші Характерне сполучення СЛК рефренів: ‹2; _ _ ;1›	‹р4224;2222,2222;р4224› ‹____2; ___,____ ;____1› (можливе тиражування піввірша)	‹Зм08.51›v1а, v1б, v1в, v1г	**83:** 43	**РА(2)**	У	
			версії з з редукцією Р: Ар ‹♩р3;44;р4› б – *Коляда*, в – *Рожество*	‹р_224;2222,2222;р4224›	‹Зм08.51-›v2б-рд, v2д-рд	1+4	тл	У	
			версії з випадінням першої силабогрупи **Р**: Ар ‹♩_;44;р4›	‹2222,2222;р4224› (можливе нарощення вірша: _аб;вг,р)	‹Зм08.50›v3а,б,в, (Зм.08.51+27)	70	тл	У	
		строфи з переміщенням початкового р: Арр	Переміщення початкового **р** в кінець композиції: ‹♩44;р44›=аб;рр, СЛК: ‹_ _ ;1, 2› (розімкнена строфа) версії з семантичним варіантом ‹аб;рс› *Щвдв*	‹2222,2222;р4224;р4224› ‹___ ,____ ;____1,____2› (можливе нарощ. Р)	‹Зм08.52=08.222›а, б, в, г ‹Зм08.52=08.221›	**66:** 53 13	ОЛ	У	

3 – базова макрогрупа 5-складників «колядкового типу» без рефренів

= Зм09	**Типологічна сім'я (ТС) ‹Коза›, маргінальні приспівкові форми**					**525,** у т.ч. *Коза* – **385**			Карти A13, D-I-9, 10
традиційні твори (ДСТ) та твори до обряду *Водіння Кози*	Зм09_Д-Дт Зм09_Д-Мрг Зм09_Д-ТК *	дитячі примітиви	‹♪5ⁿ›	‹:11112:ⁿ› = ‹αⁿ›		‹Зм09.10›	25	тл	У Б
			‹♪55ⁿ›	‹:11112,11112:ⁿ› = ‹αβⁿ›		‹Зм09.12›	49	тл	У Б
		канти (маргінес)	Кант ‹555 ПСТС›=ааб.	‹11112 (=11114),11112,41124›, ін.		‹Зм09.61›	5	тл	У
		примітиви-приспівки до «Кози»	‹♪5ⁿ› ‹♪55ⁿ›	‹:11112:ⁿ› = ‹αⁿ› ‹:11112,11112:ⁿ› = ‹αβⁿ›	можливі заміни ритму: 11112=111111=(21111)	‹Зм09.10›(11)_ТК ‹Зм09.12›_ТК	195 72+20 інф	**МА**	У
	* Інформація про цю групу дається на тлі сірої заливки	строфи б/Р: трад. твори та твори до Кози (ТК)	‹♪55²›=‹аб;вг›	‹:11112,11112:› = ‹αβ;γδ›		‹Зм09.622›, ‹Зм09.622›_ТК	20: 11+9	тл	У
			‹♪55;5₆5›. *плєс (=весільний цикл)*	‹11112,11112;11112(11),11112› = ‹αβ;γβ›		‹Зм09.622МТ›, ‹Зм09.622МТ›_ТК	47: 30+17	ОЛ	У
		«Коза» пара періодичностей	(ПП) ‹♪5²⁻⁵;5²⁻⁵› довільна, строга	‹:11112:²⁻⁵;:11112:²⁻⁵›= ‹α²⁻⁵;β²⁻⁵›		‹Зм09.71(72)›_ТК	55	ОЛ	У Б
		«Коза» поліблокова форма (ПБК)	‹♪5ⁿ› → ‹♩4ⁿ›	‹11112ⁿ› → ‹2222ⁿ›, інші		82: ‹Зм09.11›→‹Зм03.11_ТК	15: 5+10	тл	У

4 – базова макрогрупа 5-складників «колядкового типу» у поєднанні з 4-складником у рефренах

= Зм10 Типологічна макросім'я (ТМС) ‹55,р4› ≈2250 Карти А15, D-I-14–17

		ТМС ‹55,р4›: класична підгрупа			**2170**	**У, Б, Р**		
традиційні твори (ДСТ)	Зм10-1_Д-ЯД	**Однорядкова композиція з одноелементним рефреном Ар**			**995**			
		1-рядкова ‹♪55,р4›=‹аб,р› з кількома ритмічними різновидами Р: масовими (та їх пролонгованими версіями) та локальними Найпоширеніші семантичні форми Р: *Свв* (492 од.), *Ой дай Боже* (272 од.), рідко *Щв (Дв)* (30+4 од.), *Славен-ясен* (2 од.) (семантична форма ≈90 зразків не вивчена)	‹11112,11112;р1122› (вар. ‹...р113[1]› або ‹...р1124›) ‹11112,11112;р1222› (вар. ‹...р123[1]› або ‹…р1224 ›) ‹11112,11112;р2222› (вар. ‹...р3122› або ‹…р3124 ›) ‹11112,11112;р2112› (вар. ‹...р2114›) ‹11112,11112;р1212› ‹11112,11112;р1112›	‹Зм10-1.20›v1[р4і] або [р4і-ап], [р4іф] ‹Зм10-1.20›v1[р4еп] або [р4еп-ап], [р4епф] ‹Зм10-1.20›v1[р4д] або [р4д-пнк], [р4дф-пнк] ‹Зм10-1.20›v1[р4хя] або [р4хяф] ‹Зм10-1.20›v1[р4я] ‹Зм10-1.20›v1[р4пеон]	**898**: 544+75+10 106+9+7 28: 11+17 23: 18+5 18 11 156	**МА**	У Б	
			відсутні (не вивчені) відомості про ритмічний тип рефрену					
		Композиція, що відкривається рефреном: ‹♪р4;55,р4› РП	РП ‹ р1122;11112,11112› або ‹ р...2; 11112,11112›	‹Зм10-1.20›v2{+РП}, див. ще ‹Зм10-1.20›v4б	**30**	ОЛ	У	
		Композиція з зачином: ‹♪2;55,р4›=‹а;аб,р›	‹12...;11112,11112;р1122› (з обривом слова у 1-й групі)	‹Зм10-1.20›v3{+Зч}	**5**	ОЛ	У	
		Композиції з редукованим Р *Ой дай Боже* («*жеканки*»): а) *… … …же* (36 од.) б) *Ой дай … …* або *… … і-же* (8 од.) в) *Ой дай …же* або *Ой дай Бо…* (15 од.) Варіант композиції з початковим Р (РП):	випадіння 1–3 складів, варіанти: ‹11112,11112;р[…..]2›, варіанти ритму*: ‹.....;р12 [....]›, або ‹...;р[...]12› ‹.....;р12[...]2› або ‹...;р122[...]› ‹ р …2;11112,11112› або ‹ р …2;11112,11112;р1222› та ін.	‹Зм10-1.20›v4а-рд«же»[р1] ‹Зм10-1.20›v4а-рд«же»[р2] ‹Зм10-1.20›v4а-рд«же»[р3] ‹Зм10-1.20›v4б-рд«же»[р1] / [р2] / [р3]{+РП1}	**63**: 36+ 24+ (3)	**РА**	У	
		* Ритм рефрену встановлено за скрипковим супроводом: у партії скрипки мелодія звучить повністю, а співаки в потрібних місцях беруть паузи		(див. ще ‹Зм10-2.40›-рд)				
		1-рядкова форма типової меліки з випущеним Р	‹11112,11112›	‹Зм10-1.20›v5-б/Р (або як редукція ‹Зм10-3.2?›	**3** (+2)	тл	У	
	Зм10-2_Д	**Група складених композицій з одноелементним рефреном у різних комбінаціях: АрАр (АрБр) – АрА (АрБ) – ААр (АБр)**			**≈225:**			
		2-рядкова композиція ‹♪(55,р4)²› = ‹αβ,γ;δβ,γ›	‹11112,11112;р1122;11112,11112;р1122› (вар.: р113[1]›) Семантичні варіанти: (аб,р)² аб,р;аб,с аб,р;вг,р аб,р;бв,р аб,р;вг,с	‹Зм10-2.41›[р4і/4і-ап] ‹Зм10-2.42›[р4і/4і-ап] ‹Зм10-2.43›[р4і/4і-ап] ‹Зм10-2.44›[р4і/4і-ап] ‹Зм10-2.45›[р4і/4і-ап]	177: 76 8 83 5 5	**РА**	У	
		Комбінація ‹♪55,р4,55›=‹αβ,γ;δβ› (іноді можна трактувати її як редукцію типів ‹Зм10-2.41› або ‹Зм10-2.43›)	‹11112,11112;р1122;11112,11112›=‹αβ,γ;δβ› Семантичні варіанти ‹аб,р,аб› або ‹аб,р,вг›	‹Зм10-2.40›v1, ‹Зм10-2.40›v2 (=‹Зм10-2.41-/43-›)	22	тл	У	
		комбінація ‹аб,р,аб› з редукованим Р	‹11112,11112;р …2;11112,11112› («*жеканки*»)	‹Зм10-2.40›v1,2 -рд-«-же»	3	тл	У	
		Комбінація ‹♪55;55,р4› = ‹αβ;γβ,δ› Семантичні варіанти ‹аб;аб,р› або ‹аб;вг,р›	‹11112,11112;11112,11112;р1122›=‹αβ;γβ,δ›=‹аб;аб,р› варіант ‹аб;вг,р›	‹Зм10-2.20+26› ‹Зм10-2.20+27›	17 7	ОЛ	У	
	Зм10-3_Д	**Група композицій з двоелементним рефреном = дворядкова симетрична строфа АР**			**820:**			
		‹♪55;Р45› = ‹аб;рб› = ‹αβ;γβ› з кількома ритмічними різновидами Р: масовими (та їх пролонгованими версіями) та локальними Найпоширеніші семантичні форми Р: *Ой дай Боже, Свв, Щв* Локальний різновид з редукцією ‹♪55;Р35›	‹11112,11112;Р1122,11112› ‹11112,11112;Р2112,11112› та редукція Р35 ‹11112,11112;Р1212,11112› (варіант ‹...р123[1]›) ‹11112,11112;Р1222,11112› ‹11112,11112;Р2121,11112›, інші варіанти ‹11112,11112;Р...112,11112›	‹Зм10-3.210›[р4...] (+рд,сп) ‹Зм10-3.210›[р4хя] і ред. (нижче) ‹Зм10-3.210›[р4я] ‹Зм10-3.210›[р4еп] ‹Зм10-3.210›[р4х] ‹Зм10-3.211›[р3-рд]	478 26	**МА**	У Б	

		‹♪55;P44›=‹аб;рс› Локальні редукції ‹♪55;P34› або ‹♪55;P33›	‹11112,11112;P1122,1122› або ‹P2112,2112› ‹11112,11112;P123,1122› або ‹P123,123›	‹Зм10-3.221›v1[P44][p4i / p4хя] ‹Зм10-3.220›-рд	177 7	**РА**	У Б Рс	●
		‹♪55;P44,44›=‹аб;рсту›	‹11112,11112;P:1122,1122:› ‹11112,11112;P:2112,2112:› ‹11112,11112;P:1212,1212:›	‹Зм10-3.24›v1[P44×2][p4i] ‹Зм10-3.24›v1[P44×2][4хя] ‹Зм10-3.24›v1[P44×2][4я]	22	тл	У Б Рс	◐
		‹♪55;P45›=‹аб;рс› *Свв(Щв) СвВасиле*	‹11112,11112;P2112,11112›, варіант: ‹P1122,11112›	‹Зм10-3.221›v2[P45][p4i/хя], v2-рд	74	ОЛ	У Б	◉
		‹♪55;P45,45›=‹аб;рсту›	‹11112,11112;P:2112,11112:›	‹Зм10-3.24(+27)›v2[P45][p4хя]	16	ОЛ	У	◐
		‹♪55;P55›=‹аб;рс›	‹11112,11112;P11112,11112›	‹Зм10-3.221(+27)›v3[P55]	36	тл	У Б	○
		Ритмічні особливості прочитання 5-складника						
		реліктовий диямб у віршовому рядку: ‹♪$5_4$5,p4›, ‹♪55_4;P45›	‹**1212**,11112;p1212› або ‹11112,**1212**;p1212,11112›	‹Зм10-1.20›[я-релікт] / Зм10-3.210›[я-релікт]	4	тл	У	я
		суперямбізація у віршовому рядку різних форм: ‹♪55;P45›	‹**12122**,**12122**;p1212,11112› та інші композиції	‹Зм10-3.210›[я-супер] та ін. композ. коди	13	тл	У	я

твори з кантовими (барокови-ми) впливами		**ТМС ‹55,p4›: «барокова» підгрупа зі складеними 3–5-елементними рефренами**				**≈210**	**Карта А15**		
	Зм10-4_Д+КВ	А – асиметрична строфа АРС у різновидах	‹♩55;P454›=‹аб;рст› МТ	‹11112,11112;P2112,11112,2112›=‹αβ;γβγ› (γβδ)	‹Зм10-4.23›_КВ1 – код у розробці	**≈80**	ОЛ	У Б	◐
			‹♩55;P4545›=‹аб;рсту› МТ	‹11112,11112;P:2112,11112:›=‹αβ;:γβ:›	‹Зм10-4.23+›_КВ2 – код у розробці		ОЛ	У Б	
			‹♩55;P45454›=‹аб;рстуф› МТ	‹11112,11112;P:2112,11112:;1122›=‹αβ;:γβ:δ›	‹Зм10-4.25›_КВ3 – код у розробці	**≈20**	ОЛ	У Б	◐
		Б – мелічний мікст з МТ ‹553›	‹♩55,p4;P454›=‹абр;рст› = МТ ‹αβγ;δβγ›, ін.	‹11112,11112,p2112;P2112,11112,2112›=‹αβγ;δβγ›	‹Зм10-4.31›_КВ4 – код у розробці	**≈80**	ОЛ	У Б	у розробці
		спец. Р	‹♩55;P$55_6$55›=‹аб;рсту› МТ *Рай ся розвився*	‹11112,11112,p2112;P21111,111111,2112›, інші варіанти	‹Зм10-4.25/23+›_КВ5		ОЛ	У Б	
	Зм10-5_Д+КВ	строфа симетрична з Р	‹♩55;P55›=‹аб;рб› *Рай ся розвився*	‹11114,11114;P21111,11114›, інші варіанти	‹Зм10-5.21›_КВ1	**10**	тл	У	–
			‹55;P445›=‹аб;ррб/рсб/(рст)› *Алілуйя*	‹11114(=12126),11114;P1212,1212,11114›	‹Зм10-5.21/(23)›_КВ2	**22**	тл	У	–

5 – базова макрогрупа 5-складників тримірного типу у поєднанні з 3-складником у рефренах

= Зм11 Типологічна макросім'я (ТМС) ‹55,p3› ≈990 Карти А16, D-I-18–22

традиційні твори (ДСТ)	**Підгрупа А: вихідні (модельні) форми з малим рефреном ‹p3› та перемінністю ритмофігур 5-складників** (див. нижче «Феномен взаємопідміни…»)					**57:**			
	Зм11-М1_Д-Лк Зм11-М2_Д-Мр	однорядкові форми з p3	типологічно вихідна диямбічна модель ♪44$p3^1$›=аб,р. *Коляда*	‹1212,1212,p123›	‹Зм11-1.20(41?)›[4я]	5	ОЛ	Б Л	△
			‹♪55,$p3^1$› = ‹аб,р› р: *Коляда / Дай Боже / Славен єс / Співаймо*	‹11112,11112,p123› (іноді з МТ 55,p4) ‹11121,11121,p213›	‹Зм11-2.20›[aa]{p3я} (+МТ Зм10) ‹Зм11-2.20›[bb]{p3x}	12+5 2	тл	У	◪
			‹♪55;55,p3› = аб,р› – з нарощуванням змістового рядка	‹11112,11112;11112,11112,p123›	‹Зм11-2.20+27›, ін.	4+2			
		строфа з дворатним p3	‹♪55,$p3^2$› = ‹абр;абр› *Коляда / Дай Боже*	‹:11112,11112,p123:› та ін. варіанти	‹Зм11-3.41›	10	ЛА	У	⯅
			‹♪55,$p3^2$› = ‹абр;вгр› *Коляда / Дай Боже / Дзєнь добрий / Синове*	‹:11112,11112,p123:› та ін. варіанти	‹Зм11-3.42›[aa;aa] / [aa; ab]	17	ЛА	У	⯅

традиційні твори (ДСТ)	**Підгрупа Б (домінантна): строфа з асиметричним рефреном ‹р3;Р553› та перемінністю ритмофігур 5-складників** (див. «Феномен взаємопідміни…»)					**≈780:**	**У, Б, П**		
Зм11-А_Д-Я	**Асиметрична строфа**					**≈680:**			
	зразкова	‹♪55,р3;Р553› = ‹аб,р;сту› або ‹аб,р;р'ст› (частіше)	‹11112,11112,р123;Р11121,11121,123› та ін.	‹Зм11-4.31›[аа;аа] / [аа; аb] / [аа;bb] / [bb;bb]	≈630	**МА**	У Б П	▲
	з 4-скл. у Р	‹♪55,р4;Р554› *Умна жона, Бог йому дав , Славен єси*	‹...,р1113(2114);Р11121,11121,1113›	‹Зм11-4.31›v[р3Z4] [bb;bb] / [аа;bb]	28	ЛА	У Б	–
	Зразки з перемінністю композиції (з Р і б/Р, нормативна та розширена строфа), неточні записи			‹Зм11-4.31&623&32›	14	тл	У	
Зм11-А_Д-Лк	**Нарощені форми**				**≈70:**			–
	нарощення змістового рядка (нзр) та / або рефренного рядка (нрр)	нзр: ‹♪55²;р3;Р553› = ‹аб;вг,р;р'ст›	‹:11112,11112:,р123;Р11121,11121,123› та ін.	‹Зм11-5.31+27›	5	тл	У	▲
		нрр: ‹♪55р3;Р5553› / Р4553 / Р6553=‹аб,р;р'сту›	наприклад: ‹...,р122;Р2112,11121,11121,123›	‹Зм11-5.32›	43	ЛА	У	◭
		нрр понаднормативне, наприклад ‹♪55р3;Р55553›=‹аб,р;р'стуф› та ін.		‹Зм11-5.32+›	4	тл	У	–
		нзр(повтор) + нрр: ‹♪55²;р3;Р5553› = ‹аб;аб,р;р'сту› або тиражування (нестале)+ нрр: ‹абв,р;р'сту›		‹Зм11-5.32+27(або трж)›	7+1	тл	У	▲
	дублювання силабогрупи (дмс), останнього рядка (ДОП)	дублювання 3-складника у змістовому рядку ‹аб:р:;...›	‹11112,11112,р:121:;Р11121,11121,123›	‹Зм11-5.31+›{дмс}	5	тл	У	▲
		дублювання останнього рядка (ДОП) ‹абр;:р'ст:›	‹11112,11112,р121;:Р11121,11121,123:›	‹Зм11-5.31+›{ДОП} (+нзр)	6+1	тл	У П	▲
		нрр +додаткові засоби: дмс, ДОП, наприклад:	‹11112,11112,р:121:;:Р2112,11121,11121,123:›	‹Зм11-5.32+дмс›	1	тл	У	–
	Редуковані форми				**33:**			
Зм11-А_Д-Лк	з редукціями силабогруп Р	‹55;Р553›=‹аб,_;рст› або ‹аб,_;сту›	‹11112,11112,___;Р11121,11121,123›	‹Зм11-5.301›	13	ЛА+ тл	У: Карпати	◺
		‹55,Р3;55›=‹аб,р;р'с_› *Славен / Радуйся / Дай йому ...*	‹11112,11112,р123;Р11121,11121___›	‹Зм11-5.302›	9			◭
		‹55², Р3;55›=‹аб;вг,р;ст_›	‹:11112,11112:р123;Р11121,11121___›	‹Зм11-5.302(+27)›	1			
		‹55,Р3;5›=‹аб,р;р'__› *Славен / Радуйся / Дай йому ...*	‹11112,11112,р123;Р11121, ___, ___›	‹Зм11-5.303› (303+дмс)	8			◭

традиційні твори (ДСТ)	**Підгрупа В: строфа без рефрену з перемінністю ритмофігур 5-складників** (див. нижче «Феномен взаємопідміни…»)				**162(+6):**	**У**		
Зм11-6_Д	зразкова	‹♪553²› = ‹абв;где›	‹:11112,11112,123:›	‹Зм11-6.623›v1	85	ОЛ	У	△
	локальна підгрупа на Зах. Поліссі з довільним чергуванням ‹♪5› і ‹♪4›		11121=1212, зрідка 2121	‹Зм11-6.623›v2[аа;аа] "ЗхПлс":[4я=5]	19	ЛА	У	▲
	примітив дитячий	‹♪553²› = ‹абв;где› *Теличка*	‹:11121,11121,123:› (варіант 3 групи: 1113)	‹Зм11-6.623›v3-Теличка	8	тл	У	–
		зразки, де чергуються строфи з Р і б/Р		‹Зм11-5-6.31&623›	(6)	тл		–
	нарощені форми: з ДМС, ДОП, нрр, зрідка редуковані	з прийомом повтору останнього рядка (ДОП)	‹11112,11112,123; :11112,11112,123:›	‹Зм11-6.623+›{ДОП}	6	тл		◭
		‹♪55:3:;553› = ‹аб:в:;где›	‹11112,11112,:123:;11112,11112,123› інші розширення	‹Зм11-6.623+›{дмс} + інші розширення ‹Зм11-6.623+›{нрр} + інші розширення	7 5	тл	У	▲
		‹♪55,55,3› = ‹аб;вг,д› *вінчованя*	‹:11112,11112:;123›	‹Зм11-6.60+27›	8	ОЛ	У	▲

ФЕНОМЕН ВЗАЄМОПІДМІНИ 5-складників у ТГ Зм11: 11112=11121	Усталені варіанти чергування 5-складників а – ‹11112› і b – ‹11121› (регіональні різновиди) у дворядкових строфах та їх загальна статистика (за даними аналізу ≈820 зразків*)	‹11112,11112,123;11112,11112,123›	[аа;аа], [аа] Карпати, Закарпаття	69 + 12	**РА**	У	△
		‹11112,11112,123;11112,11121,123›	[аа;аb] Галичина на захід від Львова	125	**РА**	У	◭
		‹11112,11112,123;11121,11121,123›	[аа;bb] Зах. Поділля, Лівобережжя (центр)	280	**РА**	У	◭
		‹11112,11121,123;11121,11121,123›	[аb;bb] локально на Середньому Поліссі	26	ОЛ	У	▲
	*За винятком рубатних версій, творів з підмінами 5-складників 4- або 6-складниками. 3-складник умовно позначений фігурою 123, хоча він також має різні варіанти	‹11121,11121,123;11121,11121,123›	[bb;bb] Прип'ятське Полісся, Подесення	223	**РА**	У Б	▲
		‹11112,11121,123;11112,11121,123›	[аb;аb] локально в західн. смузі ареалу	7	тл	У	◭
		заміна 5-складника на 6-скл. 111 111	‹Зм11-...›[р6=33] Надсяння, Поділля	43	тл	У	◺
		заміна 5-складника на хоріямб 2112	‹Зм11-...›[р4хя] Надсяння	33	ОЛ	У	◭

стильовий шар	ТГ/ТС і функт. підгрупи	характеристика (назва) ТГ/ТС і підгруп		вид компонування, характерні МТ, *сюжети*, *типові рефрени*	схеми ритмічних композицій (моделі) та їх основ-них різновидів=мелотематичні схеми	**реєстраційні індекси мелотипологічних груп**	статистика записів	ареал	етноси	карта і значки
6 – базова макрогрупа 4/5-складників різних типів (окрім «колядкового») та їх поєднань з 3-складниками										
традиційні твори: перифе-рія циклу	Зм12_Мрг	**ТГ композицій на основі вальсоподібного 5-складника**					**80**	Карта D-I-10		
		примітивні форми		‹♩̣̣5̣̣ⁿ›, ‹♩̣̣5̣̣5̣̣ⁿ›	‹:11121:ⁿ› = ‹αⁿ›, ‹:11121,11121:ⁿ› = ‹αβⁿ›	‹Зм12.10›, ‹Зм12.12›	15 (2+13)	ЛА+тл	У Б (Л)	
		строфи з Р або б/Р		‹♩̣̣5̣̣5̣̣;5̣̣5̣̣›=‹аб;вг› б/Р	‹:11121,11121:›	‹Зм12.622›	43	ЛА	У	
				‹♩̣̣5̣̣5̣̣;Р5̣̣5̣̣› або ‹♩̣̣5̣̣5̣̣;Р53/45/44х›, ін. варіанти	ритмічні варіанти Р: 2121 / 1212	‹Зм12.210/221›, ‹Зм12.24›	20	ЛА	У	
традиційні твори: маргінес зимового циклу		**Композиції на базі різних фігур тримірної природи**					**46**	не картографовані		
	Зм13а_Мрг	ямбічні фігури	♩̣̣4, ♩̣̣5 (+♩̣̣3)	базові фігури ‹1212›, ‹11112› у комбінаціях ‹♩̣̣4₅ⁿ›, ‹♩̣̣44ⁿ›, ‹♩̣̣44²›, ‹♩̣̣45;Р45›		‹Зм13а.12›,‹Зм13а.622›,‹Зм13.221›	15	тл	У Б	–
				‹♩̣̣43²›=‹аб;вг› б/Р	‹:1212,123:›	‹Зм13а.622›v1	5	тл	Б П Л	–
				‹♩̣̣53²›=‹аб;вг› б/Р	‹:11112,121:›	‹Зм13а.622›v2	8	тл	Б П Л	–
				‹♩̣̣555¹›, інші	‹12123› та інші в різних комбінаціях	‹Зм13а.61›	3	тл	У	–
	Зм13б_Мрг	хореїчні фігури ♩̣̣4ˣ, ♩̣̣5ˣ		‹♩̣̣4(5)ⁿ›, ‹44(55)Р›, ‹55;Р443›, інші композиції	базові фігури ‹2121›, ‹21212› та ‹11121›	‹Зм13б.10›, ‹Зм13б.22›	15	тл	У П	–
тради-ційні тво-ри (ДСТ)	Зм14_Д-Бл	**ТГ з ритмом «стріла» (білоруська традиція)**					**85**	Карти А16, А70, D-I-18		
		основа ‹♩ 5›	строфи з Р	строфа ‹♩̣̣55²› з Р (рб), вар. ‹♩̣̣555¹›	‹11211,11211;Р11211,11211›, інші варіанти	‹Зм14.210(+)›,‹Зм14.24(+)›,‹Зм14.61›	64	**РА**	Б	
				‹♩̣̣55,р3;5р3› (= спец. підгрупа ТМС ‹55,р3›)	‹11211,11211,р212› , вар.: ‹11211,:11211,р112:›	‹Зм14.20›, ‹Зм14.20+›,	21	**РА(2)**	Б	
7 – базова макрогрупа 4/5-складових форм на базі антиспаста з чергуванням 4 і 5-складників										
	= Зм15 **ТМС «*Меланка / Маланка*» правобережна**						**420**	Карти А14, D-I-11		
твори до обряду «*Меланка*»	Зм15_ТМ	строфа б/Р		‹♩̣̣4₅4₅²›, типовий МТ з СЛК ‹2,4;2,1›	‹:12(11)21,12(11)21:›, типовий прийом ДОП	‹Зм15.622›_ТМ (ДОП)	350	**МА**	У М	
				видозмінені, мікстові форми	різні переритмізації	‹Зм15.622[трн]›	12	тл		
				іностильові мелодії – на *псальмовий* мелотип (МТ)	‹2(11)2(11)24,2(11)2(11)24:›	‹Зм21.622›	6	тл		
щедрівки *меланкові*		строфа з Р		строфа з Р ‹♩̣̣4₅4₅²›=‹аб;рс› МТ, мікстові форми	‹12(11)21,12(11)21;Р1221,1221›, інші варіанти	‹Зм15.221›, (‹Зм15.24›)	41+3	тл	У	
8 – базова макрогрупа 6-складових форм – двомірних і тримірних										
тради-ційні тво-ри (ДСТ)	Зм16_ЩМ-Лб	**ТС Щедрівка / *Меланка* лівобережна**					**190**	Карти А14, D-I-12		
		1-рядкова (=1-елементна) ‹♩̣̣6ⁿ› у кількох варіантах ямбічного ритму (мелодичний примітив)			варіант 1 – ‹:121212:ⁿ› = ‹Аⁿ›	‹Зм16-1.10›	усього 162	**МА**	У	
					варіант 2 – ‹:121111:ⁿ› = ‹Аⁿ›	‹Зм16-2.10›				
					варіант 3 – ‹:121112:ⁿ› = ‹Аⁿ›	‹Зм16-3.10›				
	Зм17_ЩМ-Лб	1-рядкова (=1-елементна) у спондеїчному варіанті ритму ‹♩ 6ⁿ›			варіант 4 – ‹:222222:ⁿ› = ‹Аⁿ›	‹Зм16-4.10›=‹17.10›	27		У	
традиц. твори: маргінес зимового циклу	Зм17_Мрг	**Різні форми на 6-дольній основі**					**22** (+27):	Карта D-I-12		
		Щедрівка / *Меланка-Лб* (монохронний варіант)			варіант 4 – ‹:222222:ⁿ› = ‹Аⁿ›	‹Зм17.10›=‹Зм16-4.10›	(27)	тл	У	
		ТГ «*Громада*» (локальна): строфа ‹♩ 6³›			‹:222222:³› = ‹АВВ›	‹Зм17.63›	6	ОЛ	У	
		строфи різної будови з Р і б/Р			‹222222› у комбінаціях з іншими фігурами	‹Зм17.621›, ‹Зм17.221›, (Зм17.11+Р)	16	тл	У Б Л	
9 – базова макрогрупа 7-складових тримірних форм										
твори до зимової гри	Зм18_ТЦ	**ТС «Гра *Цярэшка*» (білоруська традиція)**					**101**	Карта А3		
		примітив ‹♩̣̣7ⁿ›, ін. варіанти			‹:11112(11)12:ⁿ› = ‹Аⁿ›, інші варіанти	‹Зм18.10›	немає даних	**РА**	Б	
		пара періодичностей ‹ПП ♩̣̣7²;7²› з характерним мелотипом (МТ)			‹:11112(11)12:; :11112(11)12:› = ‹:А:;:В:›	‹Зм18.71›				
маргінес	Зм19_Мрг	**ТГ колядок** (локальна): строфа ‹♩̣̣7³⁽⁴⁾›, варіанти з Р			‹:1111212:³› = ‹АВВ›	‹Зм19.622/63/71›, та ін.	12	тл	У(П)(Б)	
10 – базова макрогрупа форм з принципом переритмізації семантично тотожних силабогруп (ПСТС+рам)							**66**	Карта D-I-24		
канти	Зм20_Мрг	**ТГ «Строфа з ПСТС»** *Учора звечора*, характ. МТ (польськ. походж., поліжанровий)		‹а;аб;б›=‹22224;2222,2222;22224›. Дроблення: 2(11)2(11)2(11)24; 2(11)2(11)2(11)2(11).....		‹Зм20.90›v1	57	ЛА+тл	У П	
				ямбізація: ‹121123; 121111,121111; 121123›		‹Зм20.90›v2	9	л		

9.15Д Семантичні формули «барокових» рефренів

послідовність ритмічних силабогруп у рефренах (відсутність певної групи позначено –)				
♩4	♩5	♩4	♩5	4 (4, 5)
M^t: γ	**δ**	**γ**	**δ**	каданс
1. Сюжет для хлопця-сина, воїна (14+5 од.)				
Славен воїн	*молодчик Женечка*	–	*в отецькім / отцевім дому*	–
Грай-грай, море,	*молодий Василько*	*на конику*	*в отецькім / отцевім дому*	–
Славен, ясен	*славен-преславен*	–	*молодий Іванко*	*поміж миром*
Славим тебе	*молодчик Дмитрику*	–	–	*Рожество твоє*
2. Сюжет для господаря, християнська символіка (37 од.)				
Славен єси	*славен Господь Бог*	–	–	*на небеси*
Варіанти:	*наш милий Боже / сам милий Господь / наш Бог над нами / ще й Христу-Цару / рожденом цару*			
Слава Богу	*воєдиному*	*Сусу Христу*	*бласловеному*	*на небесах*
3. Сюжет для господаря, християнська символіка (13 од.)				
Іграй, море,	*радуйся, земля*	–	–	*Святий вечір / вік од віку*
Радуйтеся	*веселітеся*	*в свойом дому*	*та на престолі*	*радуйтеся*
4. Сюжет ‹*Умная жена*› (40 од.)				
Бог йому дав	*умную жану*	–	–	*в його даму*
	Бог йому послав	*умну жену*	*да в його дому*	–
	умную жину	–	*да в його даму*	*гаспадиняю*
5. Дівочі сюжети (22 од.)				
Рожа моя	*вся червоная / повна червона*	–	–	*боровая*
Рожа моя	*ой рожа моя*	–	*повна червона*	*що в городі*
Роже-роже	–	*червоная*	*та й хорошая*	–
6. Сюжет для господаря, християнська символіка (22 од.)				
Рай розвився	*святий Сус Христос*	–	–	*народився*
Рай, рай розвивсь	*Христос народивсь*	–	–	*в сьому дому / на її дворі*
Рай ураївся	*Христос нарадзівся*	–	–	*на вашим дварі*
Рай тут розвився	*Христос народивсь*	–	*у пана сєго*	*в домі єго*

9.21Д Типологічні різновиди зимової ТМС ‹3м04=V*44,р3›

			Індекси:
I – Однорядкова композиція ‹♩443^1›			
семантичні різновиди:	а б в/р		‹3м04-1.60› ‹3м04-1.20›
II – Строфа класична ‹♩443^2›			
семантичні різновиди:	а б в	г д е (*Ордань*)	‹3м04-1.623›
	а б р	а б р	‹3м04-5.623› ‹3м04-1.41›
	а б р	в г р	‹3м04-1.42›
III – Строфа асиметрична ‹♩44р3;Р443›			
III-А. Традиційна підгрупа	а б р Зразок рефрена: *Грай, коню,*	р' с т *Грай, кониченьку, сивий маленький зо мною*	‹3м04-1.31›
III-Б. Підгрупа «*Радуйся*» ‹♩44р3;Р433›		варіант:	
1 – сільський мелос: *різні сюжети і мелодії*	*Радуйся,*	*Радуйся, земле,Син Божий народився*	‹3м04-2.31›v1 ‹3м04-2.31›v2
2 – кантовий мелос і фактура: *різні сюжети і мелодії*			
3а – МТ- кант-*canon* **3б – *canon*-варіанти**	*Добрий вечір тобі, пане-господарю, Радуйся,*	*Ой радуйся, земле, Син Божий народився*	‹3м04-2.31›v3 ‹3м04-2.31›v4
III-В – Строфа асиметрична з нарощуванням силабогруп (канти)			
			‹3м04-2.32›v3{нрр}
полісюжетна група *Радуйся* 44р3;4433	*Радуйся,*	*Ой радуйся, земле,* *Веселися, Боже наш, Син Божий народився*	
полісюжетна група *Рай розвивсь*	різні варіанти ритмічних видозмін: *Рай розвивсь, Рай розвився,*	*Господь звеселився що на світ Син Божий родився*	‹3м04-3.32›
моносюжетна група *Алілуй* 44р3;44р5	*Як по мосту, мосту золотому, Алілуй*	*Господи, помилуй*	‹3м04-4.41› ‹3м04-4.42›

10.2Д Типологічні макрогрупи строфічних веснянок

типологічна група / різновиди	основний ареальний масив	кількість записів
МАКРОГРУПИ ЗІ СПІЛЬНИМИ РИТМОМОДЕЛЯМИ		
I. Макрогрупа з шестидольною основою		**1233**
А. ОСНОВНИЙ ФОНД	карти A19 /D-III-1	**1030:**
♩6ⁿ 6,6,…= VA,Б,В,Г…	Полісся	30
♩6² 66= VAБ	Поділля, Волинь, Полісся	480
♩6³: 666=VAББ(AAБ)		145
♩6³: 6;66'=VA;ББ /A;AБ		210
♩6 у різних ПБК	Галичина, Поділля: точк.	55
♩66;P56. P: *Люлі/Льолі*	БЕТ: рос. пограниччя	45
ПП ♩6;6 – див. групу XI		65
Б. ОСОБЛИВІ ФОРМИ		**203:**
♩6̂6²♩♩ ♩♩♩♩ *Володар*	Зах. Полісся, ін.	68
♩ p3,6;P33 *Ой як-як*	Поділля	48
ПП ♩6̂;6 – див. групу XI	Сер. Полісся	30
ПСТС ♩6;6 *Кривий танець*	локально в Галичині	14
ПСТС ♩44;6 *Верба*	Західне Полісся	42
II. Макрогрупа ямбічних 7-складників ♪♪♪♪♩ ♪ ♩	карти A20/D-III-	**380:**
♪7² (у т. ч. ♪7±)	Наддністрянщина	200(54)
♪7³	Наддністрянщина	36
ПП ♪6;7 – див. групу XI	Волинь, Поділля, ниж. Горинь	65
♪7 у ПБК	Наддністрянщина	75
III. Макрогрупа з чотиридольною основою		**2260**
А. ОСНОВНИЙ ФОНД	карти A21 / D-III-3	**1360:**
примітиви ♩4ⁿ, ♩44ⁿ	Полісся	150
група *Шум* ♩44ⁿ/²	Поділля	150
Група мелодій метричної моделі M44;44♩		
♩4² у різновидах	Зах. Поділля+Зах. Полісся	725
у т.ч. V{66;446}	Верх. Дністер	(50)
♩43² у різновидах	Зах. Поділля, Полісся, Поозер'я, Смоленщина	190
♩44;33 = абвв / аб;рс	Сер. Полісся, Поділля, Смоленщина	65
♩43̄²-*Чирочка*	Сер. Полісся	55
♩44;P43 *волочобний* МТ	БЕТ (точково)	10
Б. ОСОБЛИВІ ФОРМИ		**900:**
♩34²	Понімання, ін.	15
ПП♩7;7, де 7= 34² ♩♩♩ ¦ ♩♩♩♩ з ВЦ	Сер. Полісся, Волинь	53
♩43̄3²=абб;вгг.‹просо›	Поділля, Полісся, Лівобережжя, Білорусь	760
♩4;4;4 = а;а;б.	Зах. Полісся, Верх. Подніпров'я	52
♩4;44;4 = а;а;б.	а) Верх. Подніпров'я, Десна б) Правобережжя УЕТ	13
інші		15
IV. Макрогрупа ямбічних 4-складників		**75**
примітиви ♪4ⁿ, ♪44ⁿ, ♪44ⁿ у ПБК, ♪43², ♪44²	Сер. Полісся, різні острівні локуси	75

МАКРОГРУПИ ЗІ СПІЛЬНИМИ СИЛАБОФОРМУЛАМИ		
V. Макрогрупа моделі V43		**1107**
♩43² у різновидах	Зах. Поділля, Полісся, Поозер'я, Смоленщина	170
♩43̄² ♩♩♩♩ | ♩ ♩♩ *Чирочка*	Сер. Полісся	55
♩43̄3²=абб;вгг.‹просо›	Поділля, Полісся, Лівобережжя, Білорусь	710
ПСТС ♩43;43. *Колесо* (гр. X)	Поділля	165
VI. Макрогрупа моделі V446	карти A22, A24 /D-III-4	**900:**
♩446²⁽¹⁾ і ♪446²⁽¹⁾	Сер. Полісся	330
♩446²⁽¹⁾ рубатний стиль	Подесення, Лівобережжя	
♩446² приспівки-коломийки	Галичина	35
♩446¹ /4466 *Пустіте нас*	Галичина, Вол. Полісся	55
♩ :4:66=:а:вв. *Ящур/Качур*	Галичина	100
♩44̄;6²;6̄=аб;ввв. *Човен*	Центр. Україна, Полісся	380
VII. Макрогрупа моделі V55²	карти A23/D-III-5	**777:**
♩55²	Сер. Полісся, Верх. Дніпро	160
♩55² ‹*стріла*›	Подесення	280
♪5̇5̇²	Сер. Полісся, Зах. Поділля	267
інші 5-складові форми, у т.ч. V555 (різні ритми)		60
	Верх. Прип'ять. Бережани (ТРН). Посожжя	(55)
VIII. Поліжанровий тип V54²	карта A69	**375:**
♪54², редуковані форми	Сер. Полісся, ін.	375
IX. Макрогрупа моделі V53²	карта D-III-6	**250:**
♩53² (+♩53²)	точково	25+8
♪53² (різні ритм. версії)	(30+31+53+8)	122
♩/♪53̄² *Гуля*	Сер. Наддніпрянщина	95
МАКРОГРУПИ ЗІ СПІЛЬНИМИ КОМПОЗИЦІЯМИ		
X. Макрогрупа форм з переримізацією семантично тотожних силабогруп (ПСТС) і зачинами		**560:**
	карти A23, A25, §10.2.9	
X.1 Група первинних форм (у т.ч. «рамкові»)		385
ПСТС ♩43	Поділля, Зах. Полісся	172
ПСТС ♩44;6- *Верба*	Західне Полісся	42
ПСТС ♩6;6 *Кривий танець*	локально в Галичині	14
ПСТС ♩66̄	БЕТ: Поозер'я східне	40
ПСТС V555, інші	Зах. Полісся, Поділля	46
X.2 Група вторинних форм		
ТГ-*Кросна*	Зах. Полісся, Погориння, Дзукія	160
ТГ-*Васильок*	Сер. Полісся, Посожжя	13
XI. Макрогрупа композицій ‹пара періодичностей›		**255:**
	карти A5 лжк?/D-III-7, §10.2.11	
XI.1 Група монометричних форм		
ПП♩6;6 та ПП ♩6̂;6.	Сер. Полісся, Київ-Переяслав	95
ПП♪6;7	Волинь, Поділля, ниж. Горинь	65
ПП♩7;7, де 7= 34²	Сер. Полісся, Волинь	53
XI.2 Група поліметричних форм		
ПП♩4;6 та ін.	точково, як мікстури / редукції	20
XII. Макрогрупа обрамлених композицій		**94**
♩4;4;4, ♩4;44;4, інші	карта A71/D-VIII-7, §10.2.10	

11.1Д Основні типологічні групи пісень купальсько-петрівського сезону українців та білорусів

РИТМІЧНИЙ КОД (українські літерні коди)	ЛОКАЛІЗАЦІЯ	СЕМАНТИЧНА ФОРМА	РИТМІЧНА МОДЕЛЬ *Спільний фонд записів: 3540*	кількість записів	таблиці нотації
① Поліжанровий ритмотип ‹♪54²› (купало, веснянки, весілля)					
① (В) ‹♪54²› класичний	Східне Поділля, Східна Волинь, Середнє Полісся	аб;вг	Варіанти:	1085	11.3
‹♪5₃,₄4²› вільносилабічний	Середнє Полісся, Білорусь	аб;вг		40	табл. 11.2
‹♪4;54› редукований	Басейни річок Березина, Друть	а;бв		15	
‹♪5₆4₅² = V65²› рубатний	Лівобер. Наддніпрянщина: Суля, Псел, Ворскла	аб;вг	та інші рубатні варіанти	100	11.4
② ③ Макросім'я форм з рефреном на основі здвоєного 4-дольника					
② (Б) ‹♩44;P33› різновид АР-Лб	Березина-Дніпро-Сож Подвіння (лівобережжя) Лівобережна Україна	аб;рс.	фоновий Р: *Купа- ла на Йвана* та ін.; білоруські варіанти: *Ой рана на Йвана*, *Ой дунай- дунайок*	16 / 22 / 221	табл. 11.5
‹♫44;P33› V66;P44	Подвіння (правобережжя)	аб;рс.	*Ночка мала купальная*	12	
‹♫44;P33› V66;P...	Східне Поділля, Східна Волинь, Середнє Полісся	аб;рс. аб;вг. аб;бб.	*Стовпи дим в плечі грім* та ін.	130	11.9 11.11
(мікст Б/Т) ‹♫44;P53›	Східне Поділля	аб;рс. аб;вг.		35	11.10
③ Обрамлена (рамкова) композиція					
(А) РАР ‹♩P33;44;P33› тип мас редуковані й нарощені версії	Лівобережна Україна: різновиди РАР-Лб АР-Лб	рс;аб;рс	*Купала на Йвана Івана, Йвашеньку* білоруські варіанти: *Ой дунай-дунайок Ой рана на Йвана* *Купала на Йвана Івана, Йвашеньку*	111	11.6-7 11.8
	Білоруське Подніпров'я різновиди РАР, АР			65	
④ ⑤ Група форм на силабічній основі V53					
④ (Г) ‹♩53²›	Східне Поділля, Східна Волинь, Середнє Полісся, осередок за Ясельдою	аб;вг		606	11.12
⑤ ‹♪5₆3²›, ‹♪5♩3²›, інші нетипові	Верх. Понімання, Зах. Двіна, верх. Ясельда	аб;вг	нетипові:	57 / 60 / 5	11.13
⑥ ⑦ ⑧ Група форм на 6-складовій основі					
⑥ (Д) ‹♫4;66› V{44}	Середнє Полісся: сер. Случ, верх. Уборть	а; аб;вг. в; вг;де.		304	11.14
⑦ ‹♫6²⁽³⁾= V{44}›	Лемківщина, верхнє Надсяння. Басейн Вепру	АБ ААБ		73	11.15
‹♪7²⁽³⁾= V{44}›	Лемківщина Кам'янець- Поділ.	АБ ААБ			11.16
⑧ ‹♫66›	Подвіння (правобережжя)	АА АБ		77	–
інші нетипові з ♩6	точково		композиції моделі ♩6	16	
інші нетипові з V7	точково		композиції моделі V7	7	
Група локальних форм Подвіння (білоруське Поозер'я)					
⑨ а ‹♩43²›	Правобережжя Зах. Двіни	аб;аб	нетипові:	64 / 5	–
б ‹♪43²›	Себеж, Міори, Верхнедвінськ	аб;вг		22	–
⑩ ‹4;44;4›, ‹4;4;4›	Східне Поозер'я	а; аб;б		104	–
⑪ ‹♪p3;4₅4₅;p3›	Зах. Двіна, Діска, Вілія, Німан, Вепр (островами)	р;аб;р	р *Ой то-то / Калім / Боже наш* р *Ой то-то / ...*	51	–
⑫ ‹♩44²›	Зах. Поозер'я: Себеж, Верхнедвінськ	аб;аб аб;рб	Р: *Люлі-люлі / Льолі... Рано-рано / Лідо-лідо*	37	–
Форми малої потужності без окреслених ареалів					
⑬ ‹♩T44;P56ª3› ‹♩T44;P4ª33› варіантна форма	Лівобер. Наддніпрянщина: Суля, Псел, Ворскла	аб; рсту...	*Скрізь вода на землі, Що на морі вода грала...*	22	–
зразки без рефрену	точково в Україні			9	
⑭ ‹♩44²›	Середнє Полісся, інші локуси (точково)	аб;вг. аб;рб		24	–
⑮ ‹♩55²›	Українське Правобережжя (точково)	аб;вг.		19	–
⑯ ‹♪5̇5̇²›		аб;вг.	інші ритми:	25 / 5	

11.5Д Купальські мелотипи на основі здвоєного диспондея

композиційна схема і базова модель, семантичні версії	основний (змістовий) вірш: способи дроблення	рефрен (рамковий / кінцевий): ритмічні й семантичні (основні) варіанти	етнос, локус	стат.
РАР ‹♩**Р33;44;Р33**› **=рс;аб;рс** (традиція 1 – УЕТ-Лб дає численні видозміни цієї модельної композиції)				
	*Купала на Йвана**	Р: *Купала на Йвана**	**1** – УЕТ-Лб: Десна + Лівобережжя (Трубіж, Сула, Псел, Ворскла)	111
	типові фігури довільного дроблення:	Регіональні рефрени: *Іване Йвашечку*		
		Ой рана на Йвана *Ой дунай дунайок*	**2** – БЕТ: Межиріччя Березини й Дніпра + Сож	65
АР ‹♩**44;Р33**› **= аб;рс**				
	Переміна форм РАР→ АР та співіснування двох форм на одній території	фігури довільного дроблення аналогічні попередньому РТ	**1** – УЕТ-Лб: Десна + Лівобережжя	221
			2 – БЕТ: Межиріччя Березини й Дніпра + Сож	16
АР ‹♩**44;Р33**› **= аб;рс**			**3** – БЕТ: Зах. Двіна - Лб	22
АР ‹♩**44;Р33**›**=V66;Р44**	аб;рс	V66 Р: *Ночка мала купальная*	**4** – БЕТ: Зах. Двіна - Прб	12
♩**44;33** АБ:	аб;вг		**5** – УЕТ-Прб: Правобережжя (Сх. Волинь, Сх. Поділля та міграційні потоки на північ)	11
АР:	аб;рс	V66 Р: *Стовпом дим в плечі грім*		74
♩**44;44** АБ:	аб;вг			11
АР:	аб;рс	V66 Р: *Калина-малина ягода червона*		(разом)
АР:	аб;рб	Р: *Ото-ото, мати …*		
АРС:	аб;рс;ту	Р: *Стій, дубе, не гуди/шуми…*		31
♩**44;53** АР:	аб;рс(вг)			28
♩**44;53**[2] АРС:	аб;рс;ту	V66 Р: *Стороною дощ іде, стороною…*		12
у т.ч. розпросторені (нарощені) рефрени (6)		Р: *Яворе-явороньку зелененький.*		

* Цей рефрен (або варіант *На Йвана Купала*) відомий у всіх зонах макроареалу (далі – фоновий рефрен)

12.13Д Жнивні меломоделі волинсько-поліського ареалу V*43

12.2Д Ритмокомпозиційні типи мелодій, приурочених до сезону жнив

РИТМІЧНИЙ КОД	ЛОКАЛІЗАЦІЯ	СЕМАНТИЧНА ФОРМА	РИТМІЧНА МОДЕЛЬ	нот. прикл. або таблиця	кількість записів
I Макромасив "Жниво-голосіння (ЖГ). Білорусько-поліський макроареал *(поліфункційний)*				12.3 – 12.8	1630
II Група композицій на основі 4-дольника					
А. Лівобережний (деснянський) масив *(поліфункційний)*				12.12	
‹♫44;33›-лб	Десна, Остер, Сула, Псел, Ворскла	аб;вг			330
Б. Погоринський масив *(дожинковий)*					
‹♩43²›, ‹♫43²›	Погориння, Схід. Волинь, Схід. Поділля	аб;вг.		12.13 12.14	565
В. Холмсько-західноволинський масив *(дожинковий)*					
‹♩433²⁽¹⁾›	Зах. Буг, Вепр + Стир (верх.)	абб;вгг.		12.15 12.16а 12.17-19	65
III Група форм на силабічній основі V53					
А. Західноволинсько-поліський масив *(дожинковий)*				*Спільний фонд записів:*	330
‹♩53²›	Верхня Прип'ять, Турія, Стохід	аб;вг.		12.15	72
‹♪5̇₆3²›	а) Шацьк, Малорита б) Маневичі (р. Стир)	аб;вг.		12.22	34
‹♪53²›	а) межиріччя Прип'яті - Турії б) нижня Горинь (Столін)	аб;вг.			125
‹♪533²⁽¹⁾›	а) р. Стохід, Стир, б) р. Зах. Буг, Вепр	абб;вгг.		12.16б	75
Б. Меломасив "жниво-голосіння": регіональні різновиди західної смуги				12.9	
‹V5₆3=V44²›	Берестейщина	аб. абб. АА	1-2-рядкові строфи рубатного ритму з пересувною цезурою, прийомом додавання		106
‹♪53³› *рубато*	Сувалки, Білосток	аб;аб;вг	*Powałem żytko, powałem Powałem żytko, powałem za nasem panem niedbałem.*		6
IV Група форм на 7-складовій основі					
А. Галицько-подільський масив *(дожинковий)*				*Спільний фонд записів:*	280
‹♪7³› (вар. ‹♪7²›)	Надсяння, Верх. Дністер, Поділля (крім сходу)	ААБ		12.23а,б	255 +10
‹♪7⁴›	Опілля, Надсяння (точк.)	АА:Б:			15
Б. Волинсько-поліський острівний осередок (Турія) *(поліфункційний)*					
‹♪7²›	Турія, Верхня Прип'ять	АБ		12.23в	70
В. Західна смуга острівних осередків *(дожинкові)*					
‹V7³›=V43 та ін.	Півн. Підляшшя, Сувальщина, Пулави, Ополє	ААБ	та інші неалгоритмічні варіанти		40
V Поозерський макромасив з виходом у Верхнє Подніпров'я *(поліфункційний)*					
Група композицій обрамленого типу та похідні від них редуковані форми					
А. Двомірна (спондеїчна) група (контамінація РАМ+ПСТС)				*Спільний фонд записів:*	240
‹♫3;44;3› =V5;66;5	Вілія, басейн Зах. Двіни нижче Полоцька	р;аб;р а;аб;б а;бв;а	*Дай бог, дож!*		83
редукції	басейни Зах. Двіни (вище Полоцька), Верхнього Дніпра (правобережжя)	а;аб;_ а;бв;_	♫3;44;_ (29) ♫_;44;_ (23)	варіанти рефрену: *Диво-диво Рада-рада Нівка-нівка* та ін. 12.24	115
		_;аб;р _;аб;б	♫_;44;3 (63)	* Характерне кадансування на 2 щаблі	
редукція-мікст з типом "Сож"	східна частина ареалу	а;аБ а;бВ			30
‹♫3;4;3› =V4₅;{43₄};4₅	Дзукія, Себеж	а;аб;б а;аб;в		12.25	13
Б. Тримірна (ямбічна) група (різні версії перепрочитання спондеїчної моделі ‹♫3;44;3›)				*Спільний фонд записів:*	40
‹♪р3;4₅4₅;р3› або V4₅;4₅4₅;4₅ V4;5₆5₆;4	Вілія: Дісна: Дісна - Зах. Двіна: Вілія:	р;аб;р а;аб;б а;бв;а	*(Боже мой)* *(Боже мой)*		
‹♪5;4р4;5› або ‹♪4;5₆р5₆;4›	Себеж - Міори - Ушачі - Лепель:	а;ар;б	та інші неалгоритмічні варіанти	12.26	
‹♪4;4;4› ПСТС *Раёк*	басейн Зах. Двіни: Браслав - Полоцьк	а;а;б			22

В. Сожський масив				
‹♫3̂46̲› ‹♫4̂4̲5̲› =V46̲5̲6̲5̲	Посожжя та сусідні терени (розпорошено)	абв.	*Закатилася да яркая солнца ой за зе- льоний гай.* варіант: *Закурився да дробненькі дожжик кала тьомнага ле- су.*	77
(VII) Польські масиви				
А. "Ритуальний" *(дожинковий)*: група мелодій різної форми з рефреном "Пльон/Plon"			*Разом:*	100
‹♩55̲²;P44̲› ‹♩44²;P44̲› ‹♪5̇5̇²›	р. середня Вісла, р. Зах. Буг, серед. Німан, р. Вілія. Кашуби	аб; вг; рс та інші	+ різні види рефренів (редукована, без рефрену)	
Б. Приспівковий				
‹V66²› приспівкова	басейн верх. Вісли (правобережжя)	аб; вг.	різні неалгоритмічні ритмомалюнки рубатної стилістики	40
(VIII) Форми малої потужності з острівними ареалами				
Група форм на 6-дольній основі			*Разом:*	114
‹♫6̂²›=V(45̲)	Середнє Полісся: р. Уборть, Льва	аб; вг.	12.28	57
	р. Уж (6 сіл)	аб; вг.	12.29	6
‹♫Кт4;66›=V(45̲)	Сіверщина (15 сіл)	(аб; вг. г; вг; гд.	Кт:	25
‹♫6̲²›=V(46)	Волин. Полісся: локально р. Стир (10 сіл)	аб; вг.	12.27	14
Група дводільних формул				
‹♪57²›	Полісся: Верх. Прип'ять, Уж, Турія, Горинь. Підляшшя. Литва	аб; вг.		110
‹♪47²›	Турія, Вижівка	аб; вг.		63
‹♫46̲²›-*Толока* =V(44;45̲)	Полісся: Горинь, Стир, Уж Случ (Блр), Птич, Березина	аб; вг.	модель	40
(IX) Форми малої потужності, умовно приурочена рання лірика з острівними ареалами*				
‹♩6²›-*Стодоли*	Верх. Прип'ять, Зах. Буг	АА	та інші (Квітка, 1985, нот. 36)	8
‹♫ПП6;6̂›=V(44)	р. Вілія (верх. течія)	АА;ББ		8
‹♩66;(P)56› хороводний тип	Верхній Сож	аб;рб	*Р: Люляшки...* та інші варіанти ритмізації	14
‹♩43̲3̲²⁽¹⁾›	(точково)	абб;вгг.		6
‹V446̲¹›-*Пора**	Полісся: Уж / Десна, Снов	абв.	*Пора, мати, жито жати, колосок скилився.* та інші варіанти ритмізації	40
‹V44³⁾› *Столін*	нижня Горинь (Столін): 5 сіл	аб; вг.	2-3-рядкові мелодії рубатної ритміки, споріднені з ЖГ за формою, але квінтові мажорні 12.30	15
‹V334¹› *Перепілка*	Підляшш півн.: Гайнівка, Кам'янець	ааб; вг.	... монотекстовий наспів нестійкої форми	15
‹V555› РАМ+ПСТС	Дзукія	ааб.		20
‹♪⁺55²› *Сонечко*	Підляшшя, Зах. Полісся (4 села)	аб; вг.		6
‹V55²› різні	Дзукія, Сож та ін. (точково)	аб; вг.	та інші варіанти ритмізації	18
‹♪553²›	Підляшшя півн.	абв;абв.		17
‹V66²› *Сено**	Овруччина	аб; вг.		45
‹♪557²› лір. тексти*	Сер. Полісся, Десна, Дзукія	абв.	класична формула та її регіональні видозміни	24
‹V44³›ПСТС лір.*	Підляшшя півн.	ААБ	... та інші варіанти ритмізації	15
(X) Іножанрові цитування мелодій зі спеціалізованими жнивними текстами			(точкова локалізація)	100
‹♩53̲²› петрівський	Сер. Полісся	13		
‹♩53̲²› весільний	Волин. Полісся	8		
‹♩T53̲› весільний	Поділля	8		
‹♪T7› весільний	Поділля, Волинь, Надсяння			60
‹♩T6› весільний	Поділля			7
Інші весільні типи — одинично				

12.12Д Деснянський жнивний мелотип: повна форма та редукції, дроблення

12.20Д Ритмокомпозиційні різновиди моделі V53 у жнивному циклі

15.1Д СУМАРНИЙ РЕЄСТР РИТМОСИЛАБІЧНИХ КОМПОЗИЦІЙ ОБРЯДОВИХ ПІСЕНЬ СБРМ

| | МАЛІ ТА СЕРЕДНІ РИТМОФІГУРИ | | |

Частина 2. АТЛАС

СПИСОК КАРТ

≈≈ Карти з нумерацією **А1-...** – друковані в Атласі та на форзацах книги: оглядові ареали певних мелотипів
Карти з нумерацією **D-I...** – кольорові електронні на DVD, значкового типу, регіонально-документальні (рдк)

Слов'яно-балтський ранньотрадиційний меломасив (СБРМ): контури (т. 1 – обкладинка)

МОРФОЛОГІЧНІ МАКРОТЕНДЕНЦІЇ СБРМ

А1 Генеральні ритмостильові вектори слов'яно-балтського ранньотрадиційного меломасиву (СБРМ): західна ямбічна дуга, алгоритми ритмосилабічного дроблення, чергування, додавання (т. 1 – форзац 1)

А2 Найпотужніші поліетнічні весільні макроареали СБРМ: ТМС V557, ТМС V53², ТМС 6-дольних строф, РТ ‹♪5₄5₄3²›, РТ ‹♪7³› (т. 1 – форзац 1)

А3 Композиції на основі ямбічного 6/7-складника (жанрові цикли К1, К3, К6, Р1) (т. 1 – форзац 2)

А4 Джерельна база Атласу «ОМУ» (т. 2 – обкладинка)

А5 Поліжанрові ареали силаборитмічної моделі V53² (жанрові цикли К3, К4, К5, К6, Р1) (т. 2 – форзац 1)

А6 Обрамлена (рамкова) композиція у традиціях СБРМ. Жанрово-типологічна палітра (цикли К1, К3, К4, К5, К6, Р1): загальний огляд (т. 2 – форзац 1)

К1 МЕЛОТИПИ ЗИМОВОГО ЦИКЛУ (Поворот сонця на літо. Святки. Новий рік)

МЕЛОДІЇ НА ТРИДОЛЬНІЙ ОСНОВІ

А7 Макросім'я мелотипів на базі висхідного іоніка (*щедрівки, колядки*) (‹Зм01›): загальний ареал, строфічні й примітивні форми, ладові різновиди 57
D-I-1 Макросім'я мелотипів з ритмікою висхідного іоніка (*щедрівки*) (‹Зм01›): різновиди композицій DVD
D-I-2 Строфи з ритмікою висхідного іоніка (ТГ ‹Зм01-3›: ‹Зм01-3.22›, ‹Зм01-3.24›, ‹Зм01-3.622›): Ладові різновиди DVD
А8 Пісні-приспівки дитячого репертуару на тридольній основі. 1. Нестрофічні форми-примітиви на базі ‹хоріямба› (БТГ ‹Зм02›): загальний ареал. 2. Нестрофічні форми-примітиви на базі висхідного іоніка (‹Зм01-01›) 57
D-I-3 Мелодії на базі фігури ‹хоріямба› (БТГ ‹Зм02›): одно-двоелементні примітиви (*дитячі щедрівки, засівання*) DVD

МЕЛОДІЇ НА ЧОТИРИДОЛЬНІЙ ОСНОВІ

А9 Нестрофічні форми-примітиви (*пісні-приспівки* дитячого репертуару) (БТГ ‹Зм03›, типологічна сім'я ‹Зм03-1›) 58
D-I-4 Нестрофічні форми-примітиви (дитячий репертуар) (БТГ ‹Зм03›, типологічна сім'я ‹Зм03-1›) DVD
А10 Строфічна схема АР (типологічні групи ‹Зм03-2›, ‹Зм05-1›, ‹Зм08.22›) 58
D-I-5 Строфи метричної моделі ‹♩ 44;44› з силаборитмікою довільного дроблення (БТГ ‹Зм03›, підгрупи ‹Зм03-2›, ‹Зм03-3›); БТГ ‹Зм05›, підгрупа ‹Зм05-1›) DVD
А11 Макросім'я ‹♩ 44р3› (‹Зм04›): загальний ареал 59
D-I-6 Макросім'я ‹♩ 44р3› (БТГ ‹Зм04›): традиційні і кантові мелодії, їх композиційні різновиди DVD
А12 Обрамлені композиції (ТГ ‹Зм05-2.51›, ‹Зм08.50›): загальний ареал 59
D-I-7 Комбінації диспондеїв з 6-дольними 4-складовими рефренами (українська традиція). Підгрупа 1: строфа ‹♩ 44;Р44› та її варіанти (ТГ ‹Зм08.22›: строфи базової композиції АР) DVD
D-I-8 Композиції з обрамленням (рАр) DVD
1. Комбінації диспондеїв з 6-дольними 4-складовими рефренами (українська традиція). Підгрупа 2: строфа ‹♩ 44;Р44› та її варіанти (ТГ ‹Зм08.50›).
2. Композиції з 4-дольними рефренами ‹♩ 4› та ‹♩ 3› (ТГ ‹Зм05-2.51›)

МЕЛОДІЇ НА П'ЯТИСКЛАДОВІЙ ОСНОВІ

ПІСНІ ДО НОВОРІЧНИХ ОБХОДІВ З «Козою»

А13 Мелодії до обряду «Водіння Кози» (БТГ ‹Зм09-1›) 60
D-I-9 Новорічні обряди «Водіння Кози» (ТГ ‹Зм09-1›): типи наспівів DVD
D-I-10 Група композицій без рефренів з 5-складовою основою (ТГ ‹Зм09-2›, ‹Зм12›) DVD

ПІСНІ ДО НОВОРІЧНИХ ОБХОДІВ. «Меланкування»

А14 **Пісні до новорічного «*меланкування*»: правобережна і лівобережна традиції (БТГ ‹Зм15›, ‹Зм16›, ‹Зм17›)** 60
D-I-11 Мелодії *новорічного меланкування*. Правобережні традиції (ТГ ‹Зм15›) DVD
D-I-12 Лівобережні традиції щедрування. Однорядкові примітиви на 6-складовій основі (ТГ ‹Зм16›, ‹Зм17›) DVD
D-I-13 Зимові мелодії-примітиви (ТГ ‹Зм01-1›, ‹Зм02-1›, ‹Зм03-1›, ‹Зм09-1›, ‹Зм16›, ‹Зм17›): порівняння ареалів DVD

МЕЛОДІЇ ТИПОЛОГІЧНОЇ МАКРОСІМ'Ї ‹55р4›

А15 Мелодії типологічної макросім'ї ‹55р4› (‹Зм10›): загальний ареал, основні типи композицій 61
D-I-14 Макросім'я ‹55р4› (‹Зм10›): ритмокомпозиційні різновиди (*значкова карта*) DVD
D-I-15 Макросім'я ‹55р4› (‹Зм10›): стан джерельної бази (динаміка фіксацій) DVD
D-I-16 Макросім'я ‹55р4› (‹Зм10›): композиційні різновиди (субареали) DVD
D-I-17 Макросім'я ‹55р4› (‹Зм10›): ритмічні різновиди 4-складових рефренів DVD

МЕЛОДІЇ ТИПОЛОГІЧНОЇ МАКРОСІМ'Ї ‹55р3›

А16 Мелодії типологічної сім'ї ‹♪ 55р3› (‹Зм11): загальний ареал 61
D-I-18 Макросім'я ‹♪55р3› (‹Зм11›): різновиди компонування DVD
D-I-19 Макросім'я ‹♪55р3› (‹Зм11›): ритмічні різновиди (алгоритм варіювання ритму) DVD
D-I-20 Макросім'я ‹♪55р3› (‹Зм11›): субареали за типами композицій DVD
D-I-21 Макросім'я ‹♪55р3› (‹Зм11›): ритмічні субареали DVD
D-I-22 **Макротипи з 5-складовою основою: перетини макроареалів** DVD

КАНТИ НА НАРОДНІЙ ОСНОВІ

D-I-23 Поліблокові композиції кантового типу. Група ‹ПБК ♩ 34²;4n;3²›-*Миколай* (ТГ ‹Зм05-3.81›) DVD
D-I-24 Мелоформа на основі переритмізації ‹♩ 5;44;5›=а;аб;б› з переритмізацією (ПСТС, кантового типу) у зимовому (*Учора звечора*), весільному та народинному циклах (ТГ ‹Зм20›) DVD

К2 ПЕРЕХІД ‹ЗИМА / ВЕСНА (ЛІТО)› (СТАРЕ НОВОЛІТТЯ)

A17 Пісні до святкування переходу Зима / Літо: Масляна, Колодій: огляд ареалів 62
A18 Пісні до святкування реліктового весняного новоліття: волочебні, ранцівки, лалинки, ін. : огляд ареалів 62

К3 ВЕСНЯНИЙ ЦИКЛ: РАННЯ ВЕСНА, ВЕЛИКДЕНЬ, ПІЗНЯ ВЕСНА

А. СТРОФІЧНІ КОМПОЗИЦІЇ

МЕЛОДІЇ НА ОСНОВІ «ВЕЛИКИХ РИТМОФІГУР»

A19 Весняні мелодії з 6-дольною основою: огляд ареалів 63
D-III-1 Веснянки з 6-складовою спондеїчною основою: композиційні різновиди DVD
A20 Весняні композиції на основі ямбічного 7-складника: огляд ареалів 63
D-III-2 Весняні композиції на основі ямбічного 7-складника: композиційні різновиди DVD

МЕЛОДІЇ НА ОСНОВІ ЧОТИРИДОЛЬНИХ РИТМОФІГУР

A21 Типологічна макросім'я диспондеїв: основні ареали за типами компонування та обрядовими функціями 64
D-III-3 Типологічна макросім'я диспондеїв: композиційні різновиди, різностильові шари. DVD
1. Одно-двоелементні композиції-примітиви. 2. Танок *Шум* ‹𝅗𝅥44(2)›. 3. Макрогрупа метроритмічної моделі ‹𝅗𝅥44;44›: ‹𝅗𝅥44²=аб;рб / аб;рс /аб;вг› (різностильові шари)/ 4. Нові галицькі веснянки ‹𝅗𝅥44²=аб;рб›.
A22 Веснянки з основою V446: композиційні різновиди: огляд ареалів 64
D-III-4 Веснянки з основою V446: композиційні різновиди (значкова) DVD

МЕЛОДІЇ НА ОСНОВІ П'ЯТИСКЛАДНИКІВ

A23 Веснянки з віршем V55: ритмічні та композиційні різновиди: огляд ареалів 65
D-III-5 Весняні мелодії з віршовою основою V55: група з ритмом ‹𝅗𝅥 5-стріла›: ритмічні та композиційні різновиди
D-III-6 Весняні мелодії з віршовою основою V55: ритмічні та композиційні різновиди DVD

МЕЛОДІЇ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ ФОРМАМИ

A24 Весняна композиція дворацького походження ‹𝅗𝅥44;62;6› *Човен / Стріха*: ареал, різновиди 65
A25 Весняні твори на основі прийому переритмізації (ПСТС): типологічні групи ‹𝅗𝅥 43›, «*Кросна*», «*Верба*» та ін. 66

Б. ГРУПА «ПЕРСОНАЖНИХ» ТВОРІВ РІЗНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

A26 Весняний танок *Кривий танець*: ритмокомпозиційні втілення 67
A27 Весняна закличка / танок *Володар*: типи мелодичних втілень 67
A28 Весняні персонажні танки та ігри: *Подоляночка, Перепілочка* 68
A29 Весняні персонажні танки та ігри: *Мак* 68
A30 Весняні персонажні танки та ігри: *Любий / Нелюбий (Ой як-як...), Сам хожу* 69
A31 Весняні персонажні танки та ігри: *Зайчик* 69
A32 Весняні персонажні танки та ігри: *Жельман, Король* 70
A33 Весняні персонажні танки та ігри: *Жона* (трафареткова форма) 70
A34 Весняні персонажні танки та ігри: *Жук* 71
A35 Весняні персонажні танки та ігри: *Огірочки* 71
A36 Весняна гра-діалог *Коструб*: різні типи мелоритмічного вирішення 71

К4 ПЕРЕХІД ‹ВЕСНА / ЛІТО›

A37 Географічна дистрибуція приурочування пісень до різних дат / періодів весняно-літнього переходу: макроареали юріївських, троїцьких, купальських мелодій 72
A38 Перехід весна / літо. Обряди та наспіви пізньої весни, приурочені до Зеленої неділі (Трійці / Духова дня / Семика), русального (троїцького / гряного) тижня, Вознесіння. Дніпро-деснянське межиріччя. Мелотипологія 72
A39 Обряди та наспіви пізньої весни, приурочені до дня Св. Юрія, Зеленої неділі (Трійці / Духова дня / Семика), русального (троїцького / гряного) тижня, Вознесіння в ареалі СБРМ: макроогляд (див. D-IV-1, 2) 73
D-IV-1, 2 Пісні силаборитмічної моделі ‹𝅗𝅥 46²›, що супроводять обряд «Водіння Куста» (Пінщина): DVD
1: Загальний ареал і функціональний спектр (документальна). 2: Мелоструктурні різновиди (документальна)

К5 ЛІТНІЙ ЦИКЛ: ПОВОРОТ СОНЦЯ НА ЗИМУ (КУПАЛО), ПЕТРІВКА

A40 Макроареали купальських / петрівських пісень: загальний поліетнічний огляд (див. також карти D-V-1-8) 74

К6 ЛІТНІЙ ТРУДОВИЙ ЦИКЛ: ЖНИВА, ДОЖИНКИ

A41 Макроареали жнивних і дожинкових пісень: загальний поліетнічний огляд 75
A42 Меломасив «жниво-голосіння» (ЖГ): Загальний ареал. Композиційні версії (за масштабами строфи) 76
D-VI-1 Меломасив «жниво-голосіння» (ЖГ): специфіка ритмічного варіювання DVD
D-VI-2 Меломасив «жниво-голосіння» (ЖГ): композиційні різновиди, варіанти звукорядів DVD
D-VI-3 Меломасив «жниво-голосіння» (ЖГ): ритмічні різновиди на Овруччини ПЕ5
D-VI-4 Меломасив «жниво-голосіння» (ЖГ): композиційні різновиди на Пінщині DVD
A43 Меломасиви півночі та сходу СБРМ. I. Типологічна сім'я / група «Рамкові композиції Поозер'я»: 1. Група двомірних форм. 2. Група тримірних форм. II. «Сожський мелотип» ‹𝅗𝅥 *346 / 445› 76
A44 Меломасиви півдня й заходу СБРМ.
I. Мелотипи з 7-складовою основою. 1. Галицько-подільський дожинковий меломасив ‹♪7³›: загальний ареал, різновиди
2. Турійський локальний тип ‹♪7²›. 3. Підляський локальний тип V43
II. Мелотипи з 4-дольною основою. 4. Дожинковий меломасив ‹𝅗𝅥 43²›: загальний ареал. 5. Дожинковий меломасив ‹𝅗𝅥 433²›
III. Польський меломасив мелодій різної ритмоорганізації з рефреном *Plon niesiem.*
IV. Лівобережний жнивний меломасив: композиційні різновиди 77
A45 Традиції басейну Прип'яті. Правобережжі. Жнивні мелотипи з основами V53 і ‹𝅗𝅥 43²›: ритмічні та ладові різновиди. Волинсько-західнополіська дифузна зона. 78

Р1 ВЕСІЛЬНИЙ ЦИКЛ

ВЕСІЛЬНІ КОМПОЗИЦІЇ НА ОСНОВІ ОДНОЦІЛЬНИХ ФОРМУЛ

МАКРОСІМ'Я КОМПОЗИЦІЙ НА ОСНОВІ ШЕСТИДОЛЬНОЇ МЕТРИЧНОЇ МОДЕЛІ ♩6

A46 Весільні тиради 6-складової спондеїчної моделі ‹♩T6›: загальний ареал 79
D-VII-1 Композиції на основі 6-дольника: Група 1: твори тирадного устрою та мікстові форми (ладові різновиди) DVD
A47 Весільна макросім'я строфічних форм на основі монохронного 6-складника: основні меломасиви 79
D-VII-2 Весільний цикл. Композиції на основі 6-дольника: Група 2: твори строфічного устрою. DVD
1. Строфічні композиції на основі 6-дольника (‹♩ 6^3›, ‹♩ $6\underline{6}^2$›): Регіональні різновиди. Алгоритм дроблення.
2. Споріднені композиції в російських традиціях. 3. Західний строфічний масив з основою V66 різного ритму
D-VII-3 Весільні строфи на основі 6- дольника на межі Західного та Східного Полісся: ритмічні та мелічні різновиди (рдк) DVD

МАКРОСІМ'Я 6-7-СКЛАДНИКІВ ТРИМІРНОЇ ПРИРОДИ (ЯМБИ)

A48 Весільні тиради на основі ямбічного 6-7-складника (‹♪T7›): загальний ареал 80
D-VII-4 Весільна макросім'я на основі ямбічного 6-7-складника: Підгрупа композицій тирадного устрою DVD
A49 Весільна сім'я строфічних форм на основі ямбічного 6-7-складника: загальний ареал 80
D-VII-5 Весільний цикл. Композиції на основі ямбічного 6-7-складника: Строфічні композиції та мікстові форми DVD

ВЕСІЛЬНІ КОМПОЗИЦІЇ НА ОСНОВІ СКЛАДЕНИХ ДВОЕЛЕМЕНТНИХ ФОРМУЛ

МАКРОСІМ'Я ФОРМ МЕТРИЧНОЇ МОДЕЛІ МЕТРИЧНОЇ МОДЕЛІ ♩ 44;44 (СПОНДЕЇ)

A50 Весільна макросім'я ‹V34›: основні меломасиви 81
D-VII-6,7 Весільна макросім'я пісень з віршовою основою V34: ритмічні та ладові різновиди DVD
A51 Оглядові ареали: а) Весільна група моделі ♩43. б) Формули обрамленого типу з ПСТС (РТ «*Ясельда*»). 81

МАКРОСІМ'Я ФОРМ НА ОСНОВІ ВІРША V53

A52 **Весільні тиради з основою ‹V53›: загальний ареал, ладові макрозони** 82
D-VII-8 Весільна макросім'я пісень з віршовою основою V53. Група 1. Тиради (ладові різновиди) DVD
A53 Весільні тиради класичної групи (‹♩T6›, ‹♪T7›, ‹♩T53›): перетини макроареалів 82
A54 Весільна макросім'я ‹V53›: Група 2. Строфи 83
D-VII-9 Весільна макросім'я пісень з віршовою основою V53. Група 2. Строфи DVD

МАКРОСІМ'Я ФОРМ НА ОСНОВІ ВІРША V55

A55 Весільна макросім'я ‹V55›: основні меломасиви 83
D-VII-10 Весільна макросім'я пісень з віршовою основою V55: двомірна і тримірна групи DVD
A56 Композиції на основі ритмоформул ‹♪57›, ‹♪54›. Формули «оберненого типу» V35, V36. 84

ВЕСІЛЬНІ КОМПОЗИЦІЇ НА ОСНОВІ СКЛАДЕНИХ ТРИЕЛЕМЕНТНИХ ФОРМУЛ: СТРОФИ

A57 Весільна макросім'я 3-елементних форм ‹V443 / V433 ‹просо› / V334 / V335›: основні меломасиви 84
D-VII-11 Весільна макросім'я пісень з віршовою основою V443: двомірна група. DVD
Білоруські триелементні формули V334 , V335
A58 Весільна сім'я ‹♪553›: загальний ареал 85
D-VII-12 Весільна макросім'я пісень з віршовою основою V443 / 553: тримірна група DVD
A59 Весільна сім'я ‹♩446›: загальний ареал 85
D-VII-13 Весільна макросім'я пісень з віршовою основою V446 / 557: двомірна група (ладові різновиди) DVD
A60 Весільна макросім'я ‹♪557›: загальний ареал та динаміка фіксацій 86
D-VII-14–16 Весільна макросім'я пісень з віршовою основою V446 / 557: тримірна група (ритмічні, ладові різновиди)

ГЕТЕРОРИТМІЧНІ ВЕСІЛЬНІ КОМПОЗИЦІЇ З РУХЛИВИМИ КОМПОНЕНТАМИ

A61 Весільні тиради некласичної групи (‹♩T4›, ‹♪T5,7›) 87
A62 Весільна макросім'я з гетероритмічною формулою-строфою ‹♪53^2;557 / ♩43^2;446› 87
D-VII-17 Весільна макросім'я пісень з основою $V4_53^2;4_54_56_7$: дво і- й тримірний різновиди, особливі моносюжетні форми DVD
A63 Весільна сім'я 4-складових форм з переритмізацією (ПСТС) та рефреном: загальний ареал 88
D-VII-18 Весільна група з принципом ПСТС (*Рано*) DVD
A64 Весільні ритуальні зачинні формули (РЗФ): семантичні формули та їх ритміка 88
D-VII-19 Весільні ритуальні зачинні формули (РЗФ): ритмічні формули та їх семантичне наповнення DVD

ПОЛІЖАНРОВІ КОМПОЗИЦІЇ

A65 Ритмотип V57 у системі обрядових жанрів СБРМ (жанрові цикли К3, К4, К6, Р1, Р2) 89
A66 Алгоритми варіювання 5-складників у тридільних формулах V553 та V557 (весільного і зимового циклів) 89
A67 Композиції з віршовою основою V43: базова двомірна строфа 43^2 та споріднені варіанти (цикли К1, К3, К4, К5, К6, Р1) 90
A68 Композиції моделі ‹♩44;33› (жанрові цикли К1, К3, К5, К6) 91
A69 Ритмотип ‹♪54^2› в обрядових мелодіях СБРМ 92
A70 Обрядові мелодії з віршовою основою V55 у ритмі ‹стріла›: жанровий спектр та ареали (цикли К3, К4, Р1, Р2) 93
A71 Веснянки з віршем V53 у контексті ареалогії інших весняно-літніх жанрів (русальних, купальських, жнивних) 94
A72 Обрамлена (рамкова) композиція в традиціях СБРМ (цикли К1, К3, К4, К5, К6, Р1) 95
A73 Клмпозиція ‹пара періодичностей› (ПП) в обрядових наспівах українців, білорусів, поляків, литовців 96
A74 Весняний цикл. Композиція ‹пара періодичностей› (ПП) 97
A75 Спеціальні композиційні прийоми. Дублювання останньої побудови (ДОП). Мелоритмічні катени (Кт) 98
A76 Прийом додавання силабохрон: жанровий огляд 99
A77 Макрозони додаткових прийомів компонування. Дублювання малих силабогруп (ДМС) 100
A78 Поширення композицій з ритмом V433 ‹просо› (жанрові цикли К1, К2, К3, Р1) (форзац 2)

І. Клименко. ОМУ. Карта А7.
Зимовий цикл.
Мелодії тридольної основи.
Макросім'я мелотипів на базі висхідного іоніка
Табл. 9.5Д
ТМС Зм01
Джерельна база - ≈1100 одиниць (аудіозаписів, нотацій, ритмосхем)
① строфа 44;(P)44.
Зм01-3.221 / .24 / .622
Р: Щедрий вечір, добрий вечір та ін.
малозаселені лісові масиви, болота, високогір'я
основний масив та острівні осередки
зони, не забезпечені записами
імовірне продовження ареалу
осередки трансформованих ритмів Зм01-4.221 / .622
РЕГІОНАЛЬНІ ЛАДОВІ РІЗНОВИДИ ЗА АМБІТУСАМИ ТА СИСТЕМАМИ СИНТАКСИСУ ДОВГОТНИХ ОПОР (СДО: треті силабохрони в групах)
А. ТИПОВІ СПОЛУЧЕННЯ ОПОРНИХ ЩАБЛІВ
Галицько-волинськоподільська група (305 од.)
2,4;2,1. галицька СДО (95 од.)
2(1),4;1,1. волинська СДО (170 од.)
інші з півкадансом на 4 щаблі
Бузько-поліська група (185 од.)
2,3;1,1. найпоширеніша СДО (140 од.)
Б. ІНШІ СХЕМИ ЛОКАЛЬНОГО ПОШИРЕННЯ
1,2;5,1. квінтова
квінтова (інші)
амбітус септими
брак відомостей
② строфа з рефреном-примітивом ‹αβ;γγγγ›
Зм01-2.24
амбітус:
квінтовий
терцієвий
квартовий
③ одноелементні приспівки
Зм01-1.10
④ Щедрівки з кантовими впливами
строфа з вторинним віршем V66 та нарощеним рефреном P44;44:
Зм01-5.24
Зм01-6.24
А в Єрусалимі рано задзвонили...
Щедрий вечір, добрий вечір, добрим людям на здоров'я
межі СБРМ
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
Див. значкові карти D-I-1, D-I-2
БРЕСТ
ПІНСЬК
ЛУЦЬК
РІВНЕ
ЛЬВІВ
ТЕРНОПІЛЬ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
ЖИТОМИР
КИЇВ
ВІННИЦЯ
ЧЕРНІГІВ
СУМИ
ПОЛТАВА
ХАРКІВ
ЧЕРКАСИ
ЧЕРНІВЦІ
ІВ.-ФРАНКІВСЬК
УЖГОРОД
ЖЕШУВ
Перемишль
ДРОГІЧИН
ЛОСИЦІ
КОБРИН
ПУЛАВИ
ЛЮБЛІН
ХОЛМ
ВОЛОДИМИР-ВОЛИН.
ОВРУЧ
ТУРОВ
ГАЛИЧ
ОБУХІВ
БІЛА ЦЕРКВА
ПЕРЕЯСЛАВ
ПУТИВЛЬ
СОСНИЦЯ
МОГИЛІВ-ПОДІЛ.
КРОПИВНИЦЬКИЙ
ЗМІЇВ
ІЗЮМ
Захід. Буг
Вепр
Ясельда
Лань
Стир
Горинь
Уборть
Уж
Тетерів
Ірпінь
Десна
Остер
Удай
Сула
Псел
Ворскла
Хорол
Рось
Тясмин
Тиса
Дністер
Прут
Молдова
Південний Буг
Синюха
Снов
Сейм

І. Клименко. ОМУ. Карта А8.
Зимовий цикл (К1).
Мелодії на тридольній основі:
Пісні-приспівки дитячого репертуару: нестрофічні форми-примітиви
① Базова типологічна група (БТГ) Зм02 (корінні)
Модельна схема: 4-скл.
Варіанти дроблення: 5(6)-скл.
Зм01-1.01 одноелементні приспівки
220 од.
Зм01-4.22 двоелементні приспівки у сполученні з характерним мелотипом
c- h-c-d ; c- h-a-g.
понад 100 од.
зони концентрованої локалізації
точкова локалізація
зони лінії переселень, де може побутувати тип
② Базова типологічна група (БТГ) Зм01
(висхідний іонік)
Зм01-1
Джерельна база – 130 од.
острівна локалізація
точкова локалізація
українська
мовна межа на поч. 20 ст.
межі СБРМ
міждержавні кордони
Див. значкову карту D-I-1
Див. значкову карту D-I-3.
Врізка 1. Кубань
БРЕСТ
ПІНСЬК
ЛУЦЬК
РІВНЕ
ЛЬВІВ
ТЕРНОПІЛЬ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
ЖИТОМИР
КИЇВ
ВІННИЦЯ
ЧЕРНІВЦІ
ПЕРЕЯСЛАВ
ПОЛТАВА
ХАРКІВ
ЗАПОРІЖЖЯ
ДОНЕЦЬК
Горинь
Стир
Уж
Тетерів
Ірпінь
Десна
Остер
Рось
Дністер
Південний Буг
Дніпро
Сула
Псел
Ворскла
Орель
Самара
Сіверський Донець
Молдова

І. Клименко. ОМУ. Карта А9.
Зимовий цикл.
4n приспівкові
ареал та зони концентрованої фіксації
точкова фіксація
імовірний ареал: зони, не забезпечені матеріалами
потенційне продовження ареалу
північний кордон (за З. Можейко)
зони відсутності
Пісні-приспівки дитячого репертуару.
Нестрофічні форми-примітиви на 4-дольній основі
Базова типологічна група (БТГ)
типологічна сім'я
Джерельна база - 900 од.
Див. значкову карту D-I-4
малозаселені лісові масиви, болота, водоймища
українська мовна межа на поч. 20 ст.
МІНСЬК
ВАРШАВА
Дніпро
Німан
Прип'ять
Десна
Сейм
Сула
Псел
Ворскла
Сіверський Донець
Дністер
Південний Буг
Західний Буг
Вісла
Вепр
Горинь
Тетерів
Ірпінь
Стрий
Тисса
Прут
Сян
Тиса
Донець
Оскіл
Орель
Сож
Ужа
Ипуть
Ресета
Ріка
Ріка
Ріка

І. Клименко. ОМУ. Карта А11.
Зимовий цикл (К1).
Мелодії типологічної сім'ї ♩443²›:
загальний ареал
ЗМ84
Базова типологічна група (БТГ) ЗМ84
загальний обсяг ареалу
зони відсутності
ЗМ84-1 традиційні колядки
основний ареал та осередки концентрованої локалізації
острівні осередки, точкові фіксації
твори з рефреном "Радуйся..." 133 од.
твори з рефреном "Рай розвився..."
ЗМ84-2 - нові християнські колядки-канти*
типові сюжети / рефрени:
"Радуйся..." канонічний мелотип та його фольклорні варіанти
"Ордань" 126 од.
(Но Ордані тілко воде стояло)
"Алілуй..." та інші
*Цей репертуар став базовим для зон східних і південних переселень українців
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
КИЇВ
РИТМОСИЛАБІЧНА МОДЕЛЬ
Джерельна база – 450 одиниць
Див. значкову карту D-I-6
межі СЕРМ
міждержавні кордони
українська
білоруська

І. Клименко. ОМУ. Карта А12.
Зимовий цикл.
Мелодії на чотиридольній основі.
Обрамлені композиції: загальний ареал
ЗМ08.5б ♩p4;44;p4› (та варіанти) 140 од.
повноцінні форми
видозмінені або редуковані форми
імовірні продовження ареалу
точкова локалізація
(тип також точково поширений на Донеччині, на Кубані)
рефрен:
Свят вечор свят
Гей Рожество
Щедрий вечір
Гей лаголю/олелею
Коляда / Гей коляда
ЗМ1-2-43 ♩p3;44;p3› (та варіанти) 25 од.
місця фіксацій та ймовірне продовження ареалу
Див. значкову карту D-I-8
МІНСЬК
КИЇВ
ЖИТОМИР
ЧЕРНІВЦІ
ЛЬВІВ
ЧЕРКАСИ
ПОЛТАВА
СУМИ
ЗАПОРІЖЖЯ

Джерельна база - 420 одиниць, з них 256 мелодій
Основна ритмофігура
пісенні масиви
їх імовірні продовження
точкові локалізації
4-дольні приспівки
відомості про обряд з карти О. Курочкіна (1995)
Ритуал з відповідною піснею точково зустрічається на Донеччині, на Кубані
малозаселені лісові масиви, болота, високогір'я
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
межі СБРМ
міждержавні кордони
І. Клименко. ОМУ. Карта А13.
Зимовий цикл.
МЕЛОДІЇ ДО ОБРЯДУ "ВОДІННЯ КОЗИ"
Див. значкову карту D-I-9
МІНСЬК
ВАРШАВА
КИЇВ
ЛЬВІВ
ЛУЦЬК
РІВНЕ
ЖИТОМИР
ВІННИЦЯ
ЧЕРНІГІВ
ПОЛТАВА
ЧЕРКАСИ
СУМИ
ГОМЕЛЬ
МОГИЛЬОВ
БРЕСТ
ПІНСЬК
ТЕРНОПІЛЬ
ЧЕРНІВЦІ
МОГИЛІВ-ПОДІЛ.
КРОПИВНИЦЬКИЙ
Дніпро
Десна
Сейм
Сула
Псел
Горинь
Тетерів
Ірпінь
Рось
Стир
Случ
Уж
Прип'ять
Західний Буг
Дністер
Південний Буг
Вісла
Нарва
Неман
Шара
Березина
Друть
Сож
Ипуть
Вепр
Турія
Стохід
Уборть
Остер
Удай
Супой
Хорол
Ворскла
Самара
Інгулець
Синюха

Лівобережна група
Джерельна база - бл. 200 одиниць
Див. значкову карту D-I-12
ритмічні версії:
Меланка ходила Василька просила...
Правобережна група
Джерельна база - 418 одиниць
Ой у- чора ізве- чора
Посла Меланка два качура
версії, переінтоновані у стилі псальмів
Див. значкову карту D-I-11
малозаселені лісові масиви, болота, високогір'я
українська мовна межа на поч. 20 ст.
межі СБРМ
міждержавні кордони
І. Клименко. ОМУ. Карта А14.
Зимовий цикл. Мелодії до новорічних "меланкувань": правобережна і лівобережна традиції
установлені ареали та зони концентрованої локалізації
імовірні продовження ареалів
острівні або точкові фіксації
зони пізніх переселень, де може побутувати тип
КИЇВ
ЛЬВІВ
ЛУЦЬК
РІВНЕ
ЖИТОМИР
ВІННИЦЯ
ПОЛТАВА
ХАРКІВ
ДОНЕЦЬК
ЗАПОРІЖЖЯ
ОДЕСА
МИКОЛАЇВ
ХЕРСОН
ТЕРНОПІЛЬ
ЧЕРНІВЦІ
МОГИЛІВ-ПОДІЛ.
КРОПИВНИЦЬКИЙ
Дніпро
Десна
Сейм
Сула
Псел
Ворскла
Горинь
Тетерів
Ірпінь
Рось
Стир
Случ
Уж
Прип'ять
Західний Буг
Дністер
Південний Буг
Південний Донець
Північний Донець
Самара
Інгулець
Синюха
Кальміус
Кальчик
Молочна
Конка
Сож
Ипуть
Вепр
Турія
Стохід
Уборть
Остер
Удай
Супой
Хорол
Ворскла
Самара
Псел
Вісла
Нарва
Неман
Шара
Березина
Друть
Сож
Ипуть
Вепр
Турія
Стохід
Уборть
Остер
Удай
Супой
Хорол
Ворскла
Самара
Інгулець
Синюха

І. Клименко. ОМУ. Карта А15.
Зимовий цикл.
Мелодії типологічної сім'ї ♪55,р4♪:
загальний ареал,
основні типи
композицій
Джерельна база – 2250 одиниць
Див. значкові карти D-I-14–17
Базова 1-рядкова композиція
Група форм на основі аналогічної формули
Група форм моделі аб;рб.
Група форм моделі аб;рс.
Група форм з багатоелементними рефренами ("Барокова підгрупа")
Впливи макроалгоритмів
Споріднені форми: волочобні Поозер'я
МІНСЬК
КИЇВ
ВАРШАВА
макроареал мелоформ групи 55,р4
території, не забезпечені друкованими джерелами
потенційні продовження ареалу
зони відсутності мелоформ групи 55,р4
межі СБРМ
міждержавні кордони
нові межі на поч. 20 ст.
українська
білоруська
малозаселені лісові масиви, болота, високогір'я

І. Клименко. ОМУ. Карта А16.
Зимовий цикл (К1).
Мелодії типологічної сім'ї ♪553²♪:
загальний ареал
Джерельна база – 980 одиниць з понад 500 населених пунктів
Див. значкові карти D-I-18–21
нові межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
Інші мелодиці зимового сезону з вірдиком 5+5+3 і ритмомалюнком
регіональні чи локальні масиви
зони концентрованої локалізації
острівні осередки
одиночні фіксації
одиночні фіксації у фронтально дослідженій місцевості
записи 17, 19 ст.ст.
імовірні зони ареалу (матеріали не змінені, або як традиція зникерла)
зони відсутності РТ в межах української етнічної території
зони, встановлені фронтальними польовими обстеженнями
зони, встановлені вибірковими польовими обстеженнями
зони імовірної відсутності типу
малозаселені терени
межі СБРМ
міждержавні кордони
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
КИЇВ
ЛУЦЬК
ЖИТОМИР
ЧЕРКАСИ
ПОЛТАВА
ХАРКІВ
БЕЛГОРОД
СУМИ
ЧЕРНІГІВ
ГОМЕЛЬ
МОГИЛЬОВ
СМОЛЕНСЬК
ВІТЕБСЬК
ПОЛОЦЬК
ГРОДНО
БРЕСТ
ЛЮБЛІН
ЖЕШУВ
ЖИТОМИР
ПЕРЕЯСЛАВ
ВІННИЦЯ
малозаселені лісові масиви, болота, високогір'я

І. Клименко. ОМУ. Карта А17.
Перехід зима/весна (К2)
Пісні до святкування переходу
Зима / Літо: Масляна, Колодій
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
межі СБРМ
міждержавні кордони
малозаселені лісові масиви, болота, високогір'я
І. Колодій (Колодка)
група композицій на 4-дольній основі
пісні невстановлених форм (описи без нот)
тільки інформація про обряд без співу
Масляна (українське Правобережжя)
ПБК / ВКФ (Колодій/Масляна)
приспівка
театральне дійство "Бачуги" (слобожан)
ІІ. Обряди ранньої весни на Прип'яті (приурочені до Масляної)
Заклинання весни з деревцем (гілочкою)
"дитяче весілля" зі співом веснянок
ІІІ. Масляна
(традиції східної Білорусі та сумінні російські)
нотовані зразки
типологічні списки
принцип «просо-рефрен»
зони побутування форм, побудованих з 4-дольних груп, із застосуванням кінцевої антиметаболи
Голочка-ключниця (нот. 7.3)
інші мелодії
МІНСЬК
КИЇВ

І. Клименко. ОМУ. Карта А18.
Локалізація обрядових веснянок, приурочених до Великодня
(волочебні, ранцювальні, христування)
Джерельна база – понад 400 од.
ІІ. Весняні колядки у поляків, литовців: "колядки", "конопельки", "дзєгуси"
Для підрозділу фрагменту використано відомості з карти Л. Лукашенко (2013, В.7.3)
сюжет "Конопельки"
І. Волочебні пісні білорусів (центральні та східні регіони)
Використано відомості з кількох карт: С. Литвинові (2006), Т. Константіновій (2013), Н. Дмітієвій (2018), Л. Лукашенко (2013, В.7.3)
Сюжет оцінювання "чужої баби"
одиничні фіксації
"колядкова" група форм
інші мелоформи малої статистики
ІІІ. Ранцівки українців
Львівсько-люблінський осередок (узагальнення карти Г. Чернюк, 2013)
ранцівки з мелоформою колядки
малозаселені лісові масиви, болота, високогір'я
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
межі СБРМ
міждержавні кордони
дитячі приспівки "христування"
мелоформа-примітив
дитячі вірші-"христування"
Я маленький хлопчик
Зоз на отвертки...
Відвідування баби-повитухи: острівний релікт (Волинське Полісся)
ЗЕЛЬНОЕ
ВОЛОЧИЙ
МІНСЬК
КИЇВ

І. Клименко. ОМУ. Карта А19.
Весняний цикл.
Мелодії з 6-дольною основою
Джерельна база – понад 1030 од.
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
КИЇВ
Група строфічних форм
загальний ареал
зони щільної фіксації
зони ймовірного побутування, не запевнені даними
точкова локалізація за межами макроареалу
2 група складних форм за участі 6-дольних блоків: тиради, поліблокові композиції (ПБК), форми з рефренами
55 одиниць
3 група композицій типу пара періодичностей (ПП) за участі 6-дольних блоків: Кропець, Конопелька, ін.
95 одиниць
припʼятсько-дніпровський ареал
окремі фіксації
4 група композицій з рефренами Ляля/Льоля на білорусько-російському пограниччі: 66;P56 та ін. (весна і Троїцький тиждень)
80 одиниць
установлені локалізації
імовірне продовження ареалу
установлена відгутність 6-дольних форм
Див. значкову карту D-III-1, D-III-7
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
межі СБРМ
міждержавні кордони
малозаселені лісові масиви, болота, висоногір'я

І. Клименко. ОМУ. Карта А20.
Весняний цикл
Композиції на основі ямбічного семискладника
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
межі СБРМ
міждержавні кордони
Джерельна база - 390 од.
Див. значкову карту D-III-2
малозаселені лісові масиви, болота, висоногір'я
Базова формула:
Основні варіанти:
чергування 6/7-складників у ПП 66;77 весн.
додавання силабохорни
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
КИЇВ
1 2-3-рядкові строфи
ареал і точкові записи 240 од.
прийом додавання 54 од.
2 формула у складі композицій з рефренами, поліблокових форм, 77 од.
у т.ч. Чорнушка, Зайчик=Женчик=Братик
імовірне продовження ареалу
3 пара періодичностей
ПП
M1 АА;ВВ
V5 АА;ББ або АБ;ВГ
Кропець (Старий/Молодий), Ялинка, інші 65 од.

І. Клименко. ОМУ. Карта А21.
Весняний цикл
Типологічна макросім'я 4-дольників.
Див. значкову карту D-III-3
українська мовна межа на поч. 20 ст.
міждержавні кордони
малозаселені лісові масиви, болота, висогір'я
межі СБРМ
АРЕАЛИ ЗА ФУНКЦІЯМИ
поліські веснянки-заклички
галицько-подільський ареал танків і забав, приурочених до Великодня (гаївки)
танок Шум (Дністер, Поділля)
танки (хороводи/хороводи) з рефреном Люлі... (Білоруські традиції)
веснянки, що не мають виразної спеціалізації
1 примітиви: а) заклички весни, пташок, сонця, дощу
б) супровід до ігор Яворові люди (Мости) та ін.
в) стилістично "знижені" версії персонажних танків (Мак, Шум, Подоляночка, Кривий танок, ін.)
150 од.
2 Танок із сюжетом "Шум"
150 од.
ареал
зони, не забезпечені даними
одиничні фіксації
3 Макрогрупа метроритмічної моделі ♩44;44
725 од.
структурні різновиди:
аб;вг. 180 од.
аб;рб. аб;рс. 500 од.
довільне дроблення вторинні ритмоформи
функціонально-стильові різновиди:
А Поліські закликання весни
аб;рб. Р: Гей-гей! та інші
аб;рс. Гей, дівиц/діти, весна красна Зимували, не співали, весну ждали
Б Танки традиційної стилістики
з розпростореними віршами та рефренами V66;P(4₁44): Яворонько зелененька та інші
ареал та одиничні побутування
В Танки "алільошної стилістики"
з рефреном Люлі.../Льолі
ареал та одиничні побутування
Г Твори новішої стилістики
веснянки-новотвори або твори з елементами стройових пісень

І. Клименко. ОМУ. Карта А22.
Весняний цикл.
Мелодії з основою V446
Джерельна база – 460 одиниць
Див. значкову карту D-III-4
1–3 КОМПОЗИЦІЯ ‹V446²›
1 СЕРЕДНЬОПОЛІСЬКИЙ МАСИВ
- заклички, перегукування сіл (гетерофонія з бурдоном)
ритмічні версії:
а) пірихічна (без дроблень)
111 од.
б) ямбізована
23 од.
одиничні міграції
2 ЛІВОБЕРЕЖНИЙ РУБАТНИЙ МАСИВ
- заклички
166 од.
сегменти ареалу, не представлені в базі РОРУ
3 ГАЛИЦЬКІ ГАЇВКИ-КОЛОМИЙКИ
35 од.
4 Група ‹V66;446›=аб;вгд.
40 од.
5 ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКИЙ танок ‹V446б=абвв›
ключовий сюжет - Ящуру/Кочур у ойку з гороху (Берейку)
29 од.
6 ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ГРА "МОСТИ"
(Пустіте нас воювать)
55 од.
‹V446б.=аа;бб.›
(найпоширеніша форма)
малозаселені лісові масиви, болота, висогір'я
мовні межі на поч. 20 ст.
українська
білоруська
сучасні міждержавні кордони
межі СБРМ

І. Клименко. ОМУ. Карта А23.
Весняний цикл*
Мелодії з віршовою основою 5+5
* Включно з троїцьким тижнем
Джерельна база – 880 од.
Див. значкові карти D-III-5, 6
МІНСЬК
КИЇВ
ЛЬВІВ
ЛУЦЬК
РІВНЕ
ЖИТОМИР
ЧЕРНІГІВ
ВІННИЦЯ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
ТЕРНОПІЛЬ
БРЕСТ
ПОЛОЦЬК
ВІТЕБСЬК
МОГИЛЬОВ
ГОМЕЛЬ
ГУРОВ
ПІНСЬК
ПЕРЕЯСЛАВ
СУМИ
Німан
Дніпро
Десна
Сейм
Остер
Тетерів
Ірпінь
Случ
Горинь
Стир
Припять
Сож
Ипуть
Березина
Лань
Ствига
Уша
Зах. Буг
Зах. Двина
Зах. Лепна
малозаселені лісові масиви, болота
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
межі СБРМ
міждержавні кордони
① група форм з ритмом Стріла 390 од.
дніпровсько-деснянські масиви
обряд Стріла 255 од.
острівні та одиничні локалізації
локальний різновид 25 од.
локальний різновид (Верхня Прип'ять)
абв. з ПСТС (Мачуха) 30 од.
② група форм тримірного ритму 265
та версії з рефренами
③ група форм двомірного ритму 160
④ локальний ямбічний тип 10
⑤ регіональний хореїчний тип 40
⑥ локальний моносюжетний тип (Посожжя)
Селезень абв. з ПСТС 10

І. Клименко. ОМУ. Карта А24.
типова композиція
редукована композиція з рисами парн періодичностей (картографовано часткова)
ямбізовані 4-складники у відповідних композиціях
Типові сюжети / інципіти:
• Вже весна красна, із стрїх вода капле, молодому козоченьку мандрівка пахне... 134 од.
• Пливе човен води повен... 40 од.
• Стає [локальна назва] докупочки злився... «хлопці б'ються за дівчат» 10 од.
Використано відомості з карти О. Гончаренко (Сумщина), типологічних таблиць Г. Коропніченко (Київщина), М. Скаменик (різні терени)
українська мовна межа на поч. 20 ст.
сучасні міждержавні кордони
межі СБРМ
малозаселені лісові масиви, болота
КИЇВ
ЧЕРНІГІВ
ЖИТОМИР
ЧЕРКАСИ
ПОЛТАВА
ХАРКІВ
СУМИ
ЛЬВІВ
ТЕРНОПІЛЬ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
Десна
Сейм
Остер
Тетерів
Ірпінь
Случ
Горинь
Стир
Припять
Сож
Ипуть
Рось
Сула
Псел
Ворскла
Орель
Зах. Буг
Весняний цикл
Веснянки пізнього походження з V44;66;б (тип "Човен/Стріка"): загальний ареал
Джерельна база - 383 одиниці
установлені ділянки ареалу
зони щільного побутування
зони ймовірного побутування
зони відсутності
північно-західна ізомела, встановлена фронтальними польовими обстеженнями

І. Клименко. ОМУ. Карта А25. Весняний цикл (К3).
Мелоформи, організовані за принципом переритмізації семантично тотожних силаборгуп (ПСТС).
У весняному циклі приїдом ПСТС зафіксований у 570 зразках, що утворили мінімо типологічних груп. У цій карті кортографовано дві групи.
Джерельна база - 400 одиниць
Джерельна база - 172 од.
Композиції з базовим віршем V43
Композиції з базовим віршем V44
Ареал груп ① і ②: установлені та ймовірні зони
Типологічна сім'я вторинної силаборитмічної моделі ‹V(44)› з переритмізацією віршів за схемами двомірних ритмомоделей
складові елементи композицій:
Група ‹ПСТС Кроснo› (умовний маркер)
160 од.
локальні різновиди:
сюжет Дрима
те саме в осінньому циклі
редукція:
литовські зразки
ареал купальських типу Д
споріднені форми
(див. карту D-V-3)
‹ПСТС Восильок› монотекстовий
тріщрка
одиничні форми
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
сучасні міждержавні кордони
межі СБРМ
МІНСЬК
ВИЛЬНЮС
КИЇВ
Кривий танець: "перерозподіл часу"
14 од.
42 од.
Найпоширеніші інципіти/сюжети:
Крою-ве-е колесо...
Тума танок водила...
Скопаю я грядочку...
Коло млина калина...
1.2 "перерозподіл часу"
(сюжети ті самі)
інші видозміни:
нарощення додаткових рядків (10)
зразки без переритмізації (5)
зразки, відтворені з помилками (7)
тільки тексти (6)
2.1 контраст (висх. іонік ↔ дипірихій, меловаріантний повтор 4-складової силаборгупи (+дроблення) (21)
2.2 варіант з рефреном (19)
Найпоширеніший сюжет: Хвали-по-ся бере-зо...
Ги-ли-пили... Ле-ю-полею... Зелений кудрявий...
купальська
твори виду ② виконуються у повільних темпах та мають власний ладінтонаційний контур
твори з неточними особливостями, імовірно належні до цих груп

І. Клименко. ОМУ. Карта А26.
Весняний цикл. Кривий танець: ритмокомпозиційні втілення
① Кривий танок у 6-дольних ритмах
② в інших ритмах
загальний ареал строфічних 6-дольних веснянок ♩6²,³
одиничні зразки
Джерельна база - 180 од.
① Група форм з 6-дольною основою
♩6⁶ 666..=⁵VAБВ 5 од.
♩6² 66 =⁵VAБ 78
♩6² ПСТС ♫66=⁵VAA 10
♩6³ 6:6: = ³VA:Б: 31
♩6³ 6̲:66̲': 10
ПП ♩:6:;:6:=⁵V:A:;Б: 6
♩66;P56 Люлі 2
елемент ♩6 у складних композиціях 2
♩Т6-ВСЛ 3
разом - 145 (82%), з них 2-3-рядкові строфи - 126 (71 %)
② Інші види ритмів (разом 30 зразків = =17%)
♩6̲6̲ 1
Просо 5
♩4⁶ 3
♩44;44 мікт 4
♪7² 6
♩43² ПСТС 7
ПБК ♩4 4
КИЇВ
ЛУЦЬК
ТЕРНОПІЛЬ
ЖИТОМИР
ЧЕРНІГІВ
ЧЕРНІВЦІ
ІВ.-ФРАНКІВСЬК
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
ВІННИЦЯ
Дніпро
Десна
Сейм
Сула
Псел
Ворскла
Сіверський Донець
Дністер
Південний Буг
Горинь
Случ
Іква
Стохід
Прип'ять
Тетерів
Ірпінь
Рось
Сула
Стугна
Росава
Тікич
Інгул
Інгулець
Південний Буг
Дністер
Прут
Сян
Вісла
Горлиця
Ужанка
Ужа
Уж
Тисмениця
Ясельда
Шорна
Ствига
Ствига
Ствига

І. Клименко. ОМУ. Карта А28.
Весняний цикл (К3).
Персонажні ігри у поліблокових композиціях:
Подоляночка, Перепілка
① весняна гра (дитяча) Подоляночка (картографовано сюжет)
Музичні форми різні; найпоширеніші: 200 одиниць
- 2-блокова композиція ‹♩:44:;:4п:.› (зрідка з кінцівкою ♩3)
‹V:45:;:6п:.›
- поліблокові композиції з участю 6-дольника (Погориння)
- приспівка-примітив ‹♩4п› (Полісся)
- тримірні версії з використанням фігур
② весняна гра (дитяча) Перепілка понад 30 од.
Музичні форми спільні з 4-дольн. Подоляночкою
українська мовна межа на поч. 20 ст.
сучасні міждержавні кордони
малозаселені зони
загальний ареал та його ймовірні продовження
зони щільної фіксації
установлена відсутність ігор
ЛЬВІВ
КИЇВ
ЧЕРНІГІВ
ЧЕРКАСИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК
ЧЕРНІВЦІ
ВІННИЦЯ
ЖИТОМИР
ХОЛМ
Десна
Дністер
Прут
Тетерів
Ірпінь
Рось
Сула
Сейм
Остер

І. Клименко. ОМУ. Карта А29.
Весняний цикл (К3).
Гра-танок "Мак":
операційні тексти,
імітація рухами виробничих процесів вирощування маку
Джерельна база - 125 одиниць
група 1 "Мак горобчиків/соловейків" ‹♩44п; Р33(:)›
Воробчику шпочку-шпочку...
74 од.
група 2 "Мак при долині" ‹♩3ч33; х4п; х33›
27 од.
у циклі зимових забав
інші різновиди мелодій 17 од.
невстановлені види мелодій 7 од.
українська мовна межа на поч. 20 ст.
сучасні міждержавні кордони
малозаселені лісові масиви, болота, високогір'я
ЛЬВІВ
КИЇВ
ЧЕРНІГІВ
ЧЕРКАСИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК
ТЕРНОПІЛЬ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
ВІННИЦЯ
ЖИТОМИР
ЧЕРНІВЦІ
РІВНЕ
ХОЛМ
Горинь
Стир
Стохід
Уборть
Словечна
Припять
Десна
Остер
Тетерів
Ірпінь
Дністер
Прут
Рось
Сула
Сейм

І. Клименко. ОМУ.
Карта А30.
Весняний цикл (К3).
Персонажні ігри:
① Гра-танок "Ой як-як"
② Гра-танок "Сам хожу"
① Ой як-як весняна гра-діалог у 2-х частинах: "Любий/Нелюбий"
ПБК ‹♩³3;ˣ6;ᵏ33.›
V⁶ р А сс.
48 од.
Ой як-як милемького виглядати? Ой так-так (2).
...милемького посадити...
...милемському постіль слати...
...коло милого сісти...
...милемького цілувати...
...милемького проводжати...
місця записів
зони відносно системного поширення
імовірні зони поширення
Сам ходжу, сам!
А діти де подівав?
Грім перебив,
дощ потопив.
Старий мужу, горобею,
Сам утони, сам пропади,
А мос дитятко,
старшес й меншес,
Шовковим неводом
виволочи!
(Ігри та пісні, 1963, с. 81, без адреси)
Сам бусьок сам, а діти де?
Дощ потопив,
град поморив...
А в неділю раненько
Приїде наш батенько,
Привезе нам дівоньку
У зеленім віноньку
Кращу, як ось ця.
② весняна гра Сам хожу
ПБК ‹♩³33;ˣ4ᵐ;ᵏ33.›
46 од.
(зразки текстів див. справа)
місця записів
зразок з ритмом ‹просо›
українська мова межа на поч. 20 ст.
сучасні міждержавні кордони
малозасе-лені зони

І. Клименко. ОМУ. Карта А31.
Весняний цикл (К3).
Персонажні ігри
Ігри (хороводи, фізичні забави) з персонажем "Зайчик" у поліблокових композиціях.
Джерельна база - 140 одиниць
Відбір матеріалу для карти здійснений за персонажем гри, розподіл на групи - за сюжетним принципом, який в основному збігається з мелотипологічним
① Заїньку, скоком-боком
‹антропоморфність, вибір пари›
Західноподільський інципіт:
Зайчику, ти сивесенький голубе
② Ой на горі гречка, сидить Зайчик
‹наспів-супровід фізичного змагання›
2-блокова композиція: 60 од.
3-блокова композиція: 28 од.
③ Зайчик-братчик» Женчик-бренчик
20 од.
приспівки-примітиви
нез'ясовані мелоформи
ареал "зайчиків"- установлені та потенційні ділянки
установлені зони відсутності гри
Висновки картографування є попередніми, оскільки твори цього циклу не були системно розшукуваними в польовій роботі, подібно до інших творів "легкого жанру" - дитячих приспівок, щедрівок, забавлянок

І. Клименко. ОМУ. Карта А32. Весняний цикл (К3). Твори ігрової функції у складених композиціях (кільцевій або двоблоковій).
① Гра "Жельман/Зельман/Герман"
② Гра "Король"
Гра "Король" (діалог-антифон)
бл. 50 одиниць
2+6 Король поза городом ходить
3+3... Короле, чом не йдеш
інші
сюжет Король у формі ‹просо› ♩433²
Гра "Жельман/Зельман/Герман" (діалог-антифон)
82 одиниці
типова форма
на ритмотип ‹просо›
у зимовому циклі
межі поширення української мови на поч. 20 ст.
міждержавні кордони
малозаселені лісові масиви, болота, висхожтр'я
ВАРШАВА
ВРЕСТ
ЖОВКВА
ЛУЦЬК
ЛЬВІВ
ТЕРНОПІЛЬ
ВІННИЦЯ
ЖИТОМИР
КИЇВ
ЧЕРНІГІВ
ПОЛТАВА
ХАРКІВ
ЧЕРКАСИ
ЧЕРНІВЦІ
Прип'ять
Горинь
Стир
Десна
Дніпро
Дністер
Південний Буг
Західний Буг
Тетерів
Ірпінь
Сула
Псел
Ворскла
Сейм
Сож
Вятка

І. Клименко. ОМУ. Карта А33.
Весняний цикл (К3).
Персонажні ігри у поліблокових композиціях (ПБК): гра "Жона"
Хто чуває, хто видав мою жону на торзі
Джерельна база - 58 одиниць
Поетичний текст-діалог має форму "трафаретки"
Музична форма складається переважно з 4-дольних фігур, розспіваних у ритмах
|♪♪♩ ♪♪♩ |=|♪♪♪♪:♪♪♩ |=|♪♪♪♪:♪♪♪♪|
У придністровській зоні ареалу (точково - в інших локусах) використовується ритм ‹просо›, частіше без антиметаболи.
Інші ритмічні прочитання рідкісні, є контамінацією типового сюжету з локальними музичними формами.
ареал та його імовірне продовження
типові зразки
зразки у ритмі ‹просо› ♩433 (повністю чи як елемент ПБК) без антиметаболи: ♪♪♪♪|♪♪♪|♪♪♩|
нетипова ритміка (антиспаст, ін.)
тримірні фігури ♪♪♩, ♪♪3
інший сюжет
тексти
Карту виконано за сюжетним принципом
українська мовна межа на поч. 20 ст.
сучасні міждержавні кордони
малозаселені зони
ЛЬВІВ
ТЕРНОПІЛЬ
ВІННИЦЯ
ЖИТОМИР
КИЇВ
ЧЕРНІВЦІ
Прип'ять
Стир
Горинь
Дністер
Південний Буг
Тетерів
Ірпінь
Уборть
Сервеча
Уж

І. Клименко. ОМУ. Карта А34
Весняний цикл (К3).
Персонажні ігри / танки у поліблокових композиціях.
"Жучок"
Танок (гаївка) з персонажем "Жучок"
Джерельна база – 116 од.
Типовий інципіт:
Ходить жучок по долині / ялині / жучині / ручині / болоті...
місця записів
установлені та ймовірні ділянки ареалу
варіант 1:
варіант 2:
Р: Грай жучку, грай.
Р: Грай жучку, грай, небаже, най ти Пан-Біг допоможе.
Рідкісний зразок повної форми з зачином
Ой жук-жук по дорозі ходить
походить з с. Калачківців Кам'янець-Подільського р-ну

І. Клименко. ОМУ. Карта А35.
Весняний цикл (К3).
Творн ігрової функції у поліблокових композиціях.
Великодній танок "Огірочки"
Джерельна база - 122 од.
модель ♩4433
та інші варіанти
Питалася мати дочки,
Чи садила огірочки
Р: Ной се в'ють
місця записів
зони щільної фіксації
імовірні ділянки ареалу

Наспів має сталий розмір вірша V44, який ритмізується у різних прочитаннях:
♫6 (10)
♪7+ (10)
♪7-нд (4)
♩44 (2) (=Шум)
♪44 (1)
Композиція 2-рядкова, зрідка - тирадоподібна або пара періодичностей
*К текст без мелодії
І. Клименко. ОМУ. Карта А36.
Весняний цикл. Персонажні ігри.
Гра-діалог "Коструб" (30 зразків)

І. Клименко. ОМУ.
Карта А37.
Перехід весна/літо.
Географічна дистрибуція приурочування до певних дат
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
співи, приурочені до Юрія (23.04)
105 од.
обряд "Похорон стріли", частіше на Вознесіння
обряди та співи, приурочені до Зеленої (клечальної) неділі (Трійці) та русального тижня:
масиви
одиночні факти
Р Проводи русалок
К Водіння Куста
910 од.
обряди та співи, приурочені до Купала та сезону середини літа (петрівки)
3520 од.
співіснування троїцьких та купальських обрядів
див. значкові карти А38, А39, D-III-5
малозаселені лісові масиви, болота, висоншір'я
межі СБРМ
міждержавні кордони
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
КИЇВ
ЧЕРНІГІВ
ПОЛТАВА
ХАРКІВ
ЧЕРКАСИ
ПЕРЕЯСЛАВ
ЛЬВІВ
ЛУЦЬК
БРЕСТ
ГОМЕЛЬ
МОГИЛЬОВ
ПІНСЬК
Дніпро
Десна
Остер
Сож
Сейм
Ірпінь
Горинь
Стир
Прип'ять
Західна Двіна
Неман
Вісла
Буг
Дністер
Прут
Сян
Тетерів
Ріка
Ворскла
Псел
Сула
Орель
Ужа
Уборть
Случ
Ствига
Ствигра
Ірша
Сожа
Ипуть
Ипа
Ресса
Ресетка
Ресетка
Ресетка
Ресетка

І. Клименко. ОМУ. Карта А38. Перехід весна/літо.
Обряди та наспіви пізньої весни, приурочені до Зеленої неділі (Трійці/Духова дня/Семика), русального (троїцького/гряного) тижня
Дніпро-деснянське межиріччя. Мелотипологія
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
сучасні міждержавні кордони
межі СБРМ
малозаселені терени
① ‹♩53²› Разом 92 од.
русальні, задіяні у "Проводах русалок"
"духовські" (осередок Сож - Остер), інші острівні ареали
різні ямбізовані варіанти - запозичення: петрівка, весільна
② ‹♩55²› див. карту D-III-5 Разом 88 од.
інші види 5-складників:
③ ‹♪66;P5,6›
"духовская, майская" аб;рс. P: Ой мою-мою, мою зелено(го)
аб;рб. P: Ой льолі-льолі... та інші 100 од.
"гряная", русальна, троїцька аб;рб. P: Ой рано-рано... 62 од.
відомості з узагальнення карт
Л. Белогурової (2014, с. 81)
З.Можейко (1985, с. 162)
весняні заклички 8 од.
купальська 2 од.
варіант 8 од.
Разом 180 од.
④ обрамлені (рамкові) композиції див. карту D-VIII-7 48 од.
‹♩4;44;4› а;аб;б. а;аб;а.
‹♩4;4;4›
⑤ ‹♩66› "духовская, майская" 32 од.
⑥ мелотипи малої статистики
з основою М44
‹♩44²›
‹♩44;33› русальна
‹♩43²›
‹♩♩43²=V445› Разом 15 од.
запозичення локальних жнивних мелодій
мелодії на 6- та 4-дольній в обряді "Кокушка" 5+6 од.
‹♩p4;66;p2› русальна 3 од.
Хороводні мелотипи на 6-дольній / 6-складовій основі різних форм 15 од.
див. карту А25 одиничні
Обряд "Віха" ‹♩66;33›
ПОЛТАВА
ЧЕРНІГІВ
КИЇВ
ХАРКІВ
ЛУБНИ
ПЕРЕЯСЛАВ
ЛЕБЕДИН
ГОМЕЛЬ
ЛОЕВ
ЧЕРНІГІВ
Дніпро
Десна
Остер
Сейм
Сула
Ворскла
Псел
Ужа
Уборть
Случ
Ствига
Ствигра
Ірша
Сожа
Ипуть
Ипа
Ресса
Ресетка
Ресетка
Ресетка
Ресетка

І. Кишенко. ОМУ. Карта А39.
Перехід весна/літо.
Обряди та наспіви пізньої весни, приурочені до дня Св. Юрія, Зеленої неділі (Трійці / Духова дня / Семика), русального (троїцького / гряного) тижня, Вознесіння
Джерельна база – 1020 од.
1 Водіння Куста на Пінщині (на Трійцю)
К обряд і пустові наспіви, що обслуговують також період пізньої весни "від Паски до Трійці"
410 од.
див. значкові карти D-IV-1,2
версія
міграції мелотипу
з різною приурроченістю
Кр Обряд "Кренку водили" (наспів неопублікований)
Б Обряд "Березу завивали" (наспів неопублікований)
пісні різних мелоформ, приурочені до Юрія, або Юрій як персонаж
2 Проводи русалок у понеділок по закінченні русального тижня
ареал обряду і пісні Проводу русалок до бору
тип "духовські" (осередок Сож - Остер)
разом 92 од.
див. значкову карту А38
одиничні троїцькі
Бойківщина: ладкання до корів на Зелену неділю
Ц Царинні обходи (вірш V55, один музичний приклад)
3 Ритмотип
180 од.
Р: Ой мою-мою та ж "духовські"
Р: Ой рано-рано "гряник"
див. карту А38
4 Обряд "покування стріли", приурочений до "Вшести /Знесення"
ареал обряду
пісні з ритмом
а) весняних
б) троїцькі / духовські
70 од.
3 од.
3 од.
6 од.
інші види 5-складників
див. карту D-III-5
5 Обряд "Кокушка"
мелодії на 6-дольній або 4-дольній основі
546 од.
6 Ритмотип
32 од.
7 обрамлені (рамкові) композиції
У духовських, майських піснях
У духовських, майських піснях
див. значкові карти А38, D-VIII-7
Форми локального поширення
Група з основою
15 од.
Хороводні мелотипи різних форм на 6-дольній / 6-складовій основі
15 од.
9 од.
див. значкову карту А69
інші мелоформи
запозичення локальних жнивних мелодій, зокрема:
Обряд "Віха", приурочений до Трійці (пісенний супровід утрачений, одиничні зразки називають купальськими)
Зільницький обряд (Симона) (поодинокі музичні зразки)
Використано відомості з серії смоленських карт Л. Білогурової
МІНСЬК
КИЇВ
Дніпр
Десна
Остер
Сож
Прип'ять
Горинь
Случ
Уж
Тетерів
Ірпінь
Стугна
Рось
Сула
Псел
Ворскла
Сейм
Десна
Снов
Сожа
Дністер
Збруч
Серет
Прут
Тисмениця
Стрий
Стрипа
Сян
Вісла
Нарев
Буг
Горинь
Ствига
Ужа
Ужа
Ірпінь

І. Клименко. ОМУ. Карта А40.
Купало (петрівка)(К5).
Макроареали купальських / петрівських мелодій:
загальний полетічний огляд.
Джерельна база - 3540 од.
Див. значкові карти D-V-1-8, табл. 11.1
Сіл'я ‹J44;P33›
різновиди (табл. 11.5):
607 од.
дніпровський, деснянський
221, 16
східноподільський (нормативний та з нарощенням рефрену)
168
дзінські локальні
22, 12
обрамлена (рамкова) композиція
176
німансько-двінська рубатна група
60
57
Форми Поозер'я
77
64
22
рамкові типи
104
51
37
Локальні групи або одиничні форми без ареалів
МТ "жниво-голосіння" як купальський
4-долові форми:
тирадні
строфічні
V55² та ін.
Українські мелотипи
606 од.
304 од.
73 од.
"случанський"
лемківсько-надсянська група ("собітхові")
відсутність купальських пісень
купальські масиви
східноволинсько-подільськ.
острови
точкові записи
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
ЛЬВІВ
КИЇВ
ХАРКІВ
ПОЛТАВА
ГОМЕЛЬ
ЧЕРНІГІВ
ПЕРЕЯСЛАВ
ЧЕРКАСИ
ПРОПОЙСЬК
ЖИТОМИР
ЛУЦЬК
РІВНЕ
ТЕРНОПІЛЬ
ЛЮБЛІН
БРЕСТ
ПРОДНО
КАУНАС
ПОРТАВЕЛЛС
ВІТЕБСЬК
МОГИЛЬОВ
СМОЛЕНСК
ТУРОВ
ДРОГІЧИН
БІЛОСТОК
ЖЕШУВ
КЕЛЬЦЕ
ТУРШЕВ
Дніпро
Десна
Сейм
Сож
Припять
Горинь
Стрипа
Дністер
Прут
Сянока
Вісла
Нарев
Неман
Двіна
Березина
Німан
Вилія
Віпсна
Ворскла
Псел
Сула
Іква
Ствига
Уборть
Ужа
Ужанка
Ірпінь
Тетерів
Ірша
Ворскла
Сіверський Донець
Ингулець
Інгул
Південний Буг
Західний Буг
Ясельда
Ясельдка
Ствига
Ужанка
Ірпінь
Тетерів
Ірша
Ворскла
Сіверський Донець
Ингулець
Інгул
Південний Буг
Західний Буг
Ясельда
Ясельдка

І. Клименко. ОМУ. Карта А41.
Жнивний цикл (літній) (К6).
Макроареали жнивних і дожинкових пісень: загальний поліетнічний огляд
Див. значкові карти А42–А45, D-VI-1-8
Джерельна база - 4600 од.
ЖНИВНІ МЕЛОТИПИ / МАКРОТИПОЛОГІЧНІ ГРУПИ З ВЕЛИКИМИ АРЕАЛАМИ
ТРАДИЦІЇ ПІСЕННОГО ОФОРМЛЕННЯ ОБРЯДУ "ДОЖИНКИ"
табл. 12.2:
IV - А, Б
галицько-подільський тип
Волинь
II - Б
погоринський тип: масив та острівне побутування
II - В
волинсько-холмський тип
III - А
група мелотипів на основі силабічної формули V5+3:
(Волинське Полісся, Південне Підляшшя)
VII - А
група мелотипів різної структури з рефреном "Пльон/Plon"
(польська територія)
V - А
типологічна сім'я/група "поозерський обрамлений тип", базова композиція спондейного ритму:
V - Б
ямбічна група
ТРАДИЦІЇ СЕЗОННОГО СПІВУ ПІД ЧАС ЛІТНІХ РОБІТ
II - А
десенянський (дніпровський лівобережний) тип
типологічна сім'я "літо" / "жниво-голосіння" (ЖГ), базовий вірш V4+4, ритміка рубатна
I-всі
різновиди ЖГ з віршем V5+3
берестейський
сувалкійський
II - Б
тип з перериттмізацією, голосільна семантика
(литовська Дукія)
IX
"сожський тип"
V - В
польський масив мелодій приспівкового типу, різної ритміки
VII - Б
Групи малої статистики
Група локальних мелоформ на базі 6-дольника
VIII - А
-Уборть
-Стир
-Десна
-Стодоли
ПП 6;6×2
Просо
Сталін
острівні ареали
одиничні фіксації
VIII - Б
спец.
(Підляшшя) та одиничні весільні
IX
Пора мати
весняна приуроченість
інші тексти
"толоко"
весняна приуроченість
МАРГІНАЛЬНІ МЕЛОТИПИ
(локальні, умовно приурочені, форми, запозичені з інших жанрів)
весільні мелотипи в якості дожинкових
X
тирадні:
специфічні вузьколокальні форми:
інші:
петрівка
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
межі СБРМ
міждержавні кордони
малозаселені лісові масиви, болота, високогір'я
зони, де спів у жнива не практикується
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
КИЇВ
ЛЬВІВ
ЛУЦЬК
РІВНЕ
ЖИТОМИР
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
ВІННИЦЯ
ЧЕРНІВЦІ
ТЕРНОПІЛЬ
ПОЛТАВА
ЧЕРКАСИ
ГОМЕЛЬ
МОГИЛЬОВ
СМОЛЕНСЬК
ВІТЕБСЬК
ПОЛОЦЬК
ДАУГАВПІЛС
КАУНАС
ГРОДНО
БІЛОСТОК
БРЕСТ
ЛЮБЛІН
ДРОГІЧИН
КРАКІВ
ЖЕШУВ
ПЕРЕМИШЛЬ
УЖГОРОД
ІВ.-ФРАНКІВСЬК
МОГИЛІВ-ПОДІЛ.
КРОПИВНИЦЬКИЙ
ПЕРЕЯСЛАВ
ПУТИВЛЬ
СУМИ
ДНІПРО
Неман
Дніпро
Західна Двіна
Вісла
Сян
Вепр
Нарев
Щара
Ясельда
Лиса
Случ
Горинь
Стир
Західний Буг
Дністер
Серет
Збруч
Прип'ять
Уж
Тетерів
Ірпінь
Десна
Сейм
Остер
Удай
Сула
Псел
Хорол
Ворскла
Сож
Сіверський Донець
Рось
Тясмин
Синюха
Південний Буг
Ужа
Ствига
Ілоть
Ілмань
Ілмень
Ілмень
Ілмень

І. Клименко. ОМУ. Карта А42.
Макромасив "жниво-голосіння"
Загальний ареал ‹ЖГ›
Композиційні версії
Див. значкові карти D-VI-1,2
Мелодії типологічної макросім'ї "жниво-голосіння" (ЖГ, "літо")
базовий вірш V4s+4,
ритміка рубатна
Джерельна база - понад 1630 одиниць
Різновиди композицій
1-рядкові або "півторарядкові" ‹аб,б› та інші з усіченням рядка
дворядкова строфа ‹АА›
дворядкова строфа ‹АБ›
дворядкова не уточнена
"овруцький різновид" ‹АБ=βα›
вторинний ритм ‹V(45)²=АБ=βα›
триядкова строфа ‹ААБ›
форма строфи не уточнена
АРЕАЛ
загальна територія поширення
зони щільного побутування
зони одиничних фіксацій
вірогідні ділянки ареалу
зони встановленої відсутності малотипу ЖГ
МІКСТОВІ АБО СПОРІДНЕНІ ТИПИ
берестейський різновид ‹V53=АА›
сувалкійський різновид ЖГ з віршем ‹V53›
тип V5 ааб / V5 555 з переритмізацією, голосільна семантика (литовська традиція: Дзукіні)
група мелотипів на основі силабічної формули ‹V53›:
♪53², ♪63², ♪533 1/2, ♩53²
(Волинське Полісся, Підляшшя)
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ГРОДНО
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
малозаселені лісові масиви, болота
сучасні міждержавні кордони
межі СБРМ

І. Клименко. ОМУ. Карта А43.
Жнивний цикл (літній) (К6)
Меломасиви півночі й сходу СБРМ
① Типологічна сім'я / група "Рамкові композиції Поозер'я"
ГРУПА ДВОМІРНИХ ФОРМ
моделі ‹♫3;44;3› (табл. 12.24, 12.25)
повні й редуковані: разом 260 од.
семантичні різновиди:
р;аб;р. Р: Рада-рада 15 од.
_;аб;р. Р: Нівка-нівка 45 од.
Р: Слава Богу
Р: Диво-диво
а;аб;б. 4 од.
а;аб; _ 26 од.
_;аб;б. 18 од.
_ а;б=α;β. V66=77=88 23 од.
а;бв;а. 55 од.
а;бв; _ 3 од.
а;бвв. 9 од.
а;бв.=♫44̲5̲
а;аб.=♫44̲5̲ бл. 30 од.
інші V5
модель ‹♫3̲;4;3̲›, різні V5 11 од.
аб;вг.=♫44² 8 од.
ГРУПА ТРИМІРНИХ ФОРМ
(таблиця 12.26) 62 од.
р;аб;р. V3;44;3 або V4;5s5s;4 5 од.
Р: Боже мій/наш
а;бв;а. V4;5s5s;4 3 од.
а;аб;б. V4s;4s4s;4s 7 од.
а;ар;б. V5;44;5 або V4;5s5s;4 21 од.
Р: Рано-рано / Люлі рано
редуковані форми 4 од.
V4;4;4=а;а;б. Райок 22 од.
② "Сожський мелотип"
‹♫3̲4̲6̲›/‹♫44̲5̲› 77 од.
Найпоширеніші інципіти:
Об гайдї, жарнак сонце 33 од.
Закурився дробен дожжик 10 од.
розмиті форми
③ Антоновський локальний тип
V555=а;аб. з ПСТС
④ Макромасив "жниво-голосіння"
Див. значкові карти D-VI-1,2
⑤ Деснянський меломасив (дніпровський лівобережний)
‹♫44;33› Див. карту А41
⑥ Польський меломасив
група мелодій різної форми з рефреном "Пльон/Plon" ♩44
Див. карту А44
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ГРОДНО
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
сучасні міждержавні кордони

І. Клименко. ОМУ. Карта А44.
Жнивний цикл (К6)
Меломасиви півдня й заходу СБРМ
I Пісні з 7-складовою основою
1 Галицько-волинсько-подільський масив
305 од.
Базова строфа ♩777'=ААБ
варіанти:
основний тип ‹♩7›
255 од.
варіант ‹♩7›
9 од.
варіант ‹♩7› ("тирадний")
15 од.
+29 од.
прийом додавання
28 од.
відомості, що вимагають перевірки
установлений ареал
зони концентрованої фіксації
внутрішні зони ареалу,
не представлені
у вивчених джерелах
імовірні продовження ареалу
точкові записи поза ареалом
2 турійський локальний тип
70 од.
‹♩7›=ААБ
3 підляський локальний тип ‹V7=V43›
25 од.
з рухливою цезурою,
ритмомалюнок неалгоритмічний:
‹V7›=‹♩5›
II Мелотипи на 4-дольній основі
1 Деснянський (лівобережний) масив (табл. 12.12Д)
290 од
повна форма
неточні зразки
редукція 1
ямбізовані
редукція 2
суміщення форм
2 дожинкові меломасиви (див. карту А45)
560 од.
70 од.
Використано відомості з документальних карт Л. Лукашенко (Підляшшя), Ю. Рибака (Верхня Прип'ять), Н. Данілевіч (Білорусь); з типологічних таблиць М. Скажеников (решта території)
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
КИЇВ
Дніпро
Прип'ять
Німан
Буг
Вісла
Сян
Ветр
Зах. Буг
Пів. Буг
Сейм
Десна
Сула
Псел
Ворскла
Сіверський Донець
Дністер
Прут
Тиса
Дунай
Дніпр
Сянока
Дністер
Дніпро
Дніпрі
Дніпрі
Дніпрі

І. Клименко. ОМУ. Карта А45.
③ Мелотипи з основою ♩43
Жнивний (літній) цикл (К6).
Традиції басейну Прип'яті: правобережжя
БРЕСТ
МАЛОРИТА
ЗАРЧИЦЯ
ВОЛОДИМИРЕЦЬ
СТОЛИН
РІВНЕ
ЛУЦЬК
ВОЛОДИМИР-ВОЛ.
Прип'ять
Горинь
Стохід
Турія
Західн. Буг
Іква
Стир
Адміністративні кордони
державні
обласні
районні
Локальні мелотипи
Меломасив
"жниво-голосіння"
Ладова опозиція 3+1
Локалізація наспівів "Берестейського" різновиду
① Мелотипи з основою V53
① Домінковий меломасив: (табл. 12.2-(Ⅲ))
ритмічні різновиди та їх ладові версії (амбітус і системи довготних опор)
СДО:
♩/♫52
♫52
♫53/53
♫53
♫62
♫60/2
♫62

І. Клименко. ОМУ. Карта А46.
Весільний цикл
ТИРАДНІ КОМПОЗИЦІЇ НА ОСНОВІ 6-ДОЛЬНИКА ТА МІКСТОВІ ФОРМИ
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
② СХІДНОБІЛОРУСЬКА ВЕСІЛЬНА "ТИРАДА-СТРОФА" ДТС6
Мікстова форма, що поєднує риси тиради (характерні мелоблоки) і строфи (відносно усталена 4-рядкова композиція з VAA:Б6)
понад 300 записів
ареал
острівні локуси
північний різновид тиради (перехідний до форми ТС)
українська
білоруська
межі СБРМ
міждержавні кордони
①
УКРАЇНСЬКА ВЕСІЛЬНА ТИРАДА ДТБ
Композиція зі змінним числом рядків, включає зачин-мелоблок А (може бути відсутнім), хід- мелоблок В (повторюється від 2 до 9-10 разів зі змінним текстом; може ускладнюватися вставкою), дворядкову кінцівку ГД.
5040 записів
Типова модель:
Зачин А
Хід В
п. Кінцівка ГД
АРЕАЛ
концентрована локалізація (у кожному селі) з великим числом текстів (кілька 10-ків)
маргінальні або мало-обстежені зони: нещільна фіксація, мало текстів (до 5-6)
одиничні фіксації
імовірне продовження ареалу (матеріали не знайдено)

І. Клименко. ОМУ. Карта А47.
Весільний цикл
СТРОФІЧНІ КОМПОЗИЦІЇ НА ОСНОВІ 6-ДОЛЬНИКА/6-СКЛАДНИКА
див. значкову карту 0-VII-2
назви межі на поч. 20 ст.
українська
білоруська
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
І. МЕЛОФОРМИ НА ОСНОВІ 6-ДОЛЬНИКА
① ТРИРЯДКОВІ КОМПОЗИЦІЇ
3070 од.
② ДВО-/ЧОТИРИРЯДКОВІ КОМПОЗИЦІЇ
③ ШІСТКИНОРОСІЙСЬКІ ФОРМИ
II. КОМПОЗИЦІЇ НА ОСНОВІ МОДЕЛІ V66
межі СБРМ
міждержавні кордони
④ 3-РЯДКОВА КОМПОЗИЦІЯ З ВІРШЕМ V66, РИТМІЗОВАНИМ ДВО- АБО ТРИМІРНИМИ МАЛЮНКАМИ
(ЗА ВИНЯТКОМ МОНОХРОННОГО 6-ДОЛЬНИКА)
650 од.
Підгрупи: а) 6-дольна б) корейська в) 6-мірна з натуренням
г) рубаті види
ареал та його потенційне продовження
точкові фіксації

І. Клименко. ОМУ. Карта А48.
Весільний цикл (Р1).
Тиради на основі ямбічного 6-7-складника: загальний ареал
див. значкову карту D-VII-4
‹♪T7› модель
загальний ареал, у межах якого тип поширений повсюдно й має статистично вагому частку у локальних репертуарних списках
зони географічно щільної фіксації зразків типу ♪T7
зони домінування форми у локальному репертуарі (20-100 текстів)
зони нещільного побутування з незначною роллю в обряді
острівні локуси
точкові локуси
імовірні продовження ареалу
невивчені субзони всередині ареалу
фрагменти кордонів ареалу
зони відсутності
Джерельна база – 3140 одиниць, у тому числі дані карт і типологічних описів
О. Гончаренко (Сумська обл.),
Т. Зачиняєвич (Полтавщина),
А. Колодюк (середнє Поріччя),
Г. Коропніченко (Київська обл.),
Б. Луканюка (Іва.-Франківська обл.),
Л. Лукашенко (Північне Підляшшя),
Г. Пшеничкіної (Черкаська Наддніпрянщина),
О. та Н. Терещенків (Кіровоградська обл.),
О. Тюрникової (Донецька обл.)
українська
мовна межа на поч. 20 ст.
межі СВРМ
міждержавні кордони

І. Клименко.
ОМУ. Карта А49.
Весільний цикл
Макросім'я на основі ямбічного 6/7-складника.
2. Сім'я строфічних форм: загальний ареал
базовий ритм
Джерельна база - 1860 одиниць
див. значкову карту D-VII-5
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
межі СВРМ
міждержавні кордони
малозаселені лісові масиви, болота, висоногір'я
♪T3
загальний ареал
зони домінування
зона рубатної ритміки
вірогідні продовження ареалу
острівні або точкові локалізації поза ареалом
зона поширення прийому додавання

І. Клименко. ОМУ. Карта А50.
Весільний цикл (Р1).
Пісні віршової моделі V34 з вільним цезурованням: макроогляд
Джерельна база - 720 од.
див. значкову карту D-VII-6
ОСНОВНІ РИТМІЧНІ ВЕРСІЇ
Цезуровані форми
спондеїчні
ямбічні
Сегментовані форми
північний масив
східні острівні ареали
Мікстові форми
цезурована спондей+ямб
цезурована спондеїчна основа + риси тонічного вірша
цезурована спондеїчна основа + риси тонічного вірша з ямбічним ритмом
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
МОГИЛЬОВ
БРЯНСЬК
КУРСЬК
ХОЛМ
ТУРОВ
тло - загальний ареал, де відомі пісні з віршем V34
одиночні фіксації
імовірні продовження ареалу
ЛАДОВІ АРЕАЛИ
секундові вузькооб'ємні:
терцієві
терцієво-квартові
квартові
квінтові
триопорні у різних шкалах
лад не вивчений
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
межі СБРМ
міждержавні кордони

І. Клименко. ОМУ. Карта А51.
Весільний цикл (Р1).
А. Група моделі ♩43²♪
Б. Рамкові форми з ПСТС
V43²:
жнива
весна
купало
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
А. Мелодії з ритмоскладівкою основою ♩43²♪
130 од.
модель
V43
довільний режим дроблення
вторинні форми 1 і 2
прийом дублювання малих силаборгруп
♩43²♪
специфічні форми
4-рядкові строфи
твори нової стилістики
квінтова мінорна версія ритму 2 з мелікою мелотипу «ЖН-Петрикин» (різновиди) (див. карту А67)
Б. Рамкові форми з ПСТС
локальний мелотип "Ясельда"
ямбізовані зразки (одиничні)
27 од.
одиничні зразки:
цитування купальського РТ
інд. форма
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
сучасні міждержавні кордони

І. Клименко. ОМУ. Карта А52. Весільний цикл (Р1)
Тиради з основою ‹V53›: загальний ареал, ладові макрозони
див. значеву карту D-VII-II
Основні ритмічні версії
♩T53 ‹T53›
1860 об.
♪T53
та мікти ♩5♪3 або ♪5♩3
120 об.
зони ймовірного продовження ареалу
зони встановленої відсутності форми
українська мовна межа на поч. 20 ст.
малозаселені лісові масиви, болота
Основні ладозвукорядні різновиди (попередня розмітка ладових субзон)
група вузькоамбітусних ладів, опори 3↔1:
терцієвий звукоряд (+субзона VII, II), dur/moll
квартовий звукоряд (+субзона), dur
імовірне продовження ареалу
група кварто-квінтових звукорядів, опори 4↔1:
квартовий звукоряд, dur
квінтовий звукоряд, dur
імовірне продовження ареалу
квінтові звукоряди, опори 5↔1:
квінтовий звукоряд, dur/moll
імовірне продовження ареалу
група "триопорних ладів":
волинська версія - квінтова, moll, 4#, опори 5↔2↔1
імовірне продовження ареалу
дніпровська версія - вузькоб'ємна: терція+субзона (II, II), moll, опори (3)↔2↔1
межі СБРМ
міждержавні кордони
відомості про лад відсутні

І. Клименко. ОМУ. Карта А53. Весільний цикл
Весільні тиради класичної групи: перетини макроареалів
(зведені відомості карт А46, А48, А52)
♩T53
масив
острівні осередки
точкові фіксації
♩T6
масив
точкові фіксації
♪T7
масив
точкові фіксації
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
міждержавні кордони

І. Клименко. ОМУ. Карта А54.
Весільний цикл (Р1).
МАКРОСІМ'Я НА ОСНОВІ ВІРШОВОЇ МОДЕЛІ V53, СТРОФІЧНІ КОМПОЗИЦІЇ
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
① Спондейчна група
Алгоритм дроблення
РЕЖИМИ
орнаментально-спорадичний
дрібний
вторинні формули
вторинна амбіяція
розмір
зона
наддроблення
зона дотримання метричної норми М64
застосування катену
межі СБРМ
міждержавні кордони
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
Дніпро
② Ямбічна група
разом - 210 од.
прийом додавання силабохрон
установлена відсутність типу V53
брак даних
карпатський мікст
разом з іншими мікстовими формами - 260 од.

І. Клименко. ОМУ. Карта А55.
Весільний цикл (Р1).
Мелодії з ритмосилабічною основою V5+5
Джерельна база - 1130 одиниць
див. значкову карту D-V8-10
① ОСНОВНІ АРЕАЛОУТВОРЮЮЧІ ФОРМИ
модель
установлені сегменти ареалу
потенційні сегменти ареалу
осередки та окремі зразки за межами ареалу
вторинне дроблення
зони дроблення
межі СБРМ
міждержавні кордони
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
КИЇВ
Дніпро
② РІДКІСНІ ФОРМИ
вільні форми на основі
група різних ритмів
з ямбічним принципом в основі
прийом додавання силабохрон
прикарпатські приспівки "плес" з ритмом
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська

І. Клименко. ОМУ. Карта А56.
Весільний цикл (Р1).
Ритмотипи ‹♪57²›, ‹♪54²›, група "обернених формул"
Використано відомості з документальних карт Г. Коротченко (Київщина), Л. Лукащенко (Підляшшя), Ю. Рибака (верхня Прип'ять)
① Поліетнічний ритмотип ‹♪57²›
Типова ритмоформа:
стала форма V57
чергування в групах 4/5 і 6/7-складників
рефрен Лядо-лядо
ареал і його ймовірне продовження
② берестейський осередок ‹♪54²›
③ Локальна група "обернених" ритмоформул
♪36²
♪35²
♪35²
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
КИЇВ
сучасні міждержавні кордони
межі СБРМ
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська

І. Клименко. ОМУ. Карта А57.
Весільний цикл (Р1).
Макросім'я тридільних ізометричних формул
див. значкові карти D-VII-11, 12
Усі формули оформлені у дворядкові строфи ‹РФ²›, окрім спеціальної форми групи ‹просо›
① Мелодії ритмомоделі ♩443
макромасиви, острівні осередки, точкові фіксації
② південно-російська версія ‹аба;рса›, р= Люлі / Льолі ...
③ Мелодії ритмомоделі ♩334
інші версії ритмізації основи V334(8)
④ Тримірна сегментована модель ♪335² (північний масив)
⑤ Мелодії з основою V433 ‹просо›
♩433
♩433 аба
♩443:33 аба;ва
⑥ тип ♪553²
макромасив
відсутність даних (див. карту А58)
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
КИЇВ
межі СБРМ
міждержавні кордони
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська

І. Клименко. ОМУ. Карта А58.
Весільний цикл (Р1).
Мелодії з ритмосилабічною основою
V4₅4₅3 (тип ♪553²): загальний ареал
див. значкову карту D-VII-12
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
КИЇВ
ЛЬВІВ
ОДЕСА
ХАРКІВ
ПОЛТАВА
ДНІПРО
Одеська обл.
Карту укладено
на підставі 1230 записів
На території України тип ♪553²
не виступає як домінантний у жодній з локальних
традицій: у репертуарі одного села з цією ритмокомпозицією поєднуються 2-3 (арідка - 5-6) сюжети
макроареал
зони щільної локалізації (в кожному селі)
зони потенційного продовження ареалу
локуси, де 5-складник має форму, похідну від антиспаста: ♪♪♪♩ ♪
точкова локалізація
межа середньополіської зони відсутності типу ♪553²
У більшій частині ареалу (особливо у білоруській та поліській субзонах) відбувається чергування 4- і 5-складових силабогруп за схемою
Локуси, де домінують 4-складники (V443) у версіях
мені СБРМ
міждержавні кордони
малолюдні лісові масиви, болота, висоногір'я
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська

І. Клименко. ОМУ. Карта А59.
Весільний цикл (Р1).
Мелодії з основою ‹V⁴446› та ритмічною моделлю ‹♩446›.
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
КИЇВ
ЛЬВІВ
ОДЕСА
ХАРКІВ
ПОЛТАВА
ДНІПРО
малолюдні лісові масиви, болота, висоногір'я
А. Пісенна підгрупа
322 об.
‹♩446²› V⁴а6в,где. 102 об.
‹♩44р6²› V⁴а6,д,з,г,с 13 об.
‹♩446› V⁴а6в. 53 об.
‹♩446;Р446› V⁴а6в; рре. 48 об.
див. значкову карту D-VII-13
Б. Приспівкова підгрупа (коломийки)
165 об.
Весняний цикл
СЕРЕДНЬОПОЛІСЬКИЙ ТА ЛІВОБЕРЕЖНИЙ МАСИВИ ‹♩446²›
ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКИЙ МАСИВ: V4466 ТА ГАЙКИ-КОЛОМИЙКИ
Див. карту А22, значкову карту D-III-4
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
сучасні міждержавні кордони
мені СБРМ

І. Клименко. ОМУ. Карта А60.
Весільний цикл (Р1)
Макросім'я композицій з основою V446/557.
Тримірна група: види композування, динаміка поширення
Ритмомодель:
Це перша карта з циклу, присвяченого творам макросім'ї V557. Її завдання - окреслити макроареал в цілому, та установити територіальну дистрибуцію основних видів композування. Готуються до публікації карти ритмічних особливостей та ладових версій.
ЗАГАЛЬНИЙ АРЕАЛ
Щільність покриття території значками відповідає представленості форми V557(446) у вивчених джерелах:
на терені України – архівних та опублікованих, на інших територіях – тільки опублікованих
зони домінантного побутування пісенності (6-18 сюжетів в одному селі), географічна частотність
зони спорадичного побутування (статистика незначна або ж не встановлена)
потенційні зони продовження макроареалу, не забезпечені опублікованими матеріалами
Зони відсутності форми V557(446)
території, обстежені фронтально та території за межами макроареалу
території, обстежені розрідено
території, матеріали з яких відсутні або неадекватні
слабо обстежені зони лінія переселень, де можливі точкові фіксації форми V557
див. значкові карти D-VII-14, 15
Дніпро
Десна
Прип'ять
Сейм
Сула
Псел
Ворскла
Орель
Самара
Донець
Дон
Дністер
Південний Буг
Західний Буг
Горинь
Стир
Іква
Случ
Уж
Тетерів
Ірпінь
Ужа
Ствига
Ствигар

І. Клименко. ОМУ. Карта А61.
Весільний цикл (Р1).
Тиражі весільної композиції
ВАРШАВА
КИЇВ
ЗАПОРОЖЖЯ
Висла
Дніпро
Десна
Сейм
Сула
Псел
Ворскла
Тетерів
Ірпінь
Стугна
Рось
Дністер
Прип'ять
Горинь
Случ
Збруч
Сян
Вісла
Віпно
Нарва
Шара
Мсталь
Ясельда
Ясельда
Ясельда

І. Клименко. ОМУ. Карта А63.
Весільний цикл
Тип ♩(44,р4)² з переритмізацією семантично тотожних силабогруп (ПСТС "Рано")
325 од.
див. значкову карту D-VII-19
острівні ареали (великі та малі) зі щільною фіксацією типу 44,р4
острівні ареали з нещільною фіксацією
точкова локалізація
твори з неточними або специфічними типологічними ознаками
зони ймовірного побутування
зони відсутності
недостатньо вивчені території
зони пізнього заселення
межі СБРМ
міждержавні кордони
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
а
б
р: Рано-рано
р: Ранесенько
характерні рефрени:
Рано-рано/ранесенько (основний)
Лado-лado
Душе ль моя
Милой Боже
Кубань

І. Клименко. ОМУ.
Карта А64.
Весільний цикл (Р1).
див. значкову карту D-VII-19
Джерельна база – 367 од.
ритмічні різновиди (РЗФ(м))
тримірний (ямбічний)
двомірний (спондейний)
РЗФ(м)
семантичні формули (РЗФ(с)) зі значними ареалами
Першим/другим/третім разом...
Дві квітки з рутиї/калини: Перша квітка + [ім'я Молодої]; Друга квітка + [ім'я Молодого]
Ой ти душенька + [ім'я Молодої/Молодого]
Берки (Лемеси берки берейтової)
Стеменка (Лемень стеменька здвала дванемька)
інші РЗФ(с)
відомості з карт
українська мовна межа на поч. 20 ст.
малозаселені лісові масиви, болота, високогір'я
міждержавні кордони
Ритуальні зачинні формули (РЗФ)*:
основні макрозони за семантичними формулами та їх ритмічними втіленнями
* У практиці Львівської школи це вперше окреслюється терміном "породлядранка"

І. Клименко. ОМУ. Карта А65.
Поліжанрові ритмоформули.
Ритмотип ♪57²
у системі обрядових жанрів слов'яно-балтського раннього традиційного меломасиву (СБРМ)
Типова ритмоформа:
Використано відомості з документальних карт
Г. Хоропніченко (Київщина),
Л. Лукашенко (Підляшшя),
Ю. Рибака (верхня Прип'ять)
ВАРШАВА
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
КИЇВ
ЖАНРИ РІЧНОГО ЦИКЛУ
весняна - осередок на Підляшші; точково - на Західному Поліссі
троїцька (кустова) - точково - у басейні Ясельди
жнивна: локальні масиви на Підляшші, верхній Прип'яті; точково - на Середньому Поліссі, в Дзукії (Литва), у басейні Сожа
трудова (оранка): локальні осередки в Дзукії
ВЕСІЛЛЯ
стала форма V57
чергування в групах 4/5 і 6/7-складників
рефрен Ладо-ладо
ареал і його ймовірне продовження
родинна (хрестильна)
стала форма V56 у Поозер'ї

І. Клименко. ОМУ. Карта А66.
Алгоритми варіювання п'ятискладників у тридільних формулах V4₅4₅3 та V4₅4₅6₇ (весільного і зимового циклів)
Меломасиви:
♪553² Всл карта А58
♪553² Зим карта А16
♪557² Всл карта А60
(далі - коротні кольорові коди)
ВІЛЬНЮС
ВАРШАВА
МІНСЬК
КИЇВ
Алгоритм чергування 4/5 або 6/7
- прояви першомоделі: домінування ♪4
553: ♪4 і ♪4
557 рідко
553 локально
- переважання ♪4
557 локально
- паритет 4/5
553 повсюдно
- переважання ♪5
553 локально
557 лок
- сталий ♪5
553
557
наддроблення
557
Алгоритм заступлення
557 локально, послідовно
553 локально, чергування ♪4 /♪4 /♪5
553 стала ♪5
формульні чергування ♪5/♪5 (табл. 9.5Д, с. 44)
наявність фігури ♪5

І. Клименко. ОМУ. Карта А67.
Поліжанрові форми.
Композиції з віршовою основою V43: базова двомірна строфа ♩♪♩♪², та споріднені з нею варіанти (жанрові цикли К1, К3, К4, К5, К6, Р1, Р2)
Базові моделі:
А - тримірна (ямб)
Б - двомірна (спондей)
Жнивний цикл (літній) (К6)
560 од.
♩♪♩♪² дожинковий меломасив Погориння
♩♪♩♪² «ЖН-Погориння» та острівні субареали
зона квінтового мелотипу A1 (табл. 1213д)
див. карту А45
Весільний цикл (Р1)
♩♪♩♪²
♩♪♩♪² довільне дроблення
специфічні форми
♩♪♩♪² V6,3
те ж з мелікою «ЖН-Погориння»
те ж для обжинкового обряду на весіллі
нибізація
твори нової стилістики
мазурення
4-рядкові строфи
з прийомом ДМС (дубляжання малих силабгруп)
Купало (К5)
♩♪♩♪² (орн. дробл.) = 70 од.
♩♪♩♪² 21 од.
Народини (Р3)
різні композиції, за формою подібні до весняних
♩♪♩♪²
пара періодичностей
Зимовий цикл (К1)
з рефреном
без рефрену
Мелотип «ЖН-Погориння» (квінтова мінорна версія, модель A1) у різних жанрах
значки на жовтому тлі = 60 од.
весняні 17 од.
весільні 25 од.
тройцькі (русальні, дуківські, семицькі, кумівські) 2 од.
народинні 2 од.
колядки
Друки (Полтава)
7 од.
трудові
Болтиш
ліричні (пірнаївські дані)
Весняний цикл
К3 = 260 од.
К4 14 од.
♩♪♩♪² А - без дроблень
весняні
тройцькі
вар.: 2244,224-
з повтором 3-складника (ДМС)
Б – довільне дроблення
В – вторині V6,3,5, V(44)3, V(44)4 з рефреном
Поле V(44)4 1111,1111,2114-
втор. нибізація: весняні тройцькі
мазурення
♩♪♩♪² Чирочка 3=♩♪♩
♩♪♩♪²
рубатна група
специфічні форми
тройцькі
варіант ♩♪♩♪²
♩♪♩♪²=аб.
Вільнюс
Мінськ
Київ
Варшава
Дніпро
Десна
Прип'ять
Вісла

І. Клименко. ОМУ. Карта 68.
Композиції моделі ♩44;33 (жанрові цикли К1, К3, К5, К6)
модель:
а б в г
варіанти V^5: ... ; р р / рс.
② Весна (К3)
70 од.
тексти без рефрену
аб;вв
аб;вг
аб;вв, див. «Вербова кладка»
тексти з рефреном
аб;рр / рс.
Люлі аб;рб / рс.
волочебна мелодія ♩44;Р43 у функції весняної
③ Купало (К5)
Українське Правобережжя
східноволинсько-подільський тип
норма ♩44;33=аб;рс.
168 од.
варіант ♩44;Р44=аб;рс.
варіант ♩44;44 б/р = аб;вг.
контамінація ♩44;Р53(2)
39 од.
сюжет «Вербова кладка. Пора додому»
приуроченість: весна Купало
форми
♩44;33=аб;вв
♩44;44=аб;вг. аб6
*на купальський мелотип
деснянський масив**
дніпровський масив**
** з несистемним обрамленням
двінські локальні групи (див. карту А40)
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
сучасні міждержавні кордони
межі СБРМ
малозаселені лісові масиви, болота, висногір'я
МІНСЬК
КИЇВ
ПОЛТАВА
Дніпро
Десна
Припять
Сейм
Сула
Ворскла
Псел
Ірпінь
Тетерів
Ужа
Уборть
Случ
Горинь
Ствига
Ствигра
Ствигра
Ствигра

І. Клименко. ОМУ. Карта А69.
Ритмотип ♪54² в обрядових мелодіях слов'яно-балтського ранньотрадиційного масиву (СВРМ)
Джерельна база - 1775 од., у т.ч.:
- відомості з типологічних таблиць
С. Протасової (Уманщина)
О. Терещенка (Кіровоград. обл.)
- відомості з карт
О. Гонтаренко (Сумська обл.)
А. Друзин/Колодич (сер. Погорини)
І. Клименко (Прип'ятське Полісся)
Г. Коропченко (Київщина)
Л. Лукашенко (Півн. Підніпрів'я)
Ю. Рибка (Верх. Прип'яті)
М. Скажонок (басейн р. Уборть)
нові межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
сучасні міждержавні кордони
межі СВРМ
мало-заселені території (ліси, болота, гори)
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
КИЇВ
Типова ритмодель строфи аб;вг (аб;аб):
варіант кадансу з апокопою
Регіональні морфологічні видозміни
дніпровсько-поліська редукована композиція 4+54.
вар. 1: 1 стр.: аб;вг. 2 стр.: гдe. і т. д.
вар. 2: 1 стр.: аб. 2 стр.: б;вг. і т.д.
лівобережний рубатний різновид з прийомом наддроблення, V65
середньополіська зона несталої силабіки: взаємопідміни 5-складника і 4-складників і інших неалгоритмічних фігур
східноподільська зона "короткого кадансу" і темпових контрастів між побудовами
верхньоприп'ятський різновид з рефреном Рано не рано, композиція (аб;рб)
Нетипові видозміни
суттєві рубатні відхилення в межах типової ритмомоделі
розмита, неточна ритміка з мінішуванням 5+4 і 5+3
нетиповий 5-складник
те саме в прикуроченій ліриці
інші нетипові риси
споріднений тип 54², р3 Ой то-то
два жанри в одному селі
неуточнена локалізація
установлена відсутність форми 54²
відсутність купальських обрядів і пісень
інші купальські масиви
Види приуроченості (жанрові цикли, передаються кольором значків і заливки)
штриховано позначені ймовірні ареали
свято Купала і Петрівський піст
зони концентрації, 1240 од.
імовірні та ймовірні зони
весняний сезон від закликання весни до Зелених свят 380 од.
пізня весна (Трійця) 9 од.
Масляна 1 од.
весілля 140 од.
Характер ареалів на українській і білоруській територіях з огляду на рівну кількість вивчених джерел не можна представити співставно.
На українномовній території фоновими заливками об'єднано більші чи менші "острови", в межах яких тип побутує повсюдно. Точкові позначки передають одиночні локалізації типу, невідомого жителям сусідніх поселень. Штриховкою позначені потенційні зони ареалу, з яких бракує даних.
На білоруській території поодинокі позначки (виставлені за публікаціями) не об'єднано в потенційні субблокуси, крім випадків близької групової локалізації
Райони, що вимагають уточнення паспортних даних

І. Клименко. ОМУ. Карта А70.
Обрядові мелодії з віршовою основою V55 у ритмі «стріла»: жанровий спектр та ареали
Джерельна база - 515 од., а також відомості з регіональних карт:
Київська обл. - карта Г. Короленченко (1995),
Могильівська, Гомельська обл. - оглядові карти З. Можейко (1980-ті),
Смоленська обл. - карти й списки Л. Бєлогурової (2006),
Сумська обл. - карта О. Гончаренко (2010),
Брянська обл. - карта Н. Савельєвої (2014),
Білорусь - карти Г. Кунгурової-Чубаєв (2019, №134-136)*
* В Анкеті Г. Кунгурової-Чубаєв значок виставлений умовно. Без районних центрів. На цій карті такі відомості відмічені остерігачем
ЖАНРОВІ ЦИКЛИ
1 Весняний
2 Зимовий
3 Народинний (хрестини)
4 Весільний
Основні типи композицій
значки відповідних жанрів:
«55²=аб;вг» або «55;P55=аб;рб»
«55;55»
«555» ааб
1 Сезон «Весна - Зелені Святки (Трійця)» див. карту D-II-3
(390 од., у т.ч. відомості з карт: 280 весняних, 80 духовитих, перелічених)
А - північний ареал:
політекстовий наспів «55;P55=аб;рб»
ранньовесняна спеціалізація: нормативні та ямбізовані версії
духовська спеціалізація
поліжанрова функція
Б - південний ареал:
монотекстова весняна Летіла стріла
нормативні та ямбізовані версії відомості з карти З. Можейко (1985, с. 162)
участь в обряді Похорон стріли (на Вознесіння)
у західній частині ареалу (Чорнобиль - Хойники) - участь в обряді Проводи русалок (в понеділок після Русального тижня)
троїцька приуроченість
сюжет "Стріла" в інших ритмічних оформленнях
В - верхньоприп'ятський тип
«555»-Мачуха 30 од.
2 Зимовий цикл
70 од. та відомості з карти З. Можейко (1985, с. 160, карта 1)
«55;P55» 66 од.
«555» 4 од.
«55;a3» 21 од.
див. карта А.56, D-I-18
купальську (одиничною)
3 Народинний цикл (хрестини)
місця фіксацій «55²» 44 од.
реконструкція ареалу (реліктовий тип, записи з України походять з 1913-1930-х рр.)
4 Весільний цикл
«55;P55» 11 зразків
місця фіксацій
потенційний ареал
малозаселені лісові масиви, болота, високогір'я
нові межі на поч. 20 ст.: українська, білоруська
сучасні міждержавні кордони
межі СВРМ
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
КИЇВ
Дніпро
Десна
Сейм
Прип'ять
Сож
Німан
Західна Двина
Південний Буг
Сян
Вісла
Варшава
Ірпінь
Ворскла
Іква
Ірша
Ужа
Уборть
Ствига
Ствигра
Ствигра
Ствигра

І. Клименко. ОМУ.
Карта А71.
Весняний цикл
Мелодії з силаборитмічною основою V53 у контексті ареалогії інших календарних наспівів цієї структури
Джерельна база – 215 обичаїв
Локалізація весняних передана значками. Фонові штриховки показують ареали інших жанрових циклів
Усі зразки мають форму ізоритмічної дворядкової строфи V53², але різняться за ритмічними малюнками
① Двомірні ритми
② Тримірні ритми
середньодніпрянський тип
групові та одиночні фіксації
відомий як русальний тип
відомий як купальський тип
зразки, що потребують звірки
індивідуальні особливості
два типи в одному селі
відома як троїцька рубатна ритміка
строфа з рефреном (аб;рб)
прийом додавання
АРЕАЛИ
Пунктирними лініями певних кольорів об'єднано місця групових регіональних локалізацій весняних з однотипним ритмомалюнком
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
сучасні міждержавні кордони
межі СВРМ
ВАРШАВА
МІНСЬК
ВІЛЬНЮС
КИЇВ
Форма V53 в інших жанрах річного циклу: ареали і точкові локалізації
тип J53²
русальний
купальсько-петрівський
жнивний
група тримірних форм
довільне дроблення
вторинне дроблення

І. Клименко. Карта А72.
(див. огляд А6)
Обрамлена (рамкова) композиція у традиціях СБРМ.
Ритмокомпозиційні різновиди
Джерельна база – 990 од.
Види компонування: 4- або 3-частинна строфа
ЖАНРОВІ ЦИКЛИ
статистика форм
Жнива (К6)
весна (К3)
Трійця (К4)
Купало (К5)
зима (К1)
Весілля (Р1)
‹♩3̲3̲;44;3̲3̲›
‹♩3̲4̲;44;3̲4̲›
‹♫3̲;44;3̲›
‹♩4̲;44;4̲›
‹♩4̲;44;4̲›
‹♪3;4̲5̲4̲5̲;3›
‹♫3̲;4;3̲›
‹♩4̲;4;4̲›
‹♪4̲;4;4̲›
‹♩4;♩4;♪4›
Базові схеми семантичних форм:
1) семантична рама з пари рефренів
РАР = р;аб;р
редукція або перестановка рефрену
зима
2) принцип переритмізації семантично тотожних силабогруп (ПСТС):
а;аб;б
а;аб;а
у регіоні Поозер'я та окремих локусах Полісся
3) семантично-ритмічна рама а;бв;а Поозер'я
ПРОЕКТ СЕМАНТИЧНИХ ЗНАЧКІВ
‹♩4̲;44;4̲› ‹♫3̲;44;3̲›
р;аб;р.
_;аб;р.
а;аб;б.
а;аб;_
_;аб;б.
_;аб;_
а;аб;а.
а;бв;а.
а;бв;_
інші V5
з рефреном кінцевим а;аб;рс або вставним а;ар;б
детальні значкові карти окремих жанрів:
К1 А12, D-I-8
Р1 А51
К6 А44
К5 А40, D-V-(Карапата)-Лб
малозаселені лісові масиви, болота
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
КИЇВ
ГРОДНО
БРЕСТ
ЛЬВІВ
ЖИТОМИР
ЧЕРНІГІВ
ПОЛТАВА
ЧЕРКАСИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК
ЧЕРНІВЦІ
ТЕРНОПІЛЬ
ЛУЦЬК
РІВНЕ
ЖИТОМИР
ГОМЕЛЬ
ВІТЕБСК
МОГИЛЬОВ
СМОЛЕНСЬК
БРЯНСК
СУМИ
ЛЕНІНГРАД
Німан
Західна Двина
Дніпр
Прип'ять
Десна
Сейм
Сож
Вісла
Дністер
Прут
Серет
Горинь
Стир
Случ
Ужа
Ірпінь
Тетерів
Ворскла
Псел
Сула
Снов
Іква
Ствигра
Ствига
Ушица
Збруч
Ушиця
Ірпінь
Тетерів
Ворскла
Псел
Сула
Снов
Іква
Ствигра
Ствига
Ушица
Збруч
Ушиця
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
сучасні міждержавні кордони
межі СБРМ
* Група жнивних Поозер'я показана загальним фоновим значком, виокремлено лише зразки з рефренами (повні та редуковані). Див. карту А44
** У зимовій групі поширене перенесення початкового рефрену в кінець та редукція (див. карти А12, D-I-8)
‹♩р4̲;44;р4̲› р;аб;р
‹♩44;р4̲4̲› ‹аб;рр / рс›
‹♩44;р4̲› ‹аб;р›
одиничні значки інших форм - нетипові композиції відповідних жанрів

І. Клименко. ОМУ. Карта 73.
Композиція "пара періодичностей" в обрядових наспівах українців, білорусів, поляків, литовців
Типові співвідношення структурних рівнів у формі ПП:
текст АА;ББ. або (АБ;ВГ)
ритм АА;А'А'. або АА;ВВ.
мелка АА;ВВ. верх / низ*
* Верхня і нижня частини звукоряду протиставлені
Мелодиям А і В зазвичай контрастують за звукорядами. Ритмоблоки А і А' в основній групі пошерених композицій відрізняються деталями (дробленням, фермуванням, окремих скандованих), рідше обидві ритмофігури бувають ідентичними або, навпаки, контрастними
5 Різні композиції локального поширення
Приуроченість:
зима (окрім вистави Коза)
Δ4:;:6: масляна
весна
весна: твори російської стилістики (Лебідь з лебенятами, ін.)
весілля (російські традиції)
весілля (литовські традиції Дзукія)
народини
1 ФОРМИ НА ШЕСТИДОЛЬНІЙ ОСНОВІ
пп♩:66;6%:
*Дво 8-ударні рядки рівняться одному рятичному дробленню (у сонті поєднаний один варіант)
весняних (Кролець та ін.) Див. карту А74
колядкана
масницькі
дожинкові
весільні приспівки "Чоботи"
Особливість: наскрізна форма вірша АБ;ВГ.
Фрагментарні принагідні відомості
2 ФОРМИ НА СЕМИСКЛАДОВІЙ ОСНОВІ
♪♪♪♪♪♪♪ :||
основний мелічний тип з характерними інтонаціями ("Оберек", нот. 8.45)
інші мелотипи
Приуроченість:
весна (Якілочко / Володар)
пп♩:66;77: (Кролець) Див. карту А74
Колодій (Колодка)
доженки
Купала
весілля (на українській території - запрошення до чарки)
народини
Зимова гра Щедрик Див. карту А3
3 пп♩:77;77: (7~94.)
* базова ритмоформула піддається значним видозмінам, в т. ч. метричним стисненням
весна
Два основних сюжети:
1) На нашій вулиці красиві дівчата і хлопці (Перебіли, місяцю, не нашу вулицю)
2) Хлопець шукає коней (Хтось лукає) Див. карту А74
4 Коза-арсал
ПП♩:55;55. ааВВ.
Див. карту А9
мовні межі на пер. 20 ст.:
українська
білоруська
сучасні міждіалектні кордони
межі СВРМ
Національні кордони: поляки, білоруси, литовці
ВИЛЬНЮС
МІНСЬК
КИЇВ
ВАРШАВА
Вісла
Німан
Дніпро
Десна
Сейм
Сула
Псел
Ворскла
Сіверський Донець
Дон
Прип'ять
Горинь
Стрипа
Збруч
Дністер
Прут
Серет
Тисмениця
Тиса
Сян
Буг
Західний Буг
Нарев
Неман
Свіслочь
Березина
Сожа
Ока
Ліпа
Ужа
Уборть
Ірпінь
Тетерів
Ірша
Ворскла
Сула
Сейм
Десна
Снов
Остер
Трубіж
Супой
Сула
Ворскла
Псел
Сіверський Донець
Дон

І. Клименко. ОМУ. Карта А74.
Весняний цикл (К3)
Композиція "пара періодичностей"
Типове співвідношення структурних рівнів:
текст АА ; ББ.
варіант: АБ ; ВГ.
мелка АА ; ВВ.
ритм АА ; АА.
варіант: аа ; вв.
відтинки шкали:
верхній
нижній
Джерельна база - 255 од.
І. Композиції, які утворили ареали
1 Група на основі шестидольника 95 од.
Домінантний сюжет - Кролець
(старий / молодий жених) 38 од.
варіант:
* Два мелодиці завжди різняться за способами ритмічного дроблення моделі (показаний один варіант)
нормативні 6-дольні фігури
локальний різновид з рефреном
різновид з зачином
різновид з зачином
твори нової стилістики з особливим ритмом
форми за участі фермативної фігури
2 Ритмотип з 7-складовою основою 53 од.
сюжети: Перейди, місяцю / зіронько, на нашу вулицю, (34)
У нас всі хлопці молодці / діяки красуні (13)
Хмось у лісі / борі гукає - хлопець коні шукає
мікст ‹ПП♩6;7›
текст без мелодії
3 Група на основі ямбічного 6-7-складника 64 од.
поширені сюжети: Кролець - 18, Яглочка і дочка - 14, Володар - 6
мелотип ‹ПП♩♪♪;7› (поліжанр.) з характерною інтонацією оберка
‹ПП♩6;7› Кролець (Погориння)
див. карту А73
українські мовні межі на поч. 20 ст.
сучасні міждержавні кордони
малозаселені лісові масиви, болота
ІІ. Композиції локального поширення:
♩:44;;44: Му г gaiket =аб;вг;де,жз. (довільне дроблення)
♩:44;;44: (довільне дроблення)
♩:4;;6: ♩:6;;4:
♩:4;;6: Ой по морю (російського походження)
Льон
В хороводі бувалі

І. Клименко. ОМУ. Карта А75.
Спеціальні композиційні прийоми
Дублювання останньої побудови (ДОП)
Мелоритмічні катени (МКт)
Виокремлені зачини
Дублювання останньої побудови (ДОП): повний повтор останньої великої силабогрупи (6-7-складової) або повного мелорядка (з текстом)
1
Весільний цикл
Інші форми з повтором 7-складника
Інші форми
Зимовий цикл
Надністрянські Меланки
одиночно:
(різні ТГ показані різними відтінками)
Весняний цикл
масово:
Надніпрянські весняни
одиночно:
Одиничні випадки ДОП в інших жанрових циклах
купальські
дожинкові
народинні
інші форми
2
Мелоритмічні катени
Весільний цикл
Весняний цикл
3
Композиції з виокремленим зачином за схемою Va;Аб
ВСН група "Кросна"
ВСН група Василь
КУП-ПТР 4;66
див. карту А25
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
КИЇВ
ВАРШАВА
ЛЬВІВ
ХАРКІВ
ДНІПРОПЕТРОВСЬК
ПОЛТАВА
КІРОВОГРАД
ЧЕРКАСИ
ЖИТОМИР
ВІННИЦЯ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
РІВНЕ
ЛУЦЬК
БРЕСТ
ГОМЕЛЬ
МОГИЛЬОВ
ВІТЕБСЬК
СМОЛЕНСЬК
БРЯНСЬК
ЧЕРНІГІВ
ПЕРЕЯСЛАВ
БІЛГОРОД
КУРСЬК
ОРЕЛ
ТУЛА
КАЛУГА
ТВЕР
ПСКОВ
ПОЛОЦЬК
ГРОДНО
БІЛОСТОК
ЛЮБЛІН
КРАКІВ
ЖЕШУВ
ЧЕРНІВЦІ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК
УЖГОРОД
ТЕРНОПІЛЬ
МОГИЛЬ-ПОДІЛЬСЬК
ДАУГАВПІЛС
КАУНАС
СВАЛКІ
ПІНСЬК
ТУРОВ
ОВРУЧ
ПЕРЕМИШЛЬ
ПІШ
ПОДЗЕ
ТОМАШІВ МАЗОВ.
КЕЛЦЕ
КОЗЕНЦЕ
ПРЗЕМИШЛЬ
Дніпро
Десна
Прип'ять
Сож
Сейм
Сула
Псел
Ворскла
Орель
Остер
Уборть
Ужа
Ірпінь
Стугна
Рось
Тясмин
Південний Буг
Дністер
Західний Буг
Тиса
Сян
Вісла
Нарва
Ясельда
Шара
Німан
Вілія
Дісна
Західна Двіна
Ловать
Волга
Мезень
Пустошка
Сєбєж
Вєрєйка
Ілмень
Шексна
Сухона
Вятка
Кама
Ока
Дон
Донець
Сіверський Донець
Оскол
Ворсклиця
Сейм
Сула
Псел
Ворскла
Орель
Самара
Дніпро
Дністер
Південний Буг

І. Клименко. ОМУ. Карта А76.
Прийом додавання силабохрон
прийом додавання силабохрон з додаванням музичного часу (колір значків означає жанровий цикл відповідно до базової "жанрової гами")
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
сучасні
міждержавні кордони
межі СБРМ
малозаселені лісові масиви, болота, висоногір'я
Зимові мелотипи:
Весняні мелотипи:
Весільні мелотипи:
Жнивні мелотипи
Доминкові:
Галичина
Волинське Полісся
рамкові Поозер'я
Жниво-голосіння
ЖГ 53² Береста
МІНСЬК
ВІЛЬНЮС
ВАРШАВА
КИЇВ

І. Клименко. ОМУ. Карта А77.
Макрозони додаткових прийомів компонування.
Дублювання малих силабогруп (ДМС).
малозаселені лісові масиви, болота, висоногір'я
Весняний цикл
152 од.
1 4-дольна група
♩44² 4:4:;44. а:б:; вг. 28
♩43̲² 4:3̲:;43̲. а:б:; вг. 11
♩4:4̲:|²;44̲² Голубка 18
♩:4:3;33̲. Сокіл а:б;бб. 20
♩4:3̄:3̲ Просо 4
2 6-дольна група
‹♩6ⁿ› 2
‹♩6²› 11
‹♩6³› 26
інші 4
♪7² 11
3 група 5-складників
ПБК тримірні 5
двомірні 5
♪5̇5̇² 2
4 Зимовий цикл
34 од.:
♪553² 23
♩443̲² 8
♪5̇5̇² 1
5 Літній цикл (К6)
♩43̲² 1
♪5̇3̲² 1
6 Весільний цикл
34 од.:
♩43̲² 4:3:;43̲. 26
інші з ♩4 і ♩3̲ 4
♪553² 5
♪5̇5̇² 4
♩53̲² 1
♩6² 1
V66² 1
мовні межі на поч. 20 ст.:
українська
білоруська
сучасні міждержавні кордони
межі СБРМ
ВІЛЬНЮС
МІНСЬК
ВАРШАВА
КИЇВ
ЛЬВІВ
ЛУЦЬК
ТЕРНОПІЛЬ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
ВІННИЦЯ
ЖИТОМИР
ЗАПОРІЖЖЯ
ІВ.-ФРАНКІВСЬК
ЧЕРНІВЦІ
ЖЕШУВ
ЛЮБЛІН
ХОЛМ
БРЕСТ
ГРОДНО
БІЛОСТОК
КАУНАС
КРАКІВ
РІВНЕ
Нарва
Зах. Буг
Вепр
Віслока
Віслока
Сян
Буг
Дністер
Прип'ять
Горинь
Стохід
Стир
Ясельда
Цна
Льва
Уборть
Словечна
Тетерів
Случ
Ірпінь
Уж
Тиса
Прут
Німан
Березина
Вілія
Тверна